

En konstruktiv dekning av narkotikasituasjonen i Norge?

En undersøkelse av den norske dagspressens dekning av
narkotikasituasjonen i Norge i relasjon til konstruktiv
journalistikk

*A constructive coverage of the drug situation in Norway? A study of the
Norwegian daily press' coverage of the drug situation in Norway in
relation to constructive journalism.*

Masteroppgave 1. juni 2018

Av Ole Løkkevik

201603449

Veileder: Kate Kartveit

Antall tegn: 140.249

Abstract

The media's coverage of illicit drugs, drug policies and other drug related events has for decades been criticised by academic scholarship for primarily being sensational, biased and narrowly framed. However, in the last ten years a growing trend within the field of journalism has emerged by the name of *constructive journalism*. The purpose of constructive journalism is to challenge journalism's traditional focus on conflict, drama and negativity, and its output seeks to be more engaging, productive and solution-oriented while still holding true to journalism's core principles.

This thesis sets out to give a contemporary insight into the Norwegian daily press' coverage of the country's domestic drug situation. It will do so by exploring the ways in which constructive journalism can be used to bring fresh perspectives to the reporting in this field. The thesis therefore investigates *what characterises the Norwegian daily press' coverage of the drug situation in Norway, and how constructive journalism can contribute to the reporting in this field.*

A content analysis is applied to analyse 69 articles from six regional Norwegian newspapers. The sample covers a one-year time period – from the 1st of January 2017 to the 31st of March 2018. The results from the analysis show that the coverage mainly focus on conflict and the sources used are chiefly state actors, that is politicians, police and courts. On the other hand, the results also show that newspapers have both positive and negative focuses in reporting the drug situation and they further highlight potential solutions to drug related problems.

The findings indicate that the Norwegian daily press' coverage of the drug situation in Norway is not as narrowly framed and one-sided as previous studies have found. To some degree, the reporting is already applying some constructive journalism techniques, by focusing on solutions and also using both positive and negative information. The thesis therefore argues that the Norwegian daily press should maintain the constructive elements in their coverage of the country's domestic drug situation and at least consider taking advantage of additional techniques that constructive journalism can provide in reporting the field. This will present readers with a more nuanced, balanced and accurate image of the drug situation in Norway which newspapers are required to provide in the service of public interest.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	5
1.1 Problemformulering.....	7
1.2 Hvorfor narkotikasituasjonen i Norge?.....	8
1.3 Oppgavens oppbygning.....	9
2. Narkotika og medier som forskningsfelt.....	10
2.1 Narkotikasituasjonen i Norge.....	10
2.2 Forskning på mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter.....	13
2.2.1 Agendasetting.....	13
2.2.2 Framing.....	14
2.2.3 Mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter i Norden.....	17
3. Konstruktiv journalistikk.....	19
3.1 Historisk bakgrunn for konstruktiv journalistikk.....	19
3.2 Mot en definisjon av konstruktiv journalistikk.....	20
3.3 Praktisering av konstruktiv journalistikk.....	23
3.3.1 ”Well-being”-modellen.....	24
3.3.2 Positive følelser i nyhetsdekningen.....	24
3.3.3 PERMA-modellen.....	25
3.3.4 Konstruktive spørreteknikker.....	25
3.3.5 Fokus på løsninger.....	26
4. Metode.....	28
4.1 Medieutvalg	28
4.2 Innsamling av artikler.....	30
4.3 Kvantitativ innholdsanalyse.....	33
4.3.1 Vurdering av variabler.....	34
5. Analyse.....	38
5.1 Avisenes dekning av narkotikasituasjonen overordnet.....	38
5.2 Vesentlighet, aktualitet og konflikt er dominerende nyhetskriterier.....	40
5.3 Narkotikapolitikken preger mediedekningen.....	42
5.4 Avisene fokuserer på positive og negative elementer.....	43
5.5 Statlige aktører utgjør de dominerende kildene.....	45
5.6 En overveiende del av artiklene er orientert mot løsninger.....	47

6. Diskusjon	49
6.1 Intern diskusjon.....	49
6.2 Ekstern diskusjon.....	51
6.2.1 Større variasjon i kildebruk.....	51
6.2.2 Tosidig fokus.....	54
6.2.3 Konstruktiv konflikt.....	57
7. Konklusjon	61
7.1 Perspektivering.....	63
8. Litteraturliste.....	65
8.1 Litteratur.....	65
8.2 Artikler.....	75
9. Bilag.....	83
9.1 Bilag 1: Kart over Norges fylker.....	83
9.2 Bilag 2: Kodemanual.....	84
9.3 Bilag 3: Første analysegjennomgang.....	88
9.4 Bilag 4: Andre analysegjennomgang.....	91
9.5 Bilag 5: Utregninger.....	94
9.6 Bilag 6: Intrakoderreliabilitetstest.....	97

1. Innledning

Det som er essensielt både for skribent og leser - er å forstå hvordan narkotikakriminalitet påvirker individ og samfunn. Skal man det må man barbere bort alt som finnes av tåkeleggende, om enn suggererende *estetikk* [forfatterens utheving] (Haugsgjerd, 2017).

Det skriver talsperson for brukere og pårørende i Foreningen Tryggere Ruspolitikk, Sturla Haugsgjerd, i en kronikk i det nordiske nyhetsmediet Broen.xyz. Under tittelen ”Opium til folket” (Haugsgjerd, 2017) er kronikken en kritikk av norske mediers dekning av rettsaken mot tidligere politimann Eirik Jensen, som i september i 2017 ble dømt til 21 års fengsel for korrupsjon, medvirkning til narkotikasmugling og ulovlig våpenbesittelse. I motsetning til å formidle perspektiv, nyanser og et helhetlig bilde av saken, er mediene, ifølge Haugsgjerd (2017), ”kun med på å forlenge og tykne røykteppet som hviler over rusproblematikken lokalt og globalt”.

Haugsgjerd er ikke den første som har kritisert medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter. Tilbake i 1985 argumenterte Philip Bell (1985) for at australske medier systematisk ignorerte et bredere fokus på historiske, økonomiske og sosiale aspekter av narkotikabruk. I en undersøkelse av amerikanske mediers dekning av utbredelsen av crack på 1980-tallet, argumenterer Craig Reinerman & Harry G. Levine (1989: 568) for at narkotiske stoffer selvsagt *er* skadelig og livstruende for mennesker som bruker dem, men at mediene ofte skygger over en rekke perspektiver og nyanser som vil kunne styrke offentlighetens forståelse av problemene knyttet til narkotika på både individ- og samfunnsnivå. Til tross for en knapp forskning i en nordisk kontekst, har en rekke internasjonale studier på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter siden 1980-tallet funnet lignende tendenser til en sensasjonell, ensidig og unyansert mediedekning (Hughes et al., 2011: 285).

I de seneste årene har også journalister og redaktører begynt å rette oppmerksomheten mot disse tilstandene – ikke bare på dekningen av narkotikarelaterte begivenheter, men i dekningen av nyheter generelt. ”Måske er tiden moden til, at vi i pressen tør være lige så kritiske over for os selv og vores egen vanetænkning, som vi fordrer af alle andre brancher, vi dækker?”, skriver daværende nyhetssjef på DR, Ulrik Haagerup (2008), i en kronikk i Politiken i 2008. Nyhetssjefen etterlyser en presse som

gir et mer rettviseende bilde av verden – som er uavhengig, kritisk og undersøkende og samtidig inspirerende, iderik og løsningsorientert – og introduserer i den anledning et nytt begrep for den danske offentligheten: ”Konstruktive nyheter” (Haagerup, 2008). Siden den gang har konstruktive nyheter eller konstruktiv journalistikk blitt en voksende trend i det nordiske så vel som internasjonale nyhetslandskapet – fra DR, SVT og NRK til BBC, The Guardian, Minneapolis Star Tribune og Huffington Post (Haagerup, 2017: 18). Innenfor det akademiske felt har konstruktiv journalistikk blitt innført i pensum på journalistlinjen ved Windesheim Universitet i Nederland med Cathrine Gyldensted som professor, og i 2017 åpnet instituttet for konstruktiv journalistikk, Constructive Institute, ved Aarhus Universitet med Haagerup som direktør. Karen McIntyre, den første som har skrevet en ph.d. om konstruktiv journalistikk, har sammen med Gyldensted foreslått følgende definisjon på konstruktiv journalistikk:

An emerging form of journalism that involves applying positive psychology techniques to news processes and production in an effort to create productive and engaging coverage, while holding true to journalism’s core functions (McIntyre & Gyldensted, 2018: 20).

Den konstruktive journalistikken søker altså å utfordre den tradisjonelle journalistikkens fokus på konflikt og negativitet og ønsker snarere å produsere mer produktive og engasjerende historier – historier som presenterer et nyansert, balansert og rettviseende bilde av verden (ibid.: 21). Det er dog ikke alle journalister som er enige i at journalistikken behøver denne type utfordringer i dag. Under konferansen Global Constructive Journalism Conference i Aarhus i oktober 2017 var graveredaktør på Politiken, John Hansen, og den svenske pendant på SVT, Nils Hanson, invitert til en debatt med Haagerup om journalistikkens nåværende tilstand. Motsatt Haagerups anklager om at mediene er negative, dramatiske og ensidige i deres dekning, mener graveredaktørene at det eksisterer både dybdegående, opplysende og løsningsorientert journalistikk i dag (Bjerre-Bertelsen, 2017). Herutover hevder Hansen at den løsningsorienterte tilgangen kan risikere å ”spænde ben for den kritiske journalist”, og Hanson krisiterer Haagerup for selv å gjøre seg skyldig i det han anklager mediene for:

Haagerup anklager mediernes for at være negative og dramatiske i deres nyhetsdækning og for ikke at se det hele billede, men begår selv præcis samme fejl, når han kun ser mediernes drama og ikke de historier, der er dybdegående, oplysende og peger på løsninger. Dem er der allerede masser af (Bjerre-Bertelsen, 2017).

I den anledning vil det være relevant å undersøke hva som faktisk kjennetegner nyhetsdekningen i dag med utgangspunkt i et konkret og avgrenset dekningsområde. Videre vil det være relevant å undersøke hvordan konstruktiv journalistikk kan være med på å styrke denne dekningen. Er den norske mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter så sensasjonell, ensidig og unyansert som internasjonal forskning tilsier? Eksisterer det allerede elementer av konstruktiv journalistikk i dagens dekning av dette området? Og hvordan kan konstruktiv journalistikk bidra til å styrke dekningen av området fremover? Disse spørsmålene leder videre til oppgavens problemformulering.

1.1 Problemformulering

I lys av innledningen presentert ovenfor vil jeg i denne oppgaven besvare følgende problemformulering:

Hva kjennetegner den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge, og i hvilken grad kan konstruktiv journalistikk bidra til den journalistiske dekningen av dette området?

For å svare på problemformuleringen vil jeg analysere 69 artikler som er publisert i seks regionale aviser i en tidsperiode fra 1. januar 2017 til 31. mars 2018. De 69 artiklene, som utgjør empirien, vil behandles med en kvantitativ innholdsanalyse som metode og kodes etter følgende ni variabler: utgiver (V1), dato (V2), genre (V3), kilder (V4), vinkel (V5), fokus (V6), nyhetskriterier (V7), løsningsorientert (V8) og fakta (V9). Bruken av en kvantitativ innholdsanalyse vil være velegnet til å peke på noen generelle tendenser i den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge. Ifølge Caitlin Elizabeth Hughes et al. (2011: 285) eksisterer det få brede og systematiske analyser av medienes dagligdagse dekning av narkotikarelaterte begivenheter. Herutover er forskningen i stor grad preget av kvalitative metodetilnærminger, som for eksempel diskursanalyser (ibid.: 286). Det er derfor

denne oppgavens formål å undersøke et tverrsnitt av den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge og gi et aktuelt innblikk i hva som kjennetegner dekningen av dette området. Herutover vil en kvantitativ innholdsanalyse være velegnet til å gi et godt informasjonsgrunnlag til en diskusjon av hvordan konstruktiv journalistikk kan bidra til den journalistiske dekningen av narkotikasituasjonen i Norge. McIntyre & Gyldensted (2018: 26) påpeker at journalister ikke er blitt enige om hvordan man implementerer en konstruktiv journalistisk tilgang til nyhetsproduksjonen, og de presenterer derfor noen redskaper med utgangspunkt i psykologisk teori som kan anvendes til praktiseringen av konstruktiv journalistikk. Med utgangspunkt i disse redskapene har denne oppgaven for det andre som formål å bidra med noen praktiske råd for hvordan mediene kan dekke narkotikasituasjonen i Norge i lys av en mer konstruktiv journalistisk tilgang.

1.2 Hvorfor narkotikasituasjonen i Norge?

Et overblikk over narkotikasituasjonen i Norge og en avklaring av narkotikabegrepet behandles nærmere i kapittel 2.1. I det følgende vil jeg gjøre rede for noen grunner til hvorfor det er relevant å undersøke den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge.

Medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter retter seg ofte mot en mottakergruppe som har lite kontakt med både narkotika og brukere av narkotika til dagligdags (Demant et al., 2011: 139 og Lancaster et al., 2011: 399). Dermed er mottakernes forståelse av forskjellige narkotiske stoffer, narkotikabruk, narkotikapolitikk og narkotikarelatert kriminalitet i stor grad formet av medienes dekning av emnet. Flere studier har nettopp vist at medienes rapportering av narkotikabruk, narkotikapolitikk og andre narkotikarelaterte begivenheter spiller en betydelig rolle for hvordan borgerne oppfatter og forstår emnet (Becket, 1994; Fan, 1996 og Blood et al., 2003). For eksempel viser David P. Fan (1996: 1413) at amerikanske avisers beskrivelse av narkotika¹ som en ”drug crisis” på 1980-tallet bidro til at befolkningens oppfattelse av narkotika som USAs største problem økte fra fem prosent i 1985 til over 60 prosent i 1994. De samme tendensene har Katherine Becket (1994: 443) funnet i et senere studie, som viser at offentlighetens bekymring omkring

¹ Fan (1996) refererer kun til ”illicit drugs” og spesifiserer ikke hvilket type narkotisk stoff han har undersøkt mediedekningen av.

kokain, crack og heroin på 1980- og 1990-tallet i USA ikke kunne forklares av de relativt få rapporterte tilfellene av problemer med bruken av disse narkotiske stoffene, men at en forklaring kunne være den omfattende mediedekningen av dem.

Medienes dekning av narkotikasituasjonen i Norge er for det andre viktig å undersøke fordi forskningen på mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter viser seg å være nokså begrenset i en nordisk kontekst. Selv om det eksisterer en rekke internasjonale studier, kan det, som Månsson (2016: 269) påpeker, være problematisk å generalisere resultater fra disse studiene på tvers av land. Josefin Månsson og Mats Ekendahl er to sentrale aktører innenfor forskningsfeltet i Norden og har bidratt med flere studier av hvilke diskurser som preger narkotikadebatten i svensk dagspresse og på internett (Ekendahl, 2012; Månsson & Ekendahl, 2013 og Månsson, 2016). Skjønt, kvantitative metodetilnærminger er, som også Hughes et al. (2011: 285) påpeker i en internasjonal sammenheng, av begrenset omfang i Norden. En kvantitativ innholdsanalyse vil derfor bli benyttet i denne oppgaven for å bidra med nye perspektiver til feltet.

1.3 Oppgavens oppbygning

Oppgaven er oppbygget etter en klassisk vitenskapelig disposisjon. I kapittel 2 og 3 redegjøres det for de teorier og begreper som står sentralt i oppgaven. Et overblikk over narkotikasituasjonen i Norge, og en presentasjon av narkotika og medier som forskningsfelt i en internasjonal og nordisk kontekst, fremlegges i kapittel 2. I kapittel 3 gjøres det rede for det teoretiske rammeverket omkring konstruktiv journalistikk og den eksisterende forskningen på området. Videre demonstreres det i kapittel 4 hvordan oppgavens problemformulering vil besvares gjennom presentasjon av empiri, operasjonalisering av teori og redegjørelse for metodisk fremgangsmåte. Heretter følger en kvantitativ innholdsanalyse av de 69 artiklene, som utgjør empirien, i kapittel 5. Analysen søker å besvare problemformuleringens første spørsmål: Hva kjennetegner den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge? I kapittel 6 fremkommer en intern diskusjon av noen metodiske styrker og svakheter, etterfulgt av en ekstern diskusjon av funnene i analysen som søker å besvare problemformuleringens andre spørsmål: I hvilken grad kan konstruktiv journalistikk bidra til den journalistiske dekningen av narkotikasituasjonen i Norge? Endelig følger en konklusjon av analysen og diskusjonen, og en avsluttende perspektivering, i kapittel 7.

2. Narkotika og medier som forskningsfelt

I nærværende kapittel vil jeg presentere narkotika og medier² som forskningsfelt ved å gjennomgå eksisterende litteratur innenfor området. Jeg vil først gjøre rede for en avklaring av narkotika som begrep og presentere et kort overblikk over narkotikasituasjonen i Norge. Deretter vil jeg gjøre rede for de ulike formene for påvirkning som mediene kan ha på offentligheten. Dette er viktig fordi det sier noe om hvorfor det er relevant å undersøke hvordan narkotikarelaterte begivenheter blir dekket i mediene. Videre vil forskning på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter bli presentert i en internasjonal og avslutningsvis nordisk sammenheng.

2.1 Narkotikasituasjonen i Norge

Narkotika var opprinnelig et ord brukt for stoffer – først og fremst opium – som kan gi narkose, men har i senere tid blitt utvidet til å omfatte ulike typer stoffer med svært ulik virkning og som alle kan gi rus og avhengighet (Waal, 2015). I dag er narkotika et juridisk begrep. Det vil si at narkotikabegrepet omfatter alle de stoffene som er oppført i narkotikalistens, som er en detaljert liste over internasjonalt forbudte stoffer som kommer inn under Den alminnelige narkotikakonvensjon av 1961 og Konvensjonen om psykotrope stoffer av 1971 (Narkotikaforskriften, 2013). En uoffisiell, men praktisk måte å inndeile de ulike type stoffene på er gjerne etter virkningsgrad med de to overordnede betegnelsene ”harde stoffer”, som for eksempel gjelder amfetamin, ecstasy, heroin, kokain, LSD og morfin, og ”myke stoffer”, som for eksempel gjelder cannabisprodukter³ (Stefánsson et al., 2017).

Norge har i flere tiår, som mange andre land i verden, erfart problemer av forskjellig art knyttet til befolkningens bruk av narkotika. Ifølge Christie & Bruun (2003: 137) sier man gjerne at narkotikaproblematikken i Norge begynte på slutten av 1960-tallet, da det ble skapt stor bevissthet i befolkningen om bruken av enkelte stoffer i ungdomsmiljøer. I dag er narkotikasituasjonen i Norge preget av særlig to tendenser

² Der det ikke spesifiseres tydeligere i oppgaven, omfatter medier-begrepet *nyhetsmedier*, det vil si avis (både på papir og internett), radio og tv. I analysen fokuserer jeg på kun regionaviser, noe jeg vil behandle nærmere i metode-kapittelet.

³ Alkohol kan også gå inn under myke stoffer, men oppføres ikke som et forbudt narkotisk stoff i narkotikalistens og betegnes derfor som et legalt rusmiddel. Det samme gjelder for eksempelvis nikotin i tobakk.

som i et europeisk perspektiv plasserer Norge blant de beste og verste i klassen, avhengig av hvor man ser (Stoltenberg & Bretteville-Jensen, 2018). På den ene siden er det i dag lite bruk av narkotika blant ungdom. Andelen av 15-16-åringer som sier de har prøvd cannabis har gått ned fra 12 prosent i 1999 til syv prosent i 2015 (Skretting et al., 2016: 266). Dette plasserer norsk ungdom i det nedre sjiktet sammenlignet med andre land i Europa, hvor andelen i eksempelvis Frankrike eller Tsjekkia ligger på omkring 35 prosent (ibid.). Også når det gjelder bruken av andre stoffer enn cannabis, er det kun omkring én prosent av norske 15-16-åringer som oppgir å ha erfaringer med disse (ibid.: 267).

På den andre og mer problematiske siden er narkotikasituasjonen i Norge preget av høye tall for dødsfall, som følge av en overdosering av primært opioider⁴. Siden begynnelsen av 2000-tallet og frem til i dag, har Norge hatt et relativt stabilt gjennomsnitt på 264 narkotikautløste dødsfall per år (Gjersing, 2017a). Dette har plassert Norge høyt oppe på listen sammenlignet med andre land i Europa. Det er viktig å understreke at sammenligning mellom land skal gjøres med forsiktighet, blant annet på grunn av underrapportering og ulike praksiser for måling. Til opplysning viser imidlertid de seneste tallene fra Norge 76 dødsfall pr. million innbyggere i alderen 15-64 år, noe som plasserer Norge øverst på listen under kun Sverige (100 dødsfall pr. million innbyggere) og Estland (103 dødsfall pr. million innbyggere) i Europa (EMCDDA, 2017: 78).

Helsepolitiske tiltak i Norge har gjerne fokusert på å forebygge forekomsten av overdoser eller øke sannsynligheten for å overleve en overdose. For eksempel gjennomførte Helsedirektoratet (2014) i 2014 til 2017 en ”Nasjonal overdosestrategi”, som innebar blant annet å tilrettelegge for mindre skadelige inntaksmåter av rusmidler enn sprøyter og gjøre livreddende motgift, som nalokson neseppray, tilgjengelig for brukere⁵. Ifølge Gjersing (2017a) har overdosestrategien imidlertid ikke vist seg å ha noen synlig effekt på landsbasis.

Norge har tradisjon for å være et av de strengeste landene i Europa når det kommer til straffer for narkotika (Christie & Bruun, 2003: 112). Men i slutten av 2017 vedtok et flertall i den norske nasjonalforsamlingen, Stortinget, en historisk omlegging

⁴ Opioider vil si stoffer som virker på opioidreseptorer i sentralnervesystemet, som for eksempel morfin, heroin, metadon eller lignende (Mørland, 2015).

⁵ Hvis det ikke anvendes på en annen måte, omfatter begrepet ”bruker” eller ”brukere” personer som har et forbruk av narkotiske stoffer (det vil si de stoffene som er oppført i narkotikalistene). Begrepet rusmidler, narkotiske stoffer eller narkotika brukes om hverandre i oppgaven.

av norsk narkotikapolitikk og vil nå avkriminalisere besittelse av alle former for narkotika til eget forbruk (Johnsen, 2017). Dette betyr at myndighetenes oppfølging på personer, som blir pågrepet for besittelse av narkotika til eget forbruk, skal flyttes fra justissektoren til helsetjenesten. På den måten vil brukere ikke møtes med bøter og fengselsstraff, men tas inn til en samtale med leger og sosialarbeidere – samt foreldre hvis man ikke er myndig. ”Der skal man finne ut av om dette er rusmisbruk som trenger avrusning, eller om det er andre sosiale tiltak som trengs”, forklarer Nicholas Wilkinson, helsepolitisk talsperson i det sosialistiske politiske partiet SV (Helljesen et al., 2017). Den 23. mars 2018 ble et politisk utvalg oppnevnt, som skal foreslå en modell for hvordan den omtalte ”rusreformen” skal gjennomføres og foreslå hvilke lovendringer som må gjøres (Helse- og omsorgsdepartementet, 2018).

Rusreformen kan med målrettede tiltak redusere marginalisering, dårlig helse og tidlig død blant en gruppe mennesker som har høy risiko for dette, hevder Stoltenberg & Bretteville-Jensen (2018), men påpeker samtidig at det kan være vanskelig å forbedre forholdene til mennesker med narkotikarelaterte problemer samtidig som man vil beholde en lav bruk av narkotika blant unge.

Redusert staff og andre tiltak for en utslått gruppe kan gi bedring i folkehelsen – mange rusavhengige har lidd under en narkotikapolitikk som ikke tok hensyn til deres sykdom og behov for behandling og skadereduksjon. Likevel kan folkehelseperspektivet lide dersom man ikke tar tilstrekkelig hensyn til at særlig barn og unge trenger beskyttelse mot tilgang til rusmidler (Stoltenberg & Bretteville-Jensen, 2018).

Fordi narkotikasituasjonen i Norge i lang tid har vært og stadig er en aktuell helsepolitisk utfordring, er det relevant å undersøke den journalistiske dekningen av området for å se hvilken informasjon som blir tildelt offentligheten – en offentlighet som i utgangspunktet har lite kontakt med narkotika og brukere til dagligdags, og som i stor grad formes av medienes dekning av området (Demant et al., 2011: 139 og Lancaster et al., 2011: 399). I det følgende vil den eksisterende forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter presenteres i en internasjonal og nordisk sammenheng.

2.2 Forskning på mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter

Felles for den eksisterende forskningen på mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter er at de alle tar utgangspunkt i en antagelse om at mediene har muligheter til å påvirke hvordan offentligheten oppfatter bestemte fenomener (Ekendahl, 2012: 424). Den nåværende holdningen er at selv om individuelle karakteristikk hos mottakerne vil ha implikasjoner for mediernes påvirkningskraft, er spørsmålet ikke om mediene kan påvirke offentligheten, men *hvordan* (Lancaster et al., 2011: 398). Ifølge Demant et al. (2011: 139) og Lancaster et al. (2011: 399) retter mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter seg, som nevnt ovenfor, ofte mot en mottakergruppe som ikke er brukere, ikke omgås med brukere eller har relativt lite kunnskap om narkotikabruk, narkotikapolitikk eller narkotikarelatert kriminalitet. Derfor er det, som Lancaster et al. (2011: 399) påpeker, ytterst viktig at mediedekningen representerer et nyansert, balansert og helhetlig bilde av narkotikarelaterte begivenheter i samfunnet for mottakerne.

To grunnleggende teorier om hvordan mediene kan påvirke offentligheten viser seg fremtredende i forskningen på mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter. De to teoriene er *agendasetting* og *framing*⁶.

2.2.1 Agendasetting

Mediene kan i utgangspunktet ikke dekke alle fenomener og begivenheter som skjer nasjonalt og internasjonalt hver dag. Som et slags ”biprodukt” av nyhetsproduksjonens begrensninger, bedriver mediene derfor en daglig seleksjon av innhold, hvor de frasorterer og belyser konkret informasjon som skal være av offentlighetens interesse (McCombs, 1997: 433). Det er på denne måten at mediene setter dagsordenen eller en agenda som kan påvirke borgernes oppmerksomhet. Ifølge McCombs (1997: 437) er det viktig å understreke at agendasettingen ikke utelukkende blir skapt av mediene, men er et resultat av et samspill mellom medier og andre aktører i offentligheten. ”If an issue does not resonate with the public, it will not appear on the public agenda regardless of its prominence on the media agenda” (McCombs, 1997: 437).

⁶ I kapittelet kategoriseres teoriene om agendasetting og framing hver for seg, for å skape et systematisk overblikk for leseren, men de to teoriene operer i virkeligheten mye mer sammenflettet.

I forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter viser for eksempel Becket (1994: 443) og Fan (1996: 1413) at offentlighetens bekymring omkring forskjellige narkotiske stoffer og bruken av disse på 1980- og 1990-tallet i USA, ikke kunne forklares av de forholdsvis få rapporterte tilfellene av problemer med disse stoffene, men at det i stor grad kunne forklares av den omfattende mediedekningen av dem. Ifølge Fan (ibid.) bidro medienes dekning til en 55 prosents økning i befolkningens oppfattelse av narkotika som USAs største problem – fra fem prosent i 1985 til over 60 prosent i 1994.

Medienes agendasetting påvirker ikke bare borgernes oppmerksomhet, men kan også påvirke politiske beslutningsprosesser (Lancaster et al., 2011: 399). Det er igjen ikke kun mediene som setter den politiske agendaen, men jo mer mediene dekker et emne, desto høyere er sannsynligheten for at beslutningstakerne vil rette oppmerksomheten mot det konkrete emnet og mediene kan på denne måten påvirke beslutningsprosessene (ibid.). For eksempel viser Tieberghien (2014: 276) i en undersøkelse av mediedekningen av narkotikapolitikken i Belgia mellom 1996 og 2003, at mediene bidro i stor grad med vitenskapelig opplysning til de politiske beslutningsprosessene. Til tross for at mediene var et verdifullt bindeledd mellom vitenskap og politikk, påpeker Tieberghien (2014: 280) at det imidlertid ikke var noen garanti for at narkotikapolitikken var mer evidensbasert på grunn av journalistiske prinsipper om ”den gode historie” samt en ofte ubalansert og feilfortolket formidling av statistikk og fakta. Dette peker videre mot hvordan mediene påvirker offentligheten på et mer tekstuel nivå.

2.2.2 Framing

En forklaring på hvordan mediene kan påvirke offentligheten ligger gjerne i seleksjonen og fremhevelsen av konkrete tekstlige elementer. Dette kalles ”framing” og defineres som følgende:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described [forfatterens utheving] (Entman, 1993: 52).

Hvordan avsenderen av en tekst⁷ altså velger å fremstille et konkret emne, avhenger av flere elementer i teksten: en definisjon av et problem, en fortolkning av årsaker, en moralsk evaluering, og/eller en anbefaling for hvordan problemet kan behandles (ibid.). Framingen av en tekst vil ikke nødvendigvis alltid inneholde samtlige fire elementer, men gjennom seleksjon og fremhevelse av de forskjellige elementene kan avsenderen påvirke hvordan mottakeren av teksten tolker og oppfatter det konkrete emnet – avhengig av mottakerens forutbestemte tro, holdninger og virkelighetsoppfatninger (ibid.: 53).

I forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter har det først og fremst blitt funnet at mediene ofte fremstiller narkotikabruk som et problem knyttet til det enkelte individ (Hughes et al., 2011: 286). For eksempel i en undersøkelse av mediedekningen i årene opp til en politisk beslutning omkring en forsøksordning med heroinassistert behandling (HAB) i Australia på slutten av 1990-tallet, argumenterer Elliot & Chapman (2000: 191) for at flere medier fremstilte heroinbruk og -avhengighet som et personlig valg som krever straff snarere enn som en sykdom som krever hjelp. Ifølge Elliot & Chapman (2000: 191) og Lancaster et al. (2011: 399) forsterket denne fremstillingen et syn på heroinbruk som et problem av individuell moral og kan i siste ende ha påvirket politikernes beslutning om å stemme ned forslaget om forsøksordningen med HAB. Det individuelle fokuset i mediedekningen svarer til den tidligere argumentasjonen fra Bell (1985), om at medienes dekning av narkotikabruk i stor grad fokuserer på individuelle årsaker og konsekvenser, og at mediene ofte ignorerer et bredere fokus på historiske, økonomiske og sosiale aspekter. Som Körner & Treloar (2004: 54) påpeker, er en ensidig og ubalansert mediedekning ikke nødvendigvis intensjonell fra medienes side, men fremkommer ofte diskret gjennom valg (og fravalg) av kilder, fremleggelse av argumenter og bruken av bestemte ordvalg.

En annen fremstilling av narkotikabruk, narkotikapolitikk eller andre narkotikarelaterte begivenheter i mediedekningen er ofte i lys av lov og orden, det vil si narkotikarelatert kriminalitet og strafferettslig respons (Hughes et al., 2011: 286). For eksempel i undersøkelsen av australske mediers dekning av forskjellige narkotiske stoffer fra 2000 til 2002, viser Blood et al. (2003: 91) at mediedekningen i stor grad

⁷ Tekst-begrepet omfatter i denne sammenheng enhver form for *medietekst*, for eksempel en artikkel, et tv-innslag, en radiosending og så videre.

fokuserte på kriminalitet og strafferettslig respons i relasjon til narkotikabruk fremfor et alternativt helseorientert fokus. Hughes et al. (2011: 287) viser også i en senere tidsperiode i Australia mellom 2003 til 2008, at mediene fokuserer i stor grad på lov og orden. Det store fokuset henger gjerne sammen med at de mest fremtredende kildene i mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter ofte er politi, politikere og rettspersoner fremfor forskere eller brukere av narkotika (Becket, 1995, referert i Teece & Makkai, 2000: 3; Blood et al., 2003: 87; Hughes et al., 2011: 287 og Teece & Makkai, 2000: 3). Bruken av kilder i mediedekningen har stor betydning for hvordan et konkret emne, som narkotikasituasjonen, blir representert for offentligheten:

For example, if journalists only interview medical doctors about illicit drug use, then readers may start to regard it as a question best understood and treated within the medical field of expertise. If social workers dominate the public discourse, it may be assumed that it is because the question is best handled by social services (Bujalski et al., 2018: 53).

Kilder som opptrer i mediene kan altså bidra til agendasetting, men de kan også ha en tendens til å vedlikeholde tilknytningen av bestemte problemer til bestemte fagområder.

En tredje fremstilling av narkotikarelaterte begivenheter i mediedekningen er i lys av sensasjon og konflikt (Hughes et al., 2011: 286). Mer spesifikt er forskjellige narkotiske stoffer og narkotikabruk typisk blitt fremstilt som en overdrevet trussel for samfunnet med bruk av alarmerende ord som "epidemier" eller "kriser" (ibid.). Både Reinerman & Levine (1989: 550) og senere Weidner (2009: 236) har vist at den forholdsvis sensasjonelle og dramatiske mediedekningen av henholdsvis crack på 1980-tallet og metamfetamin mellom 1990- og 2000-tallet i USA var misvisende i forhold til de rapporterte tilfellene av problemer med disse rusmidlene. De argumenter videre for at den sensasjonelle mediedekningen kan bidra til en såkalt "drug scare" i befolkningen, det vil si at bestemte narkotiske stoffer får utelukkende skylden for sosiale problemer (Reinerman & Levine, 1989: 538 og Weidner, 2009: 227). Spesielt i USA har det, ifølge Goode & Ben-Yehuda (2009: 198), eksistert en gjentakende skremsel i medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter det seneste århundret – fra alkohol og opium i begynnelsen av 1900-tallet, via marihuana på 1930-tallet, LSD på 1960-tallet og crack på 1980-tallet og til metamfetamin i begynnelsen av 2000-tallet. Om mediedekningen faktisk kan skape en frykt i befolkningen, har Fan (1996: 1413), som

tidligere nevnt, vist at amerikanske mediers ”krise”-fremstilling av narkotika på 1980-1990 tallet bidro til en 55 prosents økning i befolkningens oppfattelse av narkotika som USAs største problem.

Den internasjonale – og især den australske – forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter har vært omfattende. Som det fremgår over, og som Hughes et al. (2011: 285) også påpeker, har forskningen funnet samsvarende tendenser til en ensidig, unyansert og sensasjonell dekning. Hughes et al. (2011: 286) stiller imidlertid spørsmål til generaliserbarheten i flere av studiene. For det første undersøker de fleste studiene bestemte tidsperioder hvor mediene kan ha spilt en mer avgjørende rolle for agendasetting enn i en mer hverdagslig kontekst. Videre har den store bruken av kvalitative metodetilnærminger, som for eksempel diskursanalyser, konkludert ut fra et forholdsvis snevert analysemateriale. På bakgrunn av dette har Hughes et al. (2011) utført en omfattende kvantitativ innholdsanalyse av over 4000 artikler i 11 store australske aviser mellom 2003 og 2008. Deres resultater viser at til tross for at mediene i stor grad fremstiller narkotika i lys av lov og orden, som det fremkommer ovenfor, består mediedekningen samtidig av et lavt tilfelle av overdrivende ”krise”-fremstillinger og en jevn dekning av helsemessige og sosiale problemer tilknyttet narkotikabruk (ibid.: 291).

2.2.3 Medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter i Norden

Som det fremgår over, har forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter vært omfattende i en internasjonal sammenheng, men i Norden viser forskningen seg å være relativt knapp. Som Månsson, 2016: 269 påpeker, kan det videre være problematisk å generalisere resultater fra disse studiene på tvers av land.

I Sverige har både Ekendahl og Månsson undersøkt medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter i et diskursanalytisk perspektiv (Ekendahl, 2012; Månsson & Ekendahl, 2013 og Månsson, 2016). Deres resultater samsvarer grovt sagt med den internasjonale forskningens funn av enten en ensidig, unyansert eller sensasjonell mediedekning. For eksempel konkluderer Månsson (2016: 267) at den svenske dagspressen i 2002 og 2012 generelt har en kriminalitetsorientert og avskrekkende tilnærming i dekningen av cannabisbruk. Dette samsvarer med funnene til Skretting et al. (1994: 39), som til tross for deres noe utdaterte undersøkelse, finner at svenske så vel som norske, danske og finske aviser hovedsakelig fokuserer på lov og

orden i deknningen av forskjellige narkotiske stoffer. Dog påpeker Månsson (2016: 280) at det viser seg å være noen ”diskursive endringer” i 2012 mot en mer nyansert mediedekning, som for eksempel viser seg i artikler om land med en mindre restriktiv narkotikapolitikk eller artikler om helsemessige fordeler med bruk av cannabis.

Selv om Skretting et al. (1994: 39) har funnet at mediedekningen av forskjellige rusmidler i Danmark i stor grad fokuserer på lov og orden, har Demant et al. (2011) vist i et senere studie at danske medier fremstiller forskjellige narkotiske stoffer på forskjellig vis. I deres undersøkelse av diskurser omkring kokain, amfetamin og ecstasy i dansk presse, som er den første studien av sin slags i Danmark, finner de at bruken av kokain ofte fremstilles i forbindelse med kjendiser, amfetamin i forbindelse med kriminelle, og ecstasy i forbindelse med unge (ibid.: 149). Den glamorøse forbindelsen til narkotika, konkluderer Demant et al. (2011: 147), er altså med på å avgjøre hvorvidt narkotikabruk fremstilles av mediene i et mer eller mindre positivt eller negativt lys.

Når det gjelder kildebruk har Bujalski et al. (2018: 62) funnet i perioden 1991 til 2011 at den finske mediedekningen av avhengighet til narkotiske stoffer og alkohol i stigende grad ble dominert av forskere, individer påvirket av avhengighet og pårørende. Motsatt viser dog Månsson (2016: 279) sine funn at håndhevere av loven (politi og rettspersoner) utgjør ”ekspertene” i de svenske debattene omkring cannabis i media.

Som en respons på nordiske mediers nåværende dekning av alkohol og forskjellige rusmidler, har Nordens velferdssenter utgitt publikasjonen ”Misbruk av fakta? Alkohol og narkotika i mediene” (Gustafsson & Karlsson, 2017). Publikasjonen har som formål å gjøre mediedekningen av alkohol og narkotika i Norden mindre skjevinklet og ubalansert og mer faktabasert og nyansert. Det tilbys flere tips til hvordan forskere og journalister kan kommunisere bedre sammen. Herutover diskuteres en rekke utbredte ordvalg i mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter, som kan være med på å reproducere bestemte stereotyper, for eksempel brukere som enten passive ofre eller aktive forbrytere – noe Ekendahl (2012: 430) har funnet tilstedeværende i svensk dagspresse. Publikasjonens formål om en mer faktabasert og nyansert mediedekning av alkohol og narkotika peker videre i retning av oppgavens neste kapittel, som fokuserer på konstruktiv journalistikk.

3. Konstruktiv journalistikk

I nærværende kapittel vil jeg presentere det teoretiske rammeverket omkring konstruktiv journalistikk. Jeg vil først gi en historisk bakgrunn for retningen med fokus på lignende former for journalistikk og deretter gjøre rede for en nærmere utdypelse og definisjon av retningen. Avslutningsvis vil jeg presentere noen redskaper som kan anvendes til en praktisering av konstruktiv journalistikk etterfulgt av forskningen på effektene av disse redskapene.

3.1 Historisk bakgrunn for konstruktiv journalistikk

Selv om konstruktiv journalistikk har blitt en voksende trend i det nordiske så vel som internasjonale nyhetslandskapet de siste 10 årene og blant annet blitt beskrevet som "the next mega trend in quality journalism" (Haagerup, 2017: 96), viser det seg at retningen har røtter til eldre former for journalistikk. Allerede på begynnelsen av 1900-tallet i Danmark forsøkte daværende redaktør på Politiken, Henrik Cavling, å innføre en mer aktiv form for journalistikk under navnet "aktionsjournalistik" (Bro, 2004: 31). Cavling var inspirert av den amerikanske "action journalism" som hadde utviklet seg i USA på omkring samme tid med Joseph Pulitzer og William Randolph Hearst i spissen (ibid.). Ideen var at journalistene ikke kun skulle avdekke samfunnsproblemene på passivt vis, men også aktivt komme med løsningsforslag som skulle fremsettes og omsettes til handling i samspill med avisenes lesere (Bro, 2012: 132).

Dette synet på den offentlige sfære som en "social problemløser" deler oppfattelsen til filosof John Dewey og senere filosof og sosiolog Jürgen Habermas om at offentligheten (eller offentligheter) oppstår når borgere i fellesskap forsøker å diskutere seg frem til potensielle løsninger på samfunnsanliggende problemer (Bro, 2004: 59). Pressen kan i forlengelse av dette utfylle en demokratisk funksjon ved å tilrettelegge for debattene:

En offentlighed eller offentligheder bliver i den forstand ikke et naturgivent fænomen, men noget der kan opstå løbende eller lejlighedsvis, når borgerne – eller eksempelvis nyhedsformidlerne – bidrager til processen (Bro, 2004: 59).

Ut over 1900-tallet forsvant imidlertid disse aktive, deliberative formene for journalistikk både i USA og Europa. Bro (ibid.: 30) begrunner det dels med en idealistisk årsak, hvor journalistikken fikk et mer ”neutralt tilsnit”, og journalister tok avstand fra forsøk om å påvirke samfunnet i bestemte retninger. Dels begrunnes endringen med en realistisk årsak, hvor det ble mer naturlig for journalistene, som ønsket følgevirkninger av journalistikken, å vende seg vekk fra borgerne og snarere henvende seg til beslutningstakere som begynte å representere borgernes interesser (ibid.).

På 1980-1990-tallet begynte igjen flere journalister både i USA og Europa å eksperimentere med aktive former for journalistikk. Eksempler på dette var blant annet ”public journalism” eller ”civic journalism”, hvis formål ikke kun var å informere offentligheten om fenomener og begivenheter, men ytterligere forsøke å engasjere borgerne og skape offentlige debatter (Gyldensted, 2015: 25). Et annet eksempel var ”solutions journalism” som i en artikkel i Columbia Journalism Review i 1998 ble beskrevet som en ny og oppblomstrende type journalistikk med fokus på potensielle løsninger på de sosiale problemene de avdekker (Benesch, 1998: 37).

Ti år senere skriver Haagerup (2008), som er daværende nyhetssjef i DR, i en kronikk i Politiken at nyheter ikke behøver å være ”død, ødelæggelse og elendighed – det kan også være inspiration og nye løsninger”. Videre stiller han spørsmål til journalisters instinktive fremstilling av virkeligheten etter ”standardiserte nyhedsskabeloner”, og han oppfordrer til å supplere de tradisjonelle nyhetskriteriene – aktualitet, vesentlighet, identifikasjon, konflikt og sensasjon – med et nytt begrep for den danske offentligheten: ”Konstruktive nyheder” (ibid.).

3.2 Mot en definisjon av konstruktiv journalistikk

Til tross for den konstruktive journalistikkens utbredelse de seneste årene, eksisterer det et begrenset antall forskningsartikler på området, og ifølge McIntyre & Gyldensted (2018: 22) har det vært uenigheter mellom akademikerne og journalister om både hva konstruktiv journalistikk er og hvordan det skal praktiseres. Gyldensted & Bjerre (2014: 24) understreker dette når de beskriver konstruktiv journalistikk som ”et paraplybegreb med flere muligheder for definitioner”. Likevel kan vi komme nærmere en avklaring og definisjon av konstruktiv journalistikk ved å se på de forskjellige akademiske tilgangene til retningen de seneste årene.

Ifølge Bro (2012: 135) er det til å begynne med særlig to konkrete aspekter som gjør at den konstruktive journalistikken skiller seg fra tradisjonelle former for journalistikk. For det første gjelder det tidsperspektivet. Konstruktiv journalistikk vil rette samfunnsdebattens fokus vekk fra fortid- og nåtidsforhold – Hva har skjedd? Hvem sa hva? Hvem har ansvaret? – og i høyere grad rette fokuset mot fremtiden: ”Hvordan kan vi gjøre det bedre neste gang?” (Haagerup, 2012a: 44). Journalister skal ikke slutte med å være kritiske, argumenterer Haagerup (ibid.), men med utgangspunkt i problemer i samfunnet tørre å fokusere på potensielle fremtidige løsninger.

Dette betyr for det andre at konstruktive journalister skal påta seg en mer aktiv rolle enn de tradisjonelle, mer passive journalistene. Bro (2012: 136) beskriver passive journalister som opptatte av hva som går forut for nyhetsformidlingen og ikke påtar seg ansvaret for hva som skjer etter offentliggjørelsen av en nyhet, mens aktive (og konstruktive) journalister motsatt er opptatt av nettopp nyhetsformidlingens ettervirkninger på samfunnet. Den aktive rolleforståelsen har imidlertid ofte blitt kritisert for å være subjektiv (ibid.). Denne kritikken har dog blitt tilbakevist med betegnelsen ”proaktiv nøytralitet”, som vil si at journalistene aktivt arbeider for at beslutningstakere og borgere finner løsninger på problemer, men samtidig er nøytrale og uten holdning til hva som er den beste løsningen på et bestemt problem (ibid.: 137). Weldingh (2018: 55) har i en masteroppgave om konstruktiv journalistikk funnet at en rekke danske medier, som orienterer seg mot problemløsning, varierer i stor grad: Fra dekning av problemer som allerede er løst, via forslag til hvordan problemer potensielt kan løses til aktiv problemløsning med journalistisk arbeid. Det er derfor uavklart mellom praktikere og teoretikere av konstruktiv journalistikk omkring *hvor* aktiv rolle den konstruktive journalisten skal påta seg (ibid.: 87).

Haagerup har siden kronikken i 2008 definert konstruktive nyheter som et ”supplement” til de tradisjonelle nyhetskriteriene (Haagerup, 2017: 57 og Weldingh, 2018: 50). I lys av Haagerup er konstruktiv journalistikk et nytt nyhetskriterium, og en utvidelse av dagens nyhetskultur:

At pudse de redaksjonelle briller, så vi også ser historier om det, der virker. Det, der inspirerer. At turde være både kritisk og konstruktiv: Fortælle om problemerne, men også aktivt lede efter det, der kan pege frem mod en løsning. Og så handler konstruktive nyheder om at turde justere på den journalistiske selvforståelse, [...] påtage os en mere

aktiv rolle som en slags mellommænd i en offentlig samtale om bud på løsninger af fællesskabets udfordringer (Haagerup, 2012b: 218).

Oppfattelsen av konstruktiv journalistikk som et nytt nyhetskriterium, altså som noe man bruker til å utvelge en historie med, er imidlertid utfordret av Jacobsen (2009) i en masteroppgave om konstruktiv journalistikk. Jacobsen (ibid.: 94) ser snarere på konstruktiv journalistikk som en metode eller en vinkel på en historie, og han definerer konstruktiv journalistikk som ”løsningsorientert journalistik” med mål om å ”aktivere borgerne til en dialog, der kan føre til løsninger”.

En løsningsorientert tilgang er dog kun én av flere forskjellige elementer som kan karakterisere journalistikken som konstruktiv, argumenterer Gyldensted (2016). Sammen med McIntyre foreslår de to forskerne en definisjon av konstruktiv journalistikk i et forsøk på å forene hovedelementene av konstruktiv journalistikk etter hvordan det blir praktisert i journalistikken⁸ (McIntyre & Gyldensted, 2018: 23). Konstruktiv journalistikk defineres som:

An emerging form of journalism that involves applying positive psychology techniques to news processes and production in an effort to create productive and engaging coverage, while holding true to journalism’s core functions (McIntyre & Gyldensted, 2018: 20).

I motsetning til den psykologiske forskningens tradisjonelle fokus på å forstå og behandle psykiske lidelser, har den positive psykologien utsprunget med et mål om å studere forhold som medfører trivsel for borgere og samfunn generelt (Seligman, 2011, referert i McIntyre & Gyldensted, 2018: 23). Dette er, ifølge McIntyre & Gyldensted (ibid.), på lik linje med det endelige målet til konstruktiv journalistikk: ”to improve individual and societal well-being by applying positive psychology tactics to news work”.

⁸ Definisjonen til McIntyre & Gyldensted (2018: 20) baserer seg på en definisjon presentert av McIntyre (2015: 7) i hennes doktoravhandling fra 2015, hvor McIntyre presenterte den første definisjonen av konstruktiv journalistikk i en akademisk sammenheng. Endringene i den nye definisjonen er imidlertid små. ”News work” (McIntyre, 2015: 9) er erstattet med ”news processes and production” (McIntyre & Gyldensted, 2018: 23). Videre er ”to create more productive, engaging stories” (McIntyre, 2015: 9) erstattet med ”to create productive and engaging coverage” (McIntyre & Gyldensted, 2018: 23).

På grunn av inndragelsen av positiv psykologi har den konstruktive journalistikken ofte blitt forvekslet med såkalt ”positiv journalistikk” og med dette redusert journalistikkens validitet (Gyldensted, 2016). Positiv journalistikk har som formål å bekjempe nyhetsmedienes negative dekning med oppløftende, oppmuntrende og underholdende historier. Men fordi det foreligger et utelukkende fokus på positive aspekter, mangler den positive journalistikken en forpliktelse til grunnleggende journalistiske funksjoner, som for eksempel å holde makthaverne til ansvar og bedrive informasjonsopplysning av offentlig interesse (McIntyre, 2015: 14-15). Derfor kan positiv journalistikk, ifølge McIntyre (ibid.), ikke betraktes som konstruktiv journalistikk.

McIntyre & Gyldensted (2018) tilbyr en definisjon av konstruktiv journalistikk som styrker mulighetene for empirisk forskning av retningen. Forskere kan måle om en nyhet er konstruktiv ved å undersøke om nyheten benytter seg av ulike redskaper fra psykologisk teori, som vil bli beskrevet nedenunder, og samtidig forplikter seg til grunnleggende journalistiske funksjoner (McIntyre, 2015: 9). Praktiserende journalister vil, som McIntyre (ibid.) påpeker, trolig være mer opptatt av det journalistiske arbeidet enn selve begrepsdefinisjonen, og det kan være flere journalister som ikke har hørt om begrepet ”konstruktiv journalistikk”, men likevel praktiserer det. Derfor behøver man nødvendigvis ikke å separere konstruktiv journalistikk fra dagens journalistikk, men snarere betrakte de to i en sammenheng:

More constructive ways of gathering and producing news should ideally be incorporated into all journalistic work. Constructive journalism should not be regarded as a dichotomy (constructive news vs. destructive news). Rather, it is helpful to think of it more as a continuum (McIntyre, 2015: 10).

3.3 Praktisering av konstruktiv journalistikk

Ifølge Weldingh (2018: 76) eksisterer det en overensstemmelse omkring konstruktiv journalistikk, som en fremtidsorientert journalistikk med et mål om å påvirke samfunnet i en positiv retning. Men som Bro (2012: 134) påpeker, kan det være lettere å presisere hva konstruktiv journalistikk er enn *hvordan* man helt konkret gjør det. McIntyre & Gyldensted (2018: 26) viser også til at det ennå ikke er enighet mellom journalister om hvordan man implementerer konstruktiv journalistikk i dagens nyhetsproduksjon og

presenterer derfor fem redskaper med røtter i psykologisk teori som kan anvendes (og allerede anvendes av enkelte medier) i praktiseringen av konstruktiv journalistikk. Redskapene kan brukes til både idéutvikling, informasjonsinnhenting og formidling av enkelte historier⁹.

3.3.1 "Well-being"-modellen

For å skape en mest mulig balansert, sannferdig og nyansert journalistisk dekning, argumenterer McIntyre & Gyldensted (ibid.) for at mediene burde fremstille virkeligheten med fokus på negative så vel som positive sider av en sak. Den såkalte "well-being"-modellen har som grunnleggende formål å fremstille virkeligheten i lys av nettopp positive forhold, som for eksempel vekst, fremgang, oppnåelse og engasjement (ibid.). Dette kan gjelde vinklingen på en historie, men også journalistenes fokus under et intervju. Vi kan illustrere med et tidligere eksempel fra Gyldensted (2015: 102), hvor hun har intervjuet en hjemløs person:

Q: How do you perceive the help offered here at the homeless shelter?

A: It has been both good – but also bad.

Q: What do you mean by "bad"?

A: (The source explains.)

Q: You also said that it was good. What has been good?

Nettopp ved å fokusere på det negative så vel som det positive i intervjuet, får journalisten tilgang til to sider av en sak som bærer like stor "sannhet" for den hjemløse personen. Videre kan dette potensielt resultere i en mer nyansert historie, argumenterer McIntyre & Gyldensted (2018: 27).

3.3.2 Positive følelser i nyhetsdekningen

I forlengelse av "well-being"-modellen er et annet redskap for praktiseringen av konstruktiv journalistikk å formidle positiv informasjon og følelser i nyhetsdekningen. Flere studier har vist at dette kan slå positive ut for lesernes følelser og engasjement (McIntyre, 2015: 78 og McIntyre & Gibson, 2016: 311-312). For eksempel fant

⁹ De fem redskapene er, ifølge McIntyre & Gyldensted (2018: 30), ingen ferdig liste for hvordan man praktiserer konstruktiv journalistikk, som stadig utvikler seg i takt med den psykologiske og medievitenskapelige forskningen, men er snarere et forslag til hvordan en kan konseptualisere og operasjonalisere begrepet.

McIntyre & Gibson (ibid.) at historier med en såkalt ”silver-lining”, det vil si en i utgangspunktet negativ historie med et positivt utfall, frembragte flere positive følelser og leseglede hos mottakeren enn en utelukkende negativ historie. Videre har McIntyre (2015: 78) funnet at lesere av en artikkel om hjemløshet, som inneholdt positive elementer i historien, ble mer villige til å ”like” historien på Facebook og engasjere seg i underskrifts- og innsamlingskampanjer til støtte for hjemløse enn lesere av en historie som ikke fikk fremkalt positive følelser. Til tross for et negativt emne i nyhetsdekningen, kan altså journalister engasjere mottakerne i høyere grad hvis de formidler positive informasjon i dekningen (McIntyre & Gyldensted, 2018: 28).

3.3.3 PERMA-modellen

Et tredje redskap for praktisering av konstruktiv journalistikk er å benytte seg av den såkalte ”PERMA-modellen”, som vil si å inndra: ”**p**ositive emotion, **e**ngagement, **g**ood relations, **m**eaning and **a**chievement” (McIntyre & Gyldensted, 2018: 28). Modellen egner seg spesielt til idéutviklingsfasen av arbeidet med en artikkel, og journalisten kan stille følgende spørsmål til de fem begrepene:

P: Hvem har løst et problem? Hvem er takknemlige?

E: Hvem har gjort en særlig innsats? Hvem brenner for noe?

R: Hvem samarbeider? Hvem har hjulpet?

M: Hvem har blitt klokere? Hva har de lært?

A: Hva er oppnådd? Hva har det krevet?

(Gyldensted & Bjerre, 2014: 68)

Argumentet til McIntyre & Gyldensted (2018: 28) er at hvis journalister utvikler historier basert på samarbeid snarere enn konflikt – løsninger fremfor problemer – kan det resultere i flere historier om fremskritt og produktivitet.

3.3.4 Konstruktive spørreteknikker

Et fjerde redskap til å produsere konstruktiv journalistikk er å anvende noen spesifikke psykologiske spørreteknikker under intervjuer og andre samtaler med kilder. Spørreteknikkene kan deles inn i lineære, sirkulære, refleksive og strategiske spørsmål.

Lineære spørsmål er rettet mot fortiden og er avklarende, definerende og kausale omkring et konkret problem (ibid.). Journalisten opererer her som en detektiv og stiller

for eksempel klassiske journalistiske spørsmål som hvem, hva, hvorfor, hvordan og når omkring noe som har skjedd.

Sirkulære spørsmål er også rettet mot fortiden, men de er mer komplekse fordi de søker etter å avdekke tidligere sammenhenger, mønstre og relasjoner (Gyldensted & Bjerre, 2014: 96). Journalisten opererer her som en forsker med intensjonen om å gjøre et funn og stiller spørsmål som for eksempel: Har noe av dette skjedd tidligere? Hva skjedde da? Spørsmålene kan gjøre kildene oppmerksomme på mønstre og koblinger som gir et nytt syn på saken (McIntyre & Gyldensted, 2018: 29).

Refleksive spørsmål er rettet mot fremtiden og har som formål å avdekke fremtidige muligheter, scenarier og hypoteser (ibid.). Her opererer journalisten som en guide med intensjoner om å oppfordre kildene til å komme med løsninger på problemer. For eksempel kan spørsmål være: Hvis du skulle dele bekymringene dine med naboen din, hvordan tror du de ville reagert? Dette tillater kilden til å revurdere problemer og komme med nye potensielle utfall eller løsninger (ibid.).

Strategiske spørsmål er også rettet mot fremtiden, men de kan være mere ledende og konfronterende med hensikt om å påvirke en situasjon (Gyldensted & Bjerre, 2014: 96). Journalisten opererer som en kaptein med intensjonen om å styre en kurs og kan stille spørsmål som: Når har du tenkt å gjøre noe med problemet? Hva skal du endre på? Disse spørsmålene har dog en noe begrensende effekt ved at de kontrollerer kilden (McIntyre & Gyldensted, 2018: 29).

Alle spørreteknikkene blir praktisert av journalister i dag, men ifølge McIntyre & Gyldensted (ibid.) opererer tradisjonelle journalister regelmessig med lineære og strategiske spørsmål. En mer konstruktiv tilgang vil derfor være konsekvent å inndra sirkulære og refleksive spørsmål som i siste ende kan frembringe nye perspektiver på saker og frembringe produktivitet (ibid.)

3.3.5 Fokus på løsninger

Et femte og siste redskap, som journalister kan anvende i praktiseringen av konstruktiv journalistikk, er å inndra potensielle løsninger på de problemene som blir avdekket i nyhetsformidlingen. Journalisten kan for eksempel skrive om hvordan et konkret problem blir løst i en annen by, kommune eller et annet land, eller avdekke et problem som journalisten etterfølgende arbeider for å finne eller bidra med løsninger til (Bro, 2012: 137-138).

Løsningsorientert journalistikk har særlig vært praktisert i USA siden slutten av 1990-tallet (Benesch, 1998). Det har siden vokst og bredt seg ut til flere nyhetsorganisasjoner – især med Solutions Journalism Network (2018a) i spissen. Dette er et nettverk av journalister og akademikere som samarbeider med nyhetsorganisasjoner om praktisering av løsningsorientert journalistikk, som de definerer: ”rigorous reporting on responses to social problems” (Solutions Journalism Network, 2018a). Organisasjonen tilbyr i deres online ”learning lab” forskjellige verktøyer og guider til hvordan man kan anvende løsningsorientert journalistikk på forskjellige dekningsområder, som for eksempel utdanning, kriminalitet og helse (Solutions Journalism Network, 2018b).

McIntyre & Gyldensted (2018: 23) betrakter løsningsorientert journalistikk som en gren under konstruktiv journalistikk. En nyhet som inneholder potensielle løsninger på et samfunnsproblem kan betraktes som konstruktiv, men som McIntyre (2015: 16) understreker, er fokus på løsninger kun ett redskap i praktiseringen av konstruktiv journalistikk. Med andre ord kan løsningsorientert journalistikk betraktes som konstruktiv journalistikk, men konstruktiv journalistikk behøver ikke nødvendigvis alltid å inneholde løsninger.

I en undersøkelse av løsningsorientert journalistikk har McIntyre (2015: 78) funnet at en nyhetsartikkel som inneholdt en potensiell løsning på et problem fikk leserne til å føle seg mer positive etter lesningen enn hvis nyhetsartikkelen ikke inneholdt en løsning. Herutover hadde leserne bedre holdninger til nyhetsartikkelen som inneholdt en løsning. McIntyre (ibid.) fant imidlertid ikke at leserne fikk positive holdninger til selve løsningsforslaget, og lesernes handlinger ble heller ikke påvirket av artikkelens presentasjon av løsninger, det vil si at de hverken fikk behov for å søke mer informasjon om den konkrete saken, støtte saken eller dele nyheten. I et senere studie finner McIntyre (2017: 14) at en nyhetsartikkel som inneholder løsninger på et problem gir leserne mindre negative følelser enn en nyhetsartikkel uten løsninger. Videre har lesere også positive holdninger til artikkelen som inneholder løsninger og til selve løsningsforslaget. Dette signaliserer at folk setter pris på løsningsorientert journalistikk, argumenterer McIntyre (ibid.), og antar at det i siste ende kan styrke forholdet til selve nyhetsmediet.

4. Metode

I nærværende kapittel vil jeg demonstrere hvordan oppgavens problemformulering besvares. Jeg vil først gjøre rede for undersøkelsens empiri ved å presentere utvalget av medier, som har dekket narkotikasituasjonen i Norge, og deretter innsamlingen av artiklene, som utgjør undersøkelsens empiri. Avslutningsvis vil jeg gjøre rede for oppgavens metodiske tilnærming, som er en kvantitativ innholdsanalyse.

4.1 Medieutvalg

Formålet med oppgaven er å undersøke et tverrsnitt av den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge. Valget av medier er først og fremst avgrenset til å omfatte aviser som utgis både i trykte utgaver og på internett¹⁰. Til tross for en jevn nedgang i den norske befolkningens lesning av papiraviser siden starten av 1990-tallet og frem til i dag, er lesningen av nettaviser steget (Statistisk Sentralbyrå, 2018). Sammenlagt leste 68 prosent av nordmenn i alderen 9-79 år aviser en gjennomsnittsdag i 2017 (ibid.). Dette har ført til et økende fokus på nyhetsformidling over nett, og til innsamlingen av empirien, som beskrives nedenunder, ville relevant materiale derfor gå tapt hvis jeg utelukkende skulle forholde meg til avisenes trykte utgaver. Herutover påpeker Månsson (2016: 268) at selv om den teknologiske utviklingen har ført til oppblomstringen av nye type medier og kanaler på internett, er innholdet i nyhetsmediene med på å styre debattene på internett. For eksempel viser Månsson & Ekendahl (2013: 476) at nettdebatter omkring cannabisbruk og narkotikapolitikk i Sverige er formet av hva som blir formidlet i avisene. Aviser er med andre ord et viktig undersøkelsesobjekt.

Medieutvalget er videre avgrenset til å omfatte regionaviser. Selv om store, riksdekkende aviser i Norge, som Aftenposten, VG og Dagbladet, er ledende nyhetskilder i den norske befolkningen, er lokale og regionale aviser stadig ansett som viktige, hvor blant annet Dagsavisen og Adresseavisen er blant de mest leste (Reuters Institute, 2017: 82-83). De regionavisene som inngår i den nærværende undersøkelsen, er valgt etter de som befinner seg i og dekker de fylkene hvor narkotikasituasjonen er mest problematisk i forhold til narkotikautløste dødsfall (Gjersing, 2017a). Disse

¹⁰ Der det ikke er uttrykt annerledes i oppgaven, omfatter avis-begrepet utgaver på både papir og nett. Det samme gjelder andre typer avis-begreper, som for eksempel regionavis.

avisene er Adresseavisen (Trøndelag), Bergensavisen (Hordaland og Sogn og Fjordane), Dagsavisen (Oslo) og Stavanger Aftenblad (Rogaland). Av hensyn til geografisk bredde i medieutvalget, har jeg ytterligere inkludert to regionaviser, som dekker deler av Nord- og Sør-Norge, henholdsvis Nordlys (Troms og Finnmark) og Fædrelandsvennen¹¹ (Vest- og Aust-Agder).

Sistnevnt tar medieutvalget hensyn til regionavisenes eierskap. Det er en tradisjon i norske medier at eiere ikke skal innblandes i redaksjonelle avgjørelser, så det får konsekvenser for innholdet i mediene (Mediefridomslova, 2008). Imidlertid har Østbye (2000) argumentert for flere dokumenterbare former for innflytelse som eiere har på medieinnhold i Norge. Disse vil ikke utdypes nærmere ettersom det kun tas hensyn til regionavisenes eierskap med tanke på mangfold i empirien¹². De tre største konsernene i Norge er henholdsvis Schibsted, Amedia og Polaris Media som til sammen kontrollerer nesten 65 prosent av det totale avisopplaget i Norge (Medietilsynet, 2018). I 2017 kontrollerte Schibsted 29,5 prosent av det totale avisopplaget, Amedia kontrollerte 25,3 prosent og Polaris Media kontrollerte 9,8 prosent (ibid.). For at empirien ikke skal veie for tungt på ett konsern, som for eksempel Schibsted, har jeg valgt eksempelvis Bergensavisen (Amedia) i stedet for Bergens Tidende (Schibsted) i Hordaland og Sogn og Fjordane.

En oversikt over de seks regionavisene som utgjør medieutvalget, deres eierskapsforhold, geografiske tilknytning og størrelse i opplagstall fremgår i tabell 1 på neste side.

¹¹ For en oversikt over Norges fylker, fremgår det et kart i bilag 1.

¹² Aviser under samme konsern deler ofte artikler med hverandre, noe som illustreres og behandles nærmere i kapittel 4.2.

Avis	Opplagstall ¹³	Morselskap i konsern	Fylke
Adresseavisen	61 429	Polaris Media	Trøndelag
Stavanger Aftenblad	56 590	Schibsted	Rogaland
Fædrelandsvennen	32 700	Schibsted	Vest- og Aust-Agder
Nordlys	21 461	Amedia	Troms og Finnmark
Dagsavisen ¹⁴	18 684	Mentor Medier	Oslo
Bergensavisen	16 275	Amedia	Hordaland og Sogn og Fjordane

Tabell 1: Oversikt over avisene som utgjør medieutvalget, deres opplagstall, eierskapsforhold og geografiske tilknytning.

4.2 Innsamling av artikler

Artiklene som utgjør undersøkelsens empiri er innsamlet fra databasen Retriever. Søkeperioden er avgrenset til litt over et år: Fra 01.01.2017 til 31.03.2018. Denne tidsperioden er valgt fordi jeg ønsker å undersøke den aktuelle og nåværende mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge. De tre første månedene i 2018 er inkludert for ikke å miste relevant materiale med tanke på rusreformen i norsk narkotikapolitikk (jf. kapittel 2.1). Hvis jeg alternativt ønsket å undersøke utviklingen i mediedekningen over tid, ville jeg benyttet meg av en bredere tidsramme eller et nedslag over flere år.

Til innsamlingen har jeg anvendt en boolsk søketeknikk. Dette gir muligheten til å bruke bestemte operatorer mellom søkeordene, for å inkludere eller utelukke noe fra søket, og dermed få et mer presist resultat. For eksempel har jeg samlet inn empirien med følgende søkestreng i Retriever:

Narkotika AND ("narkotikautløste dødsfall" OR dødsfall OR overdose* OR rus OR rusbruk* OR rusmisbruk* OR rusmiddel* OR rusmidler)*

¹³ Opplagstallene i tabell 1 viser netto total. Det vil si at hver abonnent kun er registrert én gang, uansett om de får avisen på papir, internett eller begge deler.

¹⁴ Dagsavisen eies av morselskapet Mentor Medier og Stiftelsen Dagsavisen, men er organisert som et selvstendig mediekonsern, Mediehuset Dagsavisen. I tillegg til publikasjonen Dagsavisen, utgis det under konsernet sonede publikasjoner i Østfold, Buskerud og Rogaland. Til avklaring er det kun Dagsavisen, hvis primære dekning omfatter Oslo, som inngår i analysen.

Teknisk sett gjør operatoren "AND" at søket gir treff på artikler som skal inneholde ordet "narkotika" og etterfølgende ord eller fraser. De etterfølgende ordene er satt i parentes for å behandle dem som en gruppe, og de skilles med operatoren "OR" så søket gir treff på artikler som inneholder minst ett av disse ordene sammen med "narkotika". Anførselstegn benyttes for å binde sammen ord som skal stå i den rekkefølgen de er skrevet i. Tegnet * benyttes for å fange opp ulike skrivemåter eller bøyningsformer av et ord. Tegnet inngår ikke etter "rus" for å utelukke mindre relevante ord for undersøkelsen, som for eksempel Russland eller rust. Det inngår heller ikke etter "rusmidler" da det ikke påvirker antall treff på søket.

Søkestrengen over ga totalt 387 treff (174 artikler på papir og 213 artikler på nett) i den angitte tidsperioden. De 387 artiklene var følgende fordelt mellom de seks regionavisene:

- Stavanger Aftenblad: 83 artikler
- Adresseavisen: 77 artikler
- Fædrelandsvennen: 76 artikler
- Dagsavisen: 67 artikler
- Bergensavisen: 54 artikler
- Nordlys: 30 artikler

Ut fra de 387 artiklene var det nødvendig å utføre en manuell frasorteringsprosess på grunn av genre, dubletter og/eller relevans, noe som utdypes nedenunder. Totalt ble 318 artikler sortert fra i frasorteringsprosessen:

- 49 artikler frasortert på grunn av genre.
- 137 artikler frasortert på grunn av dubletter.
- 132 artikler frasortert på grunn av relevans.

Etter frasorteringsprosessen besto empirien derfor av 69 artikler som er følgende fordelt mellom de seks regionavisene:

- Stavanger Aftenblad: 19 artikler
- Adresseavisen: 13 artikler
- Fædrelandsvennen: 13 artikler
- Bergensavisen: 12 artikler
- Dagsavisen: 8 artikler
- Nordlys: 4 artikler

En stor del av de frasorterte artiklene var dubletter, som det fremgår ovenfor. Artiklene var hovedsakelig publisert på både nett og papir. I slike tilfeller beholdt jeg nettartikkelen, fordi de ikke behøver å ta stilling til papiravisens begrensninger i forhold til plass og derfor ofte er lengre. Herutover beholdt jeg originalartikkelen, det vil si den som ble publisert først, i de tilfellene hvor én artikkel var publisert i flere aviser under samme konsern.

I forhold til genre består empirien kun av artikler som kan kategoriseres som journalistikk i "Politikens Genrekatalog" (Jørgensen, 2007: 24). Dette gjelder 13 genre, som utgjør blant andre nyhet, bakgrunn, reportasje, portrett og feature, med det fellestrekk at de alle er behandlet etter journalistiske prinsipper om balansert dekning og "kritisk sans" (Schmidt & Mørk, 2016: 175). Det er også denne type journalistikk som den konstruktive journalistikken beskjeftiger seg med. Meningsjournalistikk, som for eksempel kommentarer, ledere, kronikker og anmeldelser, er på den annen side ledet av personlige holdninger og meninger. De er derfor sortert fra under datainnsamlingen.

I forhold til relevans er artiklene sortert etter følgende krav: Artikkelen skal handle om narkotikasituasjonen i Norge og/eller tendenser tilknyttet denne. Det vil si at artikler om narkotikabruk, narkotikarelatert kriminalitet, narkotikapolitikk, skadevirkninger knyttet til narkotika og andre relevante narkotikarelaterte begivenheter er inkludert. Det var imidlertid flere artikler som inneholdt søkeordene, men som ikke hadde særlig relevans for undersøkelsens formål. Et eksempel på dette er artikkelen "Lagde dokumentar om kriminell far" (Pedersen, 2018), som handler om filmskaper Sofia Haugan og premieren av hennes dokumentarfilm "Røverdatter". I artikkelen fremkommer flere av søkeordene, og blant annet en etisk diskusjon om fremstillingen av brukere i film og TV, men det faller utenfor undersøkelsens problemstilling og er derfor sortert fra under datainnsamlingen. Et annet eksempel er artikkelen "Har tatt flere sjåfører for narkotika enn alkohol i Namdal" (Skaret, 2017), som handler om at

politiet har pågrepet et stigende antall personer for å kjøre i ruspåvirket tilstand i forhold til tidligere år. Flere artikler i søketreffet har likhetstrekk med denne, men fordi samtlige handler om narkotika i relasjon til brudd på trafikkreglene og ikke i relasjon til narkotikasituasjonen i Norge som sådan, er disse sortert fra under datainnsamlingen. Herutover var 11 av artiklene til Dagsavisen fra mediehusets sonede publikasjoner (jf. fotnote 15) til tross for at de sonede publikasjonene var fravalgt under søket i databasen. Disse ble også sortert fra. Sistnevnt er artikler om utenrikspolitikk, alkohol, kriminalitet og forskjellig kulturstoff, hvor narkotika blir nevnt, men ikke inngår som hovedelement i saken, sortert fra under innsamlingen.

Det er med andre ord snakk om en subjektiv vurderingssak i enkelte tilfeller av relevans i frasorteringsprosessen, og det har i siste ende betydning for undersøkelsens reliabilitet. Dette behandles nærmere i den interne diskusjonen i kapittel 6.1.

4.3 Kvantitativ innholdsanalyse

En kvantitativ innholdsanalyse er en velegnet metode til å undersøke generelle tendenser i mediedekningen av et bestemt fenomen (Elmelund-Præstekær, 2014: 187). De fleste eksisterende studier på mediernes dekning av narkotikarelaterte begivenheter har benyttet kvalitative metodetilnærminger, som for eksempel diskursanalyser. Selv om kvalitative metoder har sine fordeler, vil en kvantitativ innholdsanalyse gi mulighet for å undersøke et større empirisk materiale og redusere potensiell forutinntatthet (Hughes et al., 2011: 286).

Ideelt sett skal en kvantitativ innholdsanalyse være ”en objektiv, systematisk og generaliserbar koding av data, upåvirket av subjektet som utfører kodingen” (Steensen, 2016: 2). Dog argumenterer Steensen (ibid.) for at enhver lesning av en tekst innebærer elementer av fortolkning og derfor må betraktes kvalitativ. Jeg vil i undersøkelsen stadig forplikte meg til en kvantitativ innholdsanalyse, men understreker samtidig, med inspirasjon fra Eesperås (2015, referert i Steensen, 2016: 2), at utarbeidelsen av variabler og tilhørende kategorier, innsamlingen av empiri og den etterfølgende kodingen baserer seg på kvalitative observasjoner og vurderinger. Videre skal det understrekes at funnene i innholdsanalysen fremlegger enkelte *tendenser* i de seks regionavisenes dekning av narkotikasituasjonen i Norge. Funnene vil ikke si noe om lesernes oppfatninger og tolkninger av mediedekningen. Til dette formålet vil en resepsjonsanalyse være mer velegnet.

Undersøkelsen tar utgangspunkt i eksisterende teorier og begreper innenfor forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter samt forskningen på konstruktiv journalistikk (jf. kapittel 2 og 3). En deduktiv strategi er derfor anvendt til konstruksjonen av variabler og tilknyttede kategorier. Dette er gjort for å styrke målingsvaliditeten:

Argumentet er, at den måte at måle et begrep på er blevet acceptert som valid i tidligere studier, og samtidig kan man på den måte direkte sammenligne sine resultater med de tidligere undersøgelser (Skovsgaard & Svith, 2014: 74).

Kodemanualens form og innhold er inspirert av Hughes et al. (2011) sin kvantitative innholdsanalyse av australske mediers dekning av narkotikarelaterte begivenheter, som er blant de mest omfattende undersøkelsene til dags dato. Variablene og de tilknyttede kategoriene er imidlertid tilpasset begreper som egner seg bedre i en nordisk kontekst med inspirasjon fra Schmidt & Mørk (2016).

De 69 artiklene, som utgjør empirien, er kodet i Excel etter følgende ni variabler: utgiver (V1), dato (V2), genre (V3), kilder (V4), vinkel (V5), fokus (V6), nyhetskriterier (V7), løsningsorientert (V8) og fakta (V9). En utfyllende beskrivelse av samtlige variabler og deres tilknyttede kategorier fremgår i kodemanualen i bilag 2. Variablene 4, 5, 6, 7, 8 og 9 vil imidlertid behandles nærmere på bakgrunn av noen teoretiske overveielser og vurderinger.

4.3.1 Vurdering av variabler

De 69 artiklene, som utgjør empirien, er kodet etter kilder (V4) på bakgrunn av flere studier, som viser at eksempelvis politi og politikere er mer dominerende kilder i mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter enn for eksempel forskere eller brukere (Becket, 1995, referert i Teece & Makkai: 3; Blood et al., 2003: 87; Hughes et al., 2011: 287 og Teece & Makkai, 2000: 3). Fordi det i praksis kan være vanskelig å avgjøre hvilke kilder som er de mest fremtredende i artiklene, følger jeg Elmelund-Præstekær (2014: 194) sin anbefaling om å registrere alle de anvendte kildetyperne i hver artikkel. Kategoriene er overordnet kildetyper, det vil si enten ekspert-, parts- eller erfaringskilde. Denne inndelingen er ment for å skape et overblikk over kildene, men har en svakhet ved at de sjeldent rommer nyanser (Schmidt & Mørk, 2016: 108). For å sikre en høy målingsvaliditet er det derfor opprettet en rekke underkategorier for de tre

kildetypene. For eksempel er rettspersoner, politi, politikere og ikke-statlige organisasjonsmedlemmer alle partskilder og derfor tildelt hver deres underkategori for ikke å miste nyanser i målingen. Dog skal det understrekes at ingen kilder *er* en bestemt kildetype, men alltid krever en vurdering (ibid.). Derfor er kategorien ”rettspersoner” også opprettet under ekspertkilder, for eksempel hvis kilden er en jurist.

I deres kvantitative innholdsanalyse baserer Hughes et al. (2011) seg metodisk på Matthes & Kohring (2008: 263) sitt forslag om å kode artiklene etter de forskjellige tekstlige elementene som konstituerer en frame i lys av Entman (1993) sin definisjon av framing (jf. kapittel 2.2.2). Argumentet er at dette vil kunne redusere forskernes forutinntatthet og styrke analysens formål om å avdekke hvilke mønstre som viser seg i mediedekningen:

By separately coding the various text elements, the influence of the researchers' preconceived perceptions on the issue can be reduced [...], and more subtle patterns identified in terms of *how* issues are covered, and what *cues* are given to readers in their interpretation of the issue at hand [forfatterens utheving] (Hughes et al., 2011: 286).

Med utgangspunkt i Hughes et al. (2011: 287) sine to variabler ”topic” og ”consequence”, kodes artiklene etter den tilpassede variabelen vinkel (V5). En journalistisk vinkel defineres av Schmidt & Mørk (2016: 86) som ”den påstand om virkeligheten, som journalisten setter fokus på og skal give modtageren belæg for”. For undersøkelsens anliggende vil en vinkel således være hva artikkelen prøver å påstå og formidle om narkotikasituasjonen i Norge. For eksempel narkotikapolitikk eller narkotikarelatert kriminalitet.

Variabler som omfatter verdi-aspekter i mediedekningen av narkotikarelaterte begivenheter, henholdsvis moralske evalueringer, den overordnede tonen og hvorvidt narkotika blir fremstilt som en krise eller ikke, er ifølge Hughes et al. (2011: 288) viktig å inndra i analysen. Argumentet er at kodingen etter disse variablene kan si noe om det informative i deknningen, og de iboende fortolkningene av problemet som blir presentert for leseren (ibid.). Basert på disse variablene og de tilknyttede kategoriene, har jeg slått sammen moralske evalueringer og tonen i mediedekningen til variabelen fokus (V6). Det vil si hvorvidt artikkelen har et positivt, negativt eller tosidig fokus på narkotikasituasjonen i Norge. Et tosidig fokus vil si både positivt og negativt. Det skal understrekes at dette er subjektive størrelser og dermed kan være vanskelig å vurdere.

Inspirert av Harcup & O'Neill (2001: 279), vil derfor et positivt fokus si en primært "god nyhet" om forbedrende tendenser, behandlinger, tiltak, lover med mer. Et negativt fokus vil si en primært "dårlig nyhet" om økende problemer, kriminalitet eller dødsfall med mer. Hvorvidt artikkelen har et positivt, negativt eller tosidig fokus på narkotikasituasjonen er av ytterligere relevans til en diskusjon av konstruktiv journalistikk, og i forhold til den gjengse oppfattelsen av nyhetsbildet som hovedsakelig negativt blant tilhengere av konstruktiv journalistikk (Haagerup, 2017: 55; McIntyre & Gyldensted, 2018: 21 og McIntyre, 2015: 1-2).

Alternativt til kun å undersøke hvorvidt narkotikasituasjonen blir fremstilt som en krise eller ikke, har jeg tilpasset Hughes et al. (2011: 287) sin "crisis"-variabel til variabelen nyhetskriterier (V7). De tilknyttede kategoriene utgjør de fem "klassiske nyhetskriteriene", det vil si vesentlighet, aktualitet, identifikasjon, sensasjon og konflikt (Schmidt & Mørk, 2016: 76). I forlengelse av anbefalingen fra Elmelund-Præstekær (2014: 194) vedrørende kilde-variabelen over, vil jeg registrere alle identifiserte nyhetskriterier i hver artikkel. Dermed vil jeg kunne se om mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge for eksempel er vesentlig ut over også å være konfliktfull.

Sistnevnt har jeg valgt å kode artiklene etter variabelen løsningsorientert (V8). Variabelen og de tilknyttede kategoriene er inspirert av Weldingh (2018: 101), og kategoriene utgjør: (1) Ikke løsningsorientert, (2) tar utgangspunkt i et problem, som fyller mest i artikkelen, men presenterer en løsning/løsninger, (3) tar utgangspunkt i en løsning/løsninger, som fyller mest i artikkelen. Til en diskusjon av konstruktiv journalistikk, vil det nettopp være vesentlig å undersøke om løsningsorienterte tilganger er tilstede eller ikke i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge.

For å undersøke om variablene og de tilknyttede kategoriene er fyllestgjørende nok, har jeg fulgt en anbefaling fra Elmelund-Præstekær (2014: 199) om å utføre en pilotanalyse, hvor man prøvekoder en mindre del av det empiriske materialet. Åtte artikler ble prøvekodet. Analysen resulterte først og fremst i en justering av fokus-variabelen (V6). Kategorien "tosidig" var i utgangspunktet tildelt navnet "balansert" og tiltenkt artikler som var faktuelle og nyanserte, som Hughes et al. (2011: 287) tilrettelegger for under variabelen "overall tone". I pilotanalysen kom jeg imidlertid over flere artikler som hadde både et positiv og negativt fokus på narkotikasituasjonen i Norge, men som samtidig ikke fremla noe fakta. Kategorien ble derfor endret til "tosidig", og en egen variabel for fakta (V9) ble opprettet. Opprettelsen av fakta-

variabelen illustrerer at det også ble benyttet en induktiv strategi i utarbeidelsen av variabler og tilknyttede kategorier, hvor utarbeidelsen tok utgangspunkt i kvalitative observasjoner. Pilotanalysen resulterte videre i at jeg tilføyde kategorien ”andre” under både ekspertkilder, partskilder og erfaringskilder. Sistnevnt tilføyde jeg kategorien ”helsepersonell” under ekspertkilder, det vil si personer med lisens, autorisasjon eller spesialistgodkjenning innenfor helse- og omsorgstjenesten. Her er det viktig å understreke at hvis ekspertkilden uttaler seg på vegne av en organisasjon eller virksomhet og ikke i lys av sin uavhengige viten på området, skal ekspertkilden registreres som en partskilde.

Avslutningsvis har jeg utført en intrakoderreliabilitetstest. Det vil si en test hvor man selv koder empirien to ganger for å undersøke om variablene og de tilknyttede kategoriene er fyllestgjørende nok til at man koder materialet likt hver gang man ser det¹⁵ (Elmelund-Præstekær, 2014: 200). Testen resulterte i en enighetsprosent på 95 prosent. Et akseptert nivå for enighetsprosenten avhenger av hvor store samfunnsmessige konsekvenser det kan ha å konkludere ut fra ugyldig data (Krippendorff, 2004: 429). Det er likevel vanlig å kreve en enighetsprosent på 80 prosent eller høyere – alternativt 67 prosent på det laveste hvis midlertidige konklusjoner er akseptert (ibid.). En enighetsprosent på 95 prosent kan derfor utvilsomt betraktes som akseptabelt. De høyeste enighetsprosentene befinner seg på variablene genre (100 prosent) og løsningsorientert (99 prosent). Heretter ligger variablene fakta og kilder forholdsvis høyt, begge med en enighetsprosent på 97 prosent, og variablene nyhetskriterier og vinkel ligger noe lavere med 94 prosent. Resultatene fra testen viser at jeg hadde det mest problematisk med å kode artiklenes overordnede fokus, hvis enighetsprosent lå på 88 prosent – noe som likevel kan betraktes forholdsvis høyt. Det var aldri uenigheter om hvorvidt artiklene var positive eller negative, men om de hadde et tosidig fokus eller ikke. En nærmere behandling av analysens reliabilitet fremgår i den interne diskusjonen i kapittel 6.1.

¹⁵ Første og andre analysegjennomgang samt intrakoderreliabilitetstesten fremgår i henholdsvis bilag 3, 4 og 6.

5. Analyse

I nærværende kapittel vil jeg analysere de 69 artiklene, som utgjør empirien, for å svare på det første spørsmålet i oppgavens problemformulering: Hva kjennetegner den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge? Det er utført en kvantitativ innholdsanalyse av artiklene som er kodet i Excel etter ni variabler (jf. kapittel 4.3). Samtlige variabler vil bli behandlet i det følgende, men ikke nødvendigvis alle resultatene. Kun et utvalg av de mest relevante resultatene vil bli presentert¹⁶.

5.1 Avisenes dekning av narkotikasituasjonen overordnet

I analysen fremgår det at den avisen som dekket narkotikasituasjonen mest i undersøkelsesperioden er Stavanger Aftenblad med 28 prosent¹⁷ av artiklene. Heretter kommer Adresseavisen, Fædrelandsvennen og Bergensavisen, hvis dekning besto av 18 prosent av artiklene hver især. De to avisene som dekket narkotikasituasjonen minst var Dagsavisen med 12 prosent og Nordlys med seks prosent av artiklene.

Sortert etter antall artikler fordeler de 69 artiklene seg mellom de seks avisene som følgende:

Avis	Artikler
Stavanger Aftenblad	19
Adresseavisen	13
Fædrelandsvennen	13
Bergensavisen	12
Dagsavisen	8
Nordlys	4

Tabell 2: Oversikt over antall artikler fordelt mellom aviser.

Det at Nordlys har publisert fire artikler og dermed dekket narkotikasituasjonen minst i forhold til de andre avisene, kan forklares med at avisen dekker et fylke hvor

¹⁶ Analysen henviser til data som fremgår i bilag 4 og 5, som er henholdsvis andre analysegjennomgang og utregningene derav. Det er altså den andre analysegjennomgangen som representerer undersøkelsens resultater.

¹⁷ Alle prosenttall i analysen er rundet ned hvis desimalen er mellom 1-4 og opp hvis desimalen er mellom 5-9.

problemene knyttet til narkotikasituasjonen er relativt små i forhold til de andre fylkene. For eksempel var syv av de totalt 289 registrerte narkotikautløste dødsfallene i 2015 registrert i Troms og Finnmark (Skretting et al., 2016: 303). Herutover hadde Tromsø færrest ikke-fatale overdoser i 2017 sammenlignet med Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim og Kristiansand (Gjersing, 2017b).

Når det er sagt, er det viktig å understreke at analysen ikke gir belegg for en korrelasjon mellom et fylkes antall registrerte narkotikautløste dødsfall eller ikke-fatale overdoser, og antall publiserte artikler i en avis som dekker det konkrete fylket. For eksempel har Stavanger Aftenblad publisert flest artikler i undersøkelsesperioden, men Rogaland fylke er ikke plassert i toppen av statistikken over antall registrerte narkotikautløste dødsfall i Norge (Gjersing, 2017a). Hvorfor Stavanger Aftenblad har den største dekningen av narkotikasituasjonen i forhold til de andre avisene, er det vanskelig å si noe entydig om. Forskjellene er små og kan skyldes tilfeldigheter. Likevel kan en forklaring være at 67 prosent av artiklene, som har en strafferettslig vinkel på narkotikasituasjonen (jf. tabell 5), er utelukkende publisert av Stavanger Aftenblad. Det peker mot at Stavanger Aftenblad kan ha prioritert den type vinklinger høyere enn de andre avisene i undersøkelsesperioden, noe som er med på å trekke antallet av publiserte artikler opp.

I analysen forekommer det ingen stor forskjell på når artiklene ble publisert i undersøkelsesperioden. I første halvdel (01.01.2017-31.07.2017) er det publisert 34 artikler, og det er publisert 35 artikler i andre halvdel (01.08.2017-31.03.2018). Derfor er det en jevn dekning av narkotikasituasjonen i undersøkelsesperioden. Imidlertid viser analysen at fra den 13. desember 2017, da avisene rapporterte om Stortingets vedtak om rusreformen (se for eksempel A48 i litteraturlisten), og frem til 31. mars 2018, er det publisert 22 artikler. Det betyr at avisene publiserte flere artikler om narkotikasituasjonen i Norge etter vedtaket om rusreformen enn den gjennomsnittlige dekningen på fem artikler om måneden i undersøkelsesperioden.

Når det kommer til journalistiske genrer viser analysen at den genren som er identifisert flest ganger i undersøkelsesperioden er nyheten med 80 prosent av artiklene. Heretter kommer portrettet med 16 prosent av artiklene etterfulgt av reportasjen med fire prosent av artiklene.

Sortert etter antall artikler fordeler de 69 artiklene seg i forhold til genre som følgende:

Genre	Artikler
Nyhet	55
Portrett	11
Reportasje	3

Tabell 3: Oversikt over antall artikler fordelt mellom genre.

Det at 80 prosent av artiklene er identifisert som en nyhet, kan forklares med at medieutvalget består av dagsaviser, hvis innhold i større grad består av nyheter enn for eksempel analyser eller essays som magasiner og tidsskrifter gjerne beskjeftiger seg med. Herutover er nyheten regnet som en av journalistikkens grunnpilarer (Schmidt & Mørk, 2016: 182).

Samtidig viser analysen at 20 prosent av artiklene består av mer nærgående genrer enn nyheten, hvis en legger sammen antall artikler identifisert som portretter og reportasjer. I tabell 2 fremgår det at Nordlys publiserte totalt fire artikler i undersøkelsesperioden, og tre av disse artiklene er identifisert som portretter. Det utgjør 36 prosent av det totale antallet av portretter i undersøkelsesperioden, som ellers sprer seg jevnt utover de andre avisene. Kun Dagsavisen fikk utelukkende identifisert nyhetsartikler i undersøkelsesperioden.

5.2 Vesentlighet, aktualitet og konflikt er dominerende nyhetskriterier

Som det fremgår i metodekapittelet (jf. kapittel 4.3), ble artiklene kodet etter de klassiske nyhetskriteriene: vesentlighet, aktualitet, identifikasjon, sensasjon og konflikt. Analysen viser at tre nyhetskriterier er mest dominerende. Disse utgjør vesentlighet, aktualitet og konflikt, som er identifisert i 60 artikler hver især. Heretter er sensasjon identifisert i 48 artikler og identifikasjon i 16 artikler.

Sortert etter antall ganger et nyhetskriterium er identifisert i de 69 artiklene fordeler de fem nyhetskriteriene seg som følgende:

Nyhetskriterier	Antall
Vesentlighet	60
Aktualitet	60
Konflikt	60
Sensasjon	48
Identifikasjon	16

Tabell 4: Oversikt over antall ganger et nyhetskriterium er identifisert i de 69 artiklene.

Det at nyhetskriteriene aktualitet og vesentlighet er identifisert i 87 prosent av artiklene hver især, kan forklares med en tradisjonell forventning om at mediene skal holde borgerne oppdatert på hva som skjer i samfunnet og at nyheter gjerne skal ha stor samfunnsmessig betydning (Schmidt & Mørk, 2016: 76). Det at konflikt er identifisert i vel så mange artikler, kan henge sammen med at narkotikasituasjonen generelt er preget av en strid mellom personer og interesser både på et privat, politisk og samfunnsmessig plan. For eksempel identifiseres konflikt i artikkelen ”Oppdaget at datteren ruset seg på skolen” (A65), som handler om en fortvilet pårørende hvis datter bruker narkotika og angivelig ikke får den hjelpen og oppfølgingen hun trenger. Et annet eksempel er artikkelen ”Ny ruspolitikk på trappene” (A20), som handler om uenigheter mellom politiske partier i spørsmål omkring narkotikapolitikken i Norge. Det er viktig å understreke at vesentlighet, aktualitet og konflikt ikke nødvendigvis er identifisert i de samme 60 artiklene. Analysen viser for eksempel at vesentlighet er identifisert i 85 prosent av artiklene som også fikk identifisert konflikt.

Tabell 4 viser at sensasjon er identifisert i 48 av 69 artikler, det vil si artikler som er oppsiktsvekkende og handler om noe usedvanlig, uventet og/eller overraskende (Schmidt & Mørk, 2016: 78). Dette samsvarer med den eksisterende forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter, som viser at mediedekningen i stor grad er sensasjonell (Hughes et al., 2011: 285). For eksempel identifiseres sensasjon i artikkelen ”Torpedo knuste kneskåler og dro ut tenner” (A05), som handler om en manns erfaringer i et kriminelt miljø preget av bruk, salg og smugling av forskjellige narkotiske stoffer. Det er viktig å understreke at artiklene, identifisert som sensasjonelle, ikke nødvendigvis behøver å ha et negativt fokus, som i sistnevnte eksempel. I analysen fremgår det at 39 prosent av artiklene, identifisert som sensasjonelle, har enten et positivt eller tosidig fokus, som for eksempel artiklene om vedtaket om rusreformen (se eksempelvis A48, A51 eller A61 i litteraturlisten).

Det fremgår i tabell 4 at identifikasjon er identifisert i 16 av 69 artikler, det vil si artikler som vekker følelser som gjenkjennelse, samhörighet eller fellesskap med bruk av personifisering og/eller miljømessig eller kulturell nærhet (Schmidt & Mørk, 2016: 77). Det betyr at identifikasjon er identifisert færrest ganger i artiklene, og det kan forklares med noen subjektive vurderinger i kodingsprosessen, som behandles nærmere i den interne diskusjonen i kapittel 6.1.

5.3 Narkotikapolitikken preger mediedekningen

En vinkling er i nærværende undersøkelse forstått som hva artikkelen prøver å formidle om narkotikasituasjonen i Norge. Sortert etter antall artikler fordeler de totalt 69 artiklene seg i forhold til vinklinger på narkotikasituasjonen som følgende:

Vinkling	Artikler
Narkotikapolitikk	25
Narkotikarelatert kriminalitet	20
Skadevirkninger	12
Strafferett	6
Forskning	6

Tabell 5: Oversikt over antall artikler fordelt mellom vinklinger.

I tabell 5 fremgår det at den mest anvendte vinklingen på narkotikasituasjonen er narkotikapolitikk, som utgjør 36 prosent av artiklene. En narkotikapolitisk vinkling på narkotikasituasjonen er gjerne en nyhet om debatter eller holdninger til narkotikapolitikken, eksisterende lovverk, behandlingstilbud med mer. For eksempel handler flere artikler om politiske partiers endringer i deres holdninger fra en restriktiv til en mer liberal narkotikapolitikk i månedene opp til parlamentsvalget den 11. september 2017 (se eksempelvis A13, A20 eller A27 i litteraturlisten). Flere artikler handlet også om Stortingets vedtak om rusreformen på slutten av året (se for eksempel A48, A50, A51 eller A61). Hvorfor narkotikapolitikk er den mest anvendte vinklingen i artiklene, kan forklares med de aktuelle narkotikapolitiske endringene til en avkriminalisering av narkotikabruk (jf. kapittel 2.1).

Analysen viser videre at 29 prosent av artiklene er vinklet på narkotikarelatert kriminalitet, det vil si tiltalelser for besittelse, salg eller smugling av narkotika. For eksempel handler artikkelen ”Tiltalt for narko-salg” (A11) om en rumensk kvinne, som

er tiltalt for oppbevaring og salg av Rivotril¹⁸ (se for øvrig A11, A30 eller A57). Imidlertid kan artikler vinklet på narkotikarelatert kriminalitet også handle om tidligere kriminelle, for eksempel artikkelen ”Torpedo knuste kneskåler og dro ut tenner” (A05) om en manns erfaringer i et kriminelt miljø preget av bruk, salg og smugling av forskjellige narkotiske stoffer.

Videre viser analysen at 17 prosent av artiklene er vinklet på skadevirkninger, det vil si dødsfall, overdoser og psykisk eller fysisk skade som følge av narkotikabruk. For eksempel handler artikkelen ”- Beintøft for jentene i narkomiljøet” (A03) om den utbredte volden og mishandlingen i narkotikamiljøet i Mandal i Vest-Agder fylke (se for øvrig A28 eller A52).

De to minst anvendte vinklingene på narkotikasituasjonen er strafferett og forskning, som utgjør ni prosent av artiklene hver især. Strafferett vil si strafferettslig respons på narkotikarelatert kriminalitet, for eksempel artikkelen ”50-åring dømt for stortilt narkotikasalg” (A12) om en mann som er dømt til åtte år og ni måneder fengsel for oppbevaring og salg av amfetamin og hasj (se for øvrig A36 eller A42). En artikkel vinklet på forskning vil si nye funn i trender, mønstre eller utviklinger i narkotikasituasjonen. For eksempel handler artikkelen ”Høy risiko for overdoser blant tidligere innsatte” (A18) om ny forskning som tilsier at mange innsatte dør av overdose kort tid etter de løslates fra fengsel (se for øvrig A39).

Hvis en legger sammen antallet av artikler vinklet på narkotikarelatert kriminalitet og strafferett, viser analysen at 38 prosent av artiklene er vinklet på såkalt lov og orden. Dette samsvarer med en rekke internasjonale og nordiske studier, som viser at medienes dekning av narkotika ofte er vinklet på lov og orden alternativt til mer helseorienterte vinklinger (Blood et al., 2003: 91; Hughes et al., 2011: 287; Månsson, 2016: 279 og Skretting et al., 1994: 39). Dog fremgår det i analysen at artiklenes vinkling på narkotikapolitikk er betraktelig mer anvendt i nærværende undersøkelse enn hva Skretting et al. (ibid.) fant i Norge på 1990-tallet.

5.4 Avisene fokuserer på positive og negative elementer

Artiklenes fokus på narkotikasituasjonen ble kodet etter kategoriene positivt, negativt og tosidig. Et positivt fokus vil si en ”god nyhet” om forbedrende tendenser,

¹⁸ Rivotril er i utgangspunktet et legemiddel mot epilepsi. Det er et av de sterkeste medikamentene innenfor gruppen benzodiazepiner, og derfor anvendes det også av enkelte brukere som et rusmiddel.

behandlinger, tiltak eller lignende. Et negativ fokus vil si en ”dårlig nyhet” om økende problemer, kriminalitet, dødsfall, overdoser eller lignende. Et tosidig fokus vil si at artikkelen fokusere på både positive og negative aspekter av narkotikasituasjonen.

Sortert etter antall artikler fordeler de 69 artiklene seg i forhold til fokus som følgende:

Fokus	Artikler
Tosidig	32
Negativt	26
Positivt	11

Tabell 6: Oversikt over antall artikler fordelt mellom fokus.

Det fremgår i tabell 6 at flest artikler har et tosidig fokus i dekingen av narkotikasituasjonen i Norge, som utgjør 46 prosent av artiklene. For eksempel belyser artikkelen ”- LAR gir samfunnet fred” (A07) at LAR (legemiddelassistert rehabilitering)¹⁹ på den ene siden kan være positivt, blant annet fordi det kan redusere bruken av andre narkotiske stoffer, redusere dødeligheten og bedre livskvaliteten. På den annen side argumenteres det for at LAR kan være negativt, blant annet fordi brukere får utdelt høye doser og stoffet sirkulerer rundt på det illegale markedet (se for øvrig A21, A32 eller A52 i litteraturlisten). Videre viser analysen at 38 prosent av artiklene har et negativt fokus på narkotikasituasjonen. For eksempel handler artikkelen ”- Beintøft for jentene i narkomiljøet” (A03) utelukkende om den utbredte volden og mishandlingen i narkotikamiljøet i Mandal (se for øvrig A35, A59 eller A67). Heretter viser analysen at 16 prosent av artiklene har et positivt fokus på narkotikasituasjonen. For eksempel handler artikkelen ”Vil ha sprøyterom i Agder” (A17) om et fylkesparti i Aust-Agder, som ønsker å hjelpe brukere med rene sprøyter og nødvendig utstyr i brukerrom²⁰ (se for øvrig A34, A48 eller A60).

Det at flest artikler har et tosidig fokus på narkotikasituasjonen i Norge, er i tråd med funnene til Hughes et al. (2011: 288) om den overveiende ”nøytrale tonen” i

¹⁹ Legemiddelassistert rehabilitering er betegnelsen på den norske ordningen for behandling av avhengighet av heroin, morfin og andre opioider. Pasientene behandles med opioidholdige legemidler, som metadon og eller buprenorfin.

²⁰ Brukerrom er betegnelsen på de offentlige lokalene hvor brukere kan få rent utstyr til å innta medbrakte narkotiske stoffer. Sprøyterom er betegnelsen på samme type lokale, men hvor brukere kun kan injisere medbrakt narkotika.

australske mediers dekning av narkotika. Herutover har flere tidligere studier vist at cirka en tredjedel av nyhetene kan kategoriseres som negative nyheter (Harcup & O'Neill, 2001: 272 og Hartung & Stone, 1980: 21). Dette er i tråd med analysen, som viser at nettopp 38 prosent av artiklene har et negativt fokus.

5.5 Statlige aktører utgjør de dominerende kildene

Kildene, som er sitert i artiklene, er først og fremst identifisert etter hvilken type kilde det er, det vil si enten en ekspert-, parts- eller erfaringskilde. Heretter er de identifisert etter en rekke underkategorier tilknyttet de forskjellige kildetyperne (jf. kapittel 4.3.1). Analysen viser at det ble sitert totalt 151 (skriftlige og muntlige) kilder i artiklene²¹.

Sortert etter kildetype og underordnede kategorier fordeler de 151 siterte kildene seg som følgende:

	Ekspertkilde	Partskilde	Erfaringskilde
Helsepersonell	6		
Forsker	13		
Statistikk	4		
Rettsperson	9	9	
Politi ²²		22	
Politiker		28	
Ikke-statlig organisasjon		13	
Bruker			17
Pårørende			7
Andre	1	16	6
Total	33	88	30

Tabell 7: Oversikt over antall siterte kilder fordelt mellom kildetyper og underordnede kategorier.

Analysen viser at partskilder utgjør 58 prosent av de totalt 151 siterte kildene i artiklene. Heretter kommer ekspertkilder på 22 prosent og erfaringskilder på 20 prosent av de

²¹ De siterte kildene, som fremgår i tabell 7, er kun identifisert én gang i hver artikkel de siteres i.

²² Politi besitter gjerne stor viten om narkotikasituasjonen og kan i den anledning betraktes som en ekspert. Men fordi politiet er arbeidsmessig avhengig i saken og kan være farget av deres formål om å sikre opprettholdelse av offentlig lov og orden, har jeg valgt å identifisere politiet som en partskilde i analysen.

siterte kildene. Det at partskildene er de mest siterte kildene i artiklene, kan henge sammen med at partskilder er dominerende kilder i mediebildet generelt (Schmidt & Mørk, 2016: 115). Motsatt er erfaringskilder som regel ”engangskilder”, og ekspertkilder egner seg bedre for perspektiver, bakgrunn og forklaringer (ibid.).

Det fremgår videre i tabell 7 at politikere er sitert 28 ganger i de 69 artiklene. Det gjør politikere til den mest siterte partskilden og kilden generelt i analysen. Det kan forklares med at den mest anvendte vinklingen på narkotikasituasjonen er narkotikapolitikk, som utgjør 36 prosent av artiklene (jf. tabell 5). Sammenlagt utgjør de statlige aktørene, det vil si både politikere, politi og rettspersoner (inkludert ekspert- og partskilde), 45 prosent av det totale antallet av siterte kilder i artiklene. Dette er i tråd med flere internasjonale studier, som viser at nettopp politi, rettspersoner og politikere er de mest anvendte kildene i medienes dekning av narkotikabruk, narkotikapolitikk og andre narkotikarelaterte begivenheter (Becket, 1995, referert i Teece & Makkai, 2000: 3; Blood et al., 2003: 87; Hughes et al., 2011: 287 og Teece & Makkai, 2000: 3).

Bujalski et al. (2018: 62) har imidlertid funnet at de mest dominerende kildene i den finske mediedekningen av alkohol- og narkotikaavhengighet er aktører som representerer privatsfæren: brukere og pårørende. Det er ikke i tråd med den nærværende analysen, som viser at 11 prosent av de siterte kildene er identifisert som brukere, det vil si brukere av forskjellige narkotiske stoffer, tidligere brukere og tiltalte i straffesaker. Sammenlagt utgjør brukere og pårørende 16 prosent av de siterte kildene.

Videre viser analysen at forskere og statistikkbyråer sammenlagt utgjør 11 prosent av det totale antallet av siterte kilder. Hva gjelder fakta generelt i artiklene, viser analysen at 35 prosent av artiklene fremla statistikk eller data i dekningen av narkotikasituasjonen. De to minst siterte kildene i artiklene er ikke-statlige organisasjoner på ni prosent, for eksempel Fyrlyset hos Frelsesarmeen som er et lavterskeltilbud for brukere i Mandal (se A03 i litteraturlisten), og helsepersonell på fire prosent.

Sistnevnt fremgår det i tabell 7 at 20 prosent av erfaringskildene er identifisert som ”andre”. Dette behandles nærmere i den interne diskusjonen i kapittel 6.1, men for å illustrere hvordan kategorien ser ut i artiklene utgjør dette gjerne skoleelever som har vært i nærheten av miljøer eller fester med narkotikabruk (se for eksempel A06, A57 eller A63 i litteraturlisten). 18 prosent av partskildene er også identifisert som ”andre”,

og disse var av mer forskjellig art. Kildene består gjerne av borgere med en interesse i å presentere saken i et bestemt lys, som rektorer (se for eksempel A02, A31 eller A65), eiere av nattklubber (se for eksempel A37, A38 eller A62) eller ledere for kommunale tiltak mot narkotikarelaterte problemer (se for eksempel A29, A35, A40 eller A64). Herutover var det representanter for Legemiddelverket, NAV eller Tolletaten (se henholdsvis A25, A28 og A59).

5.6 En overveiende del av artiklene er orientert mot løsninger

Artiklene ble kodet etter løsningsorientering med følgende tre kategorier: (1) Ikke løsningsorientert, (2) tar utgangspunkt i et problem, som fyller mest i artikkelen, men presenterer en løsning/løsninger, (3) tar utgangspunkt i en løsning/løsninger, som fyller mest i artikkelen.

Sortert etter antall artikler fordeler de 69 artiklene seg i forhold til orientering mot løsninger som følgende:

Løsningsorientert	Artikler
Ikke løsningsorientert	31
Tar utgangspunkt i et problem, men presenterer en løsning/løsninger	25
Tar utgangspunkt i en løsning/løsninger på et problem	13

Tabell 8: Oversikt over antall artikler fordelt mellom løsningsorientering.

Analysen viser at 45 prosent av artiklene er identifisert som ikke løsningsorienterte. For eksempel rapporterer artikkelen ”- Beintøft for jentene i narkomiljøet” (A03) utelukkende om den utbredte volden og mishandlingen i narkotikamiljøet i Mandal, uten å presentere noen potensielle løsninger på problemet (se for øvrig A14, A30 eller A57 i litteraturlisten). Videre viser analysen at 36 prosent av artiklene tar utgangspunkt i et problem, men presenterer en potensiell løsning. For eksempel i artikkelen ”Den gode rusen” (A08) retter rusforsker og forfatter Stuart Walton kritikk mot den såkalte ”krigen mot narkotika” i størstedelen av artikkelen, men henviser til slutt mot Portugal, som et av de landene hvor en avkriminalisering har ført til en nedgang i bruk av forskjellige narkotiske stoffer og narkotikautløste dødsfall. Herutover viser analysen at 19 prosent av artiklene tar utgangspunkt i en løsning/løsninger på et problem tilknyttet

narkotikasituasjonen. For eksempel handler flere artikler om en avkriminalisering av narkotikabruk og/eller helseforbedrende tiltak som fyller mest i artiklene (se eksempelvis A15, A27 eller A60).

Sammenlagt viser tabell 8 at 55 prosent av artiklene er orienterte mot løsninger, hvis man legger sammen artiklene som tar utgangspunkt i et problem, men presenterer en løsning/løsninger, og artiklene som tar utgangspunkt i en løsning/løsninger. Det er viktig å understreke at selv om 55 prosent av artiklene sammenlagt er orienterte mot løsninger, kan de ikke nødvendigvis kategoriseres som løsningsorientert journalistikk. Som det fremgår i kapittel 3.3.5, er løsningsorientert journalistikk definert som "rigorous reporting on responses to social problems" (Solutions Journalism Network, 2018a). Herutover skal løsningsorientert journalistikk oppfylle følgende fem kriterier:

1. Fokuserer i dybden på potensielle løsninger på sosiale problemer
2. Undersøke hvordan løsningen vil fungere i praksis
3. Vise til fakta og evidens for løsningen
4. Tilby innsikt og ikke kun inspirasjon
5. Diskutere løsningens begrensninger (Solutions Journalism Network, 2018b).

Løsningsorientert journalistikk behøver ikke nødvendigvis å oppfylle alle de fem kriteriene over (ibid.). I analysen er det heller ingen av artiklene som gjør dette. For eksempel har artikkelen "Heroin-døden øker igjen" (A29) et lengre avsnitt hvor det henvises til Portugal sine erfaringer med en avkriminaliseringen av narkotikabruk, og hvordan deres respons på narkotikasituasjonen har fungert i praksis. Men artikkelen viser til lite fakta og evidens for løsningen, og den diskuterer heller ikke eventuelle begrensninger for løsningsforslaget.

Målt etter hvorvidt artiklene oppfyller minst ett av de fem kriteriene til løsningsorientert journalistikk, viser analysen avslutningsvis at 14 prosent av de totalt 69 artiklene kan defineres som løsningsorientert journalistikk.

6. Diskusjon

I nærværende kapittel vil jeg diskutere funnene i analysen for å svare på det andre spørsmålet i oppgavens problemformulering: I hvilken grad kan konstruktiv journalistikk bidra til den journalistiske dekningen av narkotikasituasjonen i Norge? Kapittelet består først av en intern diskusjon, hvor jeg vil diskutere analysen i forhold til noen metodiske overveielser. Heretter følger en ekstern diskusjon, hvor jeg vil diskutere funnene i analysen i forhold til en praktisering av konstruktiv journalistikk. Kun et utvalg av de mest relevante funnene vil bli diskutert.

6.1 Intern diskusjon

Bruken av en kvantitativ innholdsanalyse som metode har generert forskjellige resultater i undersøkelsen av den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge. Innholdsanalysen har først og fremst gitt detaljerte opplysninger om noen aktuelle tendenser i avisenes dekning av narkotikabruk, narkotikapolitikk og andre narkotikarelaterte begivenheter, som ellers har vært av begrenset omfang i en nordisk kontekst. For det andre tilbyr innholdsanalysen noen fruktbare perspektiver til de eksisterende synspunktene om dagens nyhetsformidling, som råder i debatten mellom tilhengere av tradisjonell journalistikk og fortalere for en konstruktiv journalistikk.

En kvantitativ innholdsanalyse skal ideelt sett være upåvirket av subjektet som utfører kodingen, men ifølge Steensen (2016: 2) vil enhver lesning av en tekst innebære elementer av fortolkning. Som det påpekes i kapittel 4.3, er utarbeidelsen av variabler og tilhørende kategorier, innsamling av empiri og utførelsen av kodingen basert på noen kvalitative observasjoner og vurderinger. Det er i forlengelse av dette noen kritiske aspekter som derfor er viktig å diskutere – noe som vil bli gjort i det følgende.

For det første fremgår det i metodekapittelet at jeg opprettet en rekke underkategorier til de tre kildetypene ekspert-, parts- og erfaringskilder for å sikre en høy målingsvaliditet (jf. kapittel 4.3.1). Det viser seg imidlertid i analysen at 15 prosent av de totalt 151 siterte kildene i artiklene ble identifisert som ”andre”, hvorav partskilder kommer dårligst ut med 18 prosent av de siterte kildene identifisert som andre. Hvis kildekategoriene besto av flere alternativer, kunne disse uidentifiserte kildene vært med på å nyansere funnene i analysen og i siste ende bidratt med fruktbar informasjon om bruken av kilder i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge.

De samtlige underkategoriene til kildevariabelen kan derfor kritiseres for ikke å ha vært like funksjonsdyktige som antatt etter utførelsen av pilotanalysen, hvis formål var nettopp å forsikre om dette (jf. kapittel 4.3.1).

Et annet kritisk aspekt gjelder kodingen av nyhetskriteriet identifikasjon. Det fremgår i analysen at nyhetskriteriet identifikasjon er identifisert i 16 av 69 artikler, og dermed utgjør det nyhetskriteriet som er identifisert færrest ganger i analysen. Med inspirasjon fra Schmidt & Mørk (2016: 77), kodes identifikasjon etter om artikkelen vekker gjenkjennelse, samhörighet og/eller fellesskap med bruk av personifisering og/eller miljømessig eller kulturell nærhet. Men fordi jeg er fremmed for enkelte nærområder som regionavisene i undersøkelsen dekket, kan det antas at identifikasjonskriteriet i form av miljømessig eller kulturell nærhet ikke alltid ble identifisert i kodingen selv om det potensielt var tilstede. Denne type subjektive vurderinger i kodingsprosessen kan dermed ha påvirket antallet av artikler identifisert med identifikasjon i analysen, og det endelige antallet er antageligvis ikke representativt for de faktiske forholdene i avisenes dekning av narkotikasituasjonen i Norge.

I forlengelse av dette er et tredje kritisk aspekt den vesentligste utfordringen med en kvantitativ innholdsanalyse, nemlig analysens reliabilitet (Elmelund-Præstekær, 2014: 198). Som det fremgår i metodekapittelet, var det under innsamlingen av empirien nødvendig å utføre en manuell frasorteringsprosess i forhold til genre, dubletter og relevans (jf. kapittel 4.2). Hva gjelder relevans, var det enkelte ganger snakk om en subjektiv vurderingssak som i siste ende har betydning for undersøkelsens reliabilitet. I en kvantitativ innholdsanalyse påpeker Krippendorff (2004: 414) at "reproducibility is arguably the most important interpretation of reliability". Hvis en forsker skulle gjentatt innsamlingen av artiklene i ettertid, kan det ikke hevdes som sikkert at forskeren ville frasortert akkurat de samme artiklene som undertegnede.

Videre fremgår det i metodekapittelet at en intrakoderreliabilitetstest ble utført for å undersøke om variablene og de tilknyttede kategoriene var fyllestgjørende nok til at man kodet materialet likt hver gang (jf. kapittel 4.3.1). Testen resulterte i en enighetsprosent på 95 prosent, hvilket kan betraktes som akseptabelt i forhold til et alminnelig krav på 80 prosent eller høyere (Krippendorff, 2004: 429). Dog påpeker Krippendorff (ibid.: 414) at en reliabilitetstest ideelt sett skal utføres av to eller flere kodere uavhengige av hverandre. Det ble ikke gjort i den nærværende undersøkelsen.

Mitt kjennskap til variablene og de tilknyttede kategoriene, samt kjennskapet til empirien etter innsamlingen av materialet og den første analysegjennomgangen, kan derfor i siste ende antas å ha påvirket kodingen.

6.2 Ekstern diskusjon

Før jeg begynner diskusjonen av hvordan konstruktiv journalistikk kan bidra til dekningen av narkotikasituasjonen i Norge, er det viktig å klargjøre omkring praktiseringen av konstruktiv journalistikk. En praktisering av konstruktiv journalistikk er, ifølge McIntyre referert i Weldingh (2018: 48), ikke nødvendigvis en omfattende endring av dagens nyhetskultur, men kan snarere ses på som en påminnelse om journalistikkens eksistensberettigelse: ”at its core, constructive journalism is just good journalism”. McIntyre (2015: 10) har derfor argumentert for at den konstruktive journalistikkens verktøyer og redskaper ikke behøver å separeres fra tradisjonelle måter å produsere journalistikk på, men burde ideelt sett inkorporeres i ethvert journalistisk arbeid. Det er denne inkorporeringen av en mer konstruktiv journalistisk tilgang til mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge, som er hva jeg i resten av kapittelet vil diskutere.

6.2.1 Større variasjon i kildebruk

Det fremgår i analysen at statlige aktører, det vil si politikere, politi og rettspersoner, utgjør 45 prosent av de totalt 151 siterte kildene (jf. kapittel 5.5). Politikere alene er sitert 28 ganger og utgjør dermed den mest siterte kilden. Det påpekes i analysen at dette sannsynligvis henger sammen med at medienes dekning på narkotikasituasjonen i Norge hovedsakelig er vinklet på narkotikapolitikk eller lov og orden, det vil si både narkotikarelatert kriminalitet og strafferett. Sammenlagt utgjør vinklingene på narkotikapolitikk og lov og orden 74 prosent av artiklene.

Ifølge Bujalski et al. (2018: 53) har medienes bruk av kilder stor betydning for hvordan et konkret emne blir representert for og tolket av offentligheten. Ikke bare bidrar kildene til en agendasetting, men de kan også ha en tendens til å vedlikeholde tilknytningen av bestemte problemer til bestemte fagområder (ibid.). I lys av dette kan det argumenteres for at de statlige og især politiske aktørenes dominans i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge representerer narkotikasituasjonen som best forstått og behandlet av den politiske eliten. Politiske aktører besitter stor viten

om narkotikasituasjonen i Norge og er med andre ord relevante kilder å anvende, men en for stor dominans kan potensielt sett være med på å begrense det nyanserte og helhetlige bildet av narkotikasituasjonen, som mediene er forventet å formidle til borgerne. Som det fremgår i den norske pressens etiske normer, er det forventet at mediene skal tilstrebe bredde så vel som relevans i valg av kilder (Norsk Presseforbund, 2015). Dette er særlig viktig når offentlighetens forståelse av narkotika, narkotikabruk og narkotikapolitikk i stor grad er formet av medienes behandling av emnet (Demant et al., 2011: 139 og Lancaster et al., 2011: 399).

Vedrørende medienes fremstilling av kilder, har Ekendahl (2012: 426) funnet at den svenske dagspressen har en tendens til å reprodusere en tradisjonell og stigmatiserende inndeling av brukere ("dem") som enten passive ofre eller aktive forbrytere, og som fortjener henholdsvis hjelp eller straff fra samfunnet ("oss"). Dette fokuset på ofre og forbrytere er identifisert i flere internasjonale og nordiske studier av medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter (Bell, 1985; Elliot & Chapman, 2000: 191; Lancaster et al., 2011: 399 og Månsson, 2016: 279). Gyldensted (2015: 58) argumenterer for at dette på mange måter er forståelig når fremstillingen passer godt til den klassiske journalistiske selvforståelsen om å holde makthaverne til ansvar og informere offentligheten om urettferdigheter i samfunnet: "that villains will abuse victims, and that the 'system' fails the weak and is not acting sufficiently to help people who are suffering". Det kan dog anses som problematisk, fordi det kan medvirke til en unyansert og misvisende mediedekning:

It is a sort of simplistic journalism that only describes misery and hopelessness, insisting that the weak are weak and need to be passively helped, as well as reporting on villains, who are purely evil. It is this kind of simplistic journalism that provides an inaccurate and distorted view of the world (Gyldensted, 2015: 17).

Et eksempel fra analysen er artikkelen "- Brugata var det mest kriminelle stedet i landet" (A68). Artikkelen handler om at politiet skal rydde Brugata i Oslo, som har vært preget av et åpent narkotikamiljø i flere år. To kilder blir sitert i artikkelen: En politibetjent og en politiker. Politiet kritiseres i artikkelen for å "jage de narkomane videre" og må gjentakende ganger forsvare seg mot spørsmål om hvorfor tilstandene i Oslo ikke har blitt bedre de seneste årene. Politikeren uttrykker seg også kritisk overfor politiets tilgang til narkotikasituasjonen og fremlegger hvilke helsemessige ambisjoner

de har for å forbedre tilstandene for brukere i Oslo. Ikke på noe tidspunkt blir en eller flere brukere selv inndratt i artikkelen, selv om det fremgår i et avsnitt at politiet, representanter fra kommunen, ikke-statlige organisasjoner og brukere i Oslo har hatt samarbeidsmøter hver 14. dag om narkotikasituasjonen i Oslo. Flere brukere er med andre ord ressurssterke, aktive samfunnsborgere og involvert i politiske anliggender, i hvert fall i Oslo, og kan i den anledning brukes til å gi både flere perspektiver og nyanser på narkotikasituasjonen i Norge samt nyansere representasjonen av brukere i media. I artikkelen blir brukere dog et fraværende, passivt offer for politiets harde hånd.

En av ambisjonene til konstruktiv journalistikk er nettopp å ”kill your victims” (Gyldensted, 2015: 17). Det vil si å bryte opp med de tradisjonelle fremstillingene av kilder – i denne sammenheng brukere – som ofre eller forbrytere. Et av elementene i PERMA-modellen, som er et av McIntyre & Gyldensted (2018: 28) sine fem redskaper for praktisering av journalistikk, er relasjoner (jf. kapittel 3.3.3). Relasjons-elementet handler om et journalistisk fokus på de positive, nære og konstruktive relasjonene i private så vel som profesjonelle sammenhenger (Gyldensted & Bjerre, 2014: 67). I artikkelen om ryddingen av Brugata i Oslo ville et større fokus på samarbeidstiltaket, som det refereres til, bidratt til et mer nyansert bilde av brukere og et mer rettvise bilde av narkotikasituasjonen generelt. Dette kunne blitt oppnådd ved å stille mer konstruktive og fremtidsrettede spørsmål som: Hva har samarbeidstiltaket bidratt til for narkotikasituasjonen? Hvordan har samarbeidet fungert? Hvordan kan det styrkes? Hvilke mål er satt? Hvordan er disse ment å oppnås? Det eneste spørsmålet som imidlertid fremkommer i artikkelen er: ”– *Det ser jo ikke ut som det har skjedd noe som helst?*”.

Til tross for at artikkelen avslutter med et sitat fra politiet om at tilstandene i Oslo har blitt bedre, og at politiet fremover må fortsette med synlig tilstedeværelse i byrommet, er det kritikkverdig i lys av en konstruktiv journalistisk tilgang at samarbeidstiltaket ikke får mer fokus. Det skal understrekes at artikkelen over, og de andre 69 artiklene, som utgjør empirien, ikke umiddelbart kan kritiseres på samme måte som en akademisk rapport ved å peke på ubenyttede kilder eller svakheter i kildebruk. Selv om det i analysen ble identifisert 151 kilder i artiklene, er antall kilder *benyttet* sannsynligvis høyere når en artikkel kan bygge på opp til 15-20 kilder og kun navngi noen få (Schmidt & Mørk, 2016: 113). Herutover gir artikkelen over ikke nok informasjon om hvilke spørsmål journalisten stilte kildene under intervjuet.

Videre kan analysen hverken bekrefte eller avkrefte en inndeling av kilder som enten ofre eller forbrytere i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge. Analysen viser dog at brukere er mest sitert (og dermed fremstilt) i artiklene vinklet på enten skadevirkninger, det vil si artikler om overdoser, dødsfall eller fysiske og psykiske skader som følge av narkotikabruk, eller lov og orden, det vil si artikler om narkotikarelatert kriminalitet og strafferett. I lys av dette og den internasjonale og nordiske forskningen, kan det dermed kun antas at en fremstilling av brukere som enten ofre eller forbrytere er gjeldene i en norsk mediesammenheng.

Sistnevnt skal det understrekes at tyngre brukere, det vil si brukere av harde stoffer som heroin og amfetamin, ofte har store fysiske og psykiske skader og dermed kan være vanskelig å anvende som kilder. Disse krever derfor en ekstra presseetisk vurdering (Norsk Presseforbund, 2015). Alternativt er ikke-statelige organisasjoner, som for eksempel Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan, Foreningen Tryggere Ruspolitikk eller Foreningen for Human Narkotikapolitikk, både profesjonelt organiserte, politisk involverte, tett på miljøet og i besittelse av stor viten om narkotikasituasjonen i Norge. En større inndragelse av forskere og fagpersoner vil sist, men ikke minst styrke dekningen, men dette krever et større initiativ både fra det journalistiske og det akademiske feltet (Gustafsson & Karlsson, 2017: 5). Nordens velferdssenter tilbyr i rapporten "Misbruk av fakta? Alkohol og narkotika i mediene" (ibid.) flere råd for hvordan kommunikasjonen mellom journalister, forskere og andre eksperter kan styrkes.

I lys av diskusjonen ovenfor vil jeg altså argumentere for at en større variasjon i bruken av kilder og et brudd med de tradisjonelle fremstillingene av kilder, for eksempel med anvendelsen av PERMA-modellen og alternative, mer konstruktive spørreteknikker, vil kunne nyansere informasjonen, tilby flere perspektiver og formidle et mer rettviseende bilde av narkotikasituasjonen i Norge.

6.2.2 Tosidig fokus

I analysen fremgår det at 38 prosent av artiklene har et negativt fokus på narkotikasituasjonen i Norge (jf. kapittel 5.4). Disse funnene er i tråd med Hartung & Stone (1980: 21) og senere Harcup & O'Neill (2001: 272) sine studier, som – til tross for at studiene er noe utdatert – viser at cirka en tredjedel av nyhetene kan kategoriseres som negative nyheter.

Haagerup (2017: 49) argumenterer for at det negative fokuset i nyhetsdekningen kan forklares med flere tendenser i samfunnet som påvirket journalistikken på 1970-tallet, blant annet Watergate-skandalen som ledet til Richard Nixons avgang som USAs president og skapte et ideal for journalistikken. Gyldensted (2015: 58) understøtter dette argumentet og peker videre på journalistikkens rolleforståelse om å overvåke makthaverne og opplyse offentligheten om potensielle trusler, som en medvirkende årsak til at nyhetsdekningen er preget av et negativt fokus. Herutover har Knoop (2012: 61) argumentert for at negative begivenheter har en større og sterkere innflytelse på mennesker enn positive begivenheter i nesten alle områder av livet. En prioritering av negative opplevelser overfor positive har vært avgjørende for å sikre overlevelsen til alle pattedyr som har levd på Jorden de siste 200 millioner årene, og derfor gir det mening rent evolusjonært så vel som journalistisk at ”en dårlig historie er bedre end en god” (ibid.: 62). Hva gjelder det negative fokuset i den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge, tar mediene ikke nødvendigvis feil. Narkotikasituasjonen *er* preget av konflikter og problemer, hvorav antallet for registrerte narkotikautløste dødsfall plasserer Norge høyt oppe i statistikken sammenlignet med andre land i Europa (EMCDDA, 2017: 78).

Et problematisk aspekt av det negative fokuset i mediedekningen er imidlertid at dekningen ofte kan bli *for* fiksert på det negative, og dermed utelate de positive aspektene som er med på å tegne et mer helhetlig, balansert og rettvise bilde av virkeligheten. Som grunnlegger og direktør i medianalysebyrået Media Tenor International, Roland Schatz, påpeker:

Negativity is an illness caught by even serious newspapers, magazines and not least TV news broadcasters all over the Western world. [...] The problem is that the world is not like that, but news organisations feverishly go on painting a far too dark picture of reality (Schatz referert i Haagerup, 2017: 53).

Et eksempel fra analysen er artikkelen ”- Beintøft for jentene i narkomiljøet” (A03). Artikkelen handler om den utbredte volden mot og mishandlingen av kvinner i narkotikamiljøet i Mandal i Vest-Agder fylke. To tidligere brukere forteller om deres erfaringer fra miljøet, og en leder for et lavterskeltilbud for brukere bekrefter de negative tilstandene. Til tross for at det kort opplyses i en setning at den ene erfaringskilden har kommet seg ut av miljøet og fått en utdanning, og at den andre er

under behandling med LAR, har artikkelen et utelukkende negativt fokus på narkotikasituasjonen. Spørsmålet er om det er mer til historien enn dette?

Artikkelen gir først og fremst et viktig innblikk i narkotikapolitikkenes svikt av enkelte samfunnsborgere, og journalisten utfyller en kjerneoppgave ved å rette offentlighetens oppmerksomhet mot dette. Når det er sagt vil artikkelen i lys av en konstruktiv journalistisk tilgang kunne representere et mer nyansert, balansert og sannferdig bilde av situasjonen hvis fokuset var orientert mot negative så vel som positive sider av saken. Gyldensted (2015: 59) refererer til såkalt ”posttraumatisk vekst”, som – i motsetning til den mer kjente posttraumatisk stress-lidelsen – handler om mental vekst etter bearbeidelsen av en traumatisk opplevelse. Det kan vise seg i form av økt personlig styrke, mer meningsfulle relasjoner, dypere livsforståelse, nye prioriteringer og mental utvikling (ibid.). For eksempel refererer Gyldensted (ibid.: 60) til en undersøkelse av soldater tatt til fange og torturert under Vietnamkrigen, som konkluderer at 63 prosent av soldatene senere betraktet deres militærtjeneste i Vietnam som en opplevelse av mental vekst. Det diskuteres dog innenfor psykologien om posttraumatisk vekst gjenspeiler autentiske positive endringer i et individ, eller snarere er uttrykk for en forsvarsmekanisme hos vedkommende²³ (Lahav et al., 2017: 1). Herutover skal det understrekes at en fiksering på det positive kan slå vel så problematisk ut hvis mediene for eksempel forsøker å påtvinge noen positive aspekter som ikke er tilstede. Uansett kan det i lys av en journalistisk forpliktelse til å formidle en så nyansert, balansert og rettvise deknning som overhodet mulig, argumenteres for å være vesentlig å undersøke eventuelle positive sider av en sak, som kan være av like stor sannhet for en kilde som de negative: Hvem har gjort en særlig innsats for å forbedre situasjonen? Hvordan har hjelpen vært for de utsatte? Hva kan bli bedre?

Det skal samtidig ikke legges skjul på at selv om artikler med et overordnet negativt fokus på narkotikasituasjonen i Norge utgjør 38 prosent av artiklene, er 46 prosent av artiklene i analysen identifisert som tosidige. Det vil si at en overveiende del av artiklene i analysen fokuserte på positive så vel som negative elementer i deknningen av narkotikasituasjonen i Norge. Dette er både overraskende og positivt tatt i betraktning den gjengse oppfattelsen av nyhetsbildet som hovedsakelig negativt blant tilhengere av konstruktiv journalistikk (Gyldensted, 2015: 57; Haagerup, 2017: 53 og McIntyre, 2015: 1-2). Et tosidig fokus i mediedekningen av narkotikasituasjonen i

²³ Dette er en diskusjon som faller utenfor oppgavens anliggende og behandles derfor ikke nærmere.

Norge er videre positivt og burde tilstrebes ytterligere i lys av forskningen på konstruktiv journalistikk. McIntyre (2015: 78) har funnet at lesere av en artikkel som inneholdt positive elementer i historien fikk fremkalt positive følelser. Herutover ble de mer villige til å "like" historien på Facebook samt engasjere seg i kampanjer i relasjon til artikkelens emne enn lesere som ikke fikk fremkalt positive følelser (ibid.). I et senere studie fant McIntyre & Gibson (2016: 311-312) at historier med en "silver-lining", det vil si en i utgangspunktet negativ historie med et positivt utfall, frembragte mer positive følelser og leseglede hos mottakeren enn en utelukkende negativ historie.

Til tross for de negative fenomenene og begivenhetene i samfunnet, som narkotikasituasjonen i Norge, kan mediene altså ved å fokusere på positive så vel som negative elementer i dekningen ikke bare formidle et mer nyansert, balansert og rettviseende virkelighetsbilde, men samtidig fremkalle positive følelser og engasjement hos mottakerne. Sistnevnte er ikke minst viktig når hovedårsaken til at borgere unngår nyheter i dag er fordi at nyhetene har en negativ effekt på deres humør (Reuters Institute, 2017: 40). Selv om de nordiske landene har lavest nivå for såkalt "news avoidance", viser rapporten fra Reuters Institute (ibid.) at 20 prosent i Norge aktivt forsøker å unngå nyheter i dag. I lys av forskningen fremlagt over kan det antas at mer konstruktive journalistiske tilganger kan motvirke disse tendensene til nyhetsvegring.

6.2.3 Konstruktiv konflikt

I analysen fremgår det ikke overraskende at flere av de klassiske nyhetskriteriene identifiseres i en stor del av artiklene. Vesentlighet, aktualitet og konflikt er identifisert i 60 artikler hver især, og sensasjon er identifisert i 48 artikler. Det at konflikt og sensasjon er identifisert i en så stor del av artiklene, behøver ikke nødvendigvis å være kritikkverdig. For eksempel viser analysen at vesentlighet er identifisert i 85 prosent av artiklene som også fikk identifisert konflikt. Herutover har 46 prosent av artiklene et tosidig fokus i dekningen av narkotikasituasjonen i Norge, som det fremgår ovenfor. Konstruktiv journalistikk forsøker heller ikke å endre på de klassiske nyhetskriteriene, påpeker Gyldensted (2015: 72) og tilføyer: "Constructive stories should be just as newsworthy as traditional ones and equally suitable front-page material". Derimot prøver retningen å utfordre nyhetskriteriene spesielt når det gjelder konfliktkriteriet.

Konflikt er, ifølge Gyldensted (ibid.: 74), et utmerket kriterium for en god historie, men det er når mediene eskalerer konflikten, eller likefrem blir en del av

konflikten, at kriteriet blir et problem. En såkalt ”konfliktallianse” vil si en konflikt hvor partene kun rettferdiggjør og forsvarer seg selv, og dermed inngår i en form for allianse ved at de holder konflikten i live (ibid.: 64). Den indre logikken er som oftest ikke å komme til en enighet, men snarere å ha rett, og ifølge Gyldensted (ibid.: 65) er det viktig at mediene er klar over disse konfliktalliansene og sin egen rolle i dekingen av konfliktfylt stoff – noe de ikke alltid er.

Et eksempel vi kan bruke fra analysen er artikkelen ”Rektor frykter lettere tilgang på narkotika, naboer forlanger høy hekk” (A02). Artikkelen handler om at Sandnes kommune i Rogaland fylke vil bygge fire sosialboliger for personer med fysiske og psykiske problemer knyttet til narkotikabruk, noe som har skapt strid i nærområdet. På den ene siden står skoler, barnehager og naboer, som befinner seg i nærheten av den tiltenkte boligplassen, og frykter både ”løse hunder, sprøytespisser, vold, støy og ’miljøer som tiltrekkes slike boliger’”. På den andre siden står kommunen og tomteselskapet og hevder at naboer til lignende sosialboliger, som allerede eksisterer i kommunen, har hatt ingen av de problemene det uttrykkes bekymringer for. De sistnevnte naboene siteres også til slutt i artikkelen og uttrykker sine gode erfaringer med å bo tett opp til sosialboligene. Alle partenes synspunkter blir formidlet, og derfor kan det umiddelbart anses som en balansert deking av saken. Men ved at utsagn basert på *frykt* siteres i like stor grad som utsagn basert på *erfaringer*, skaper artikkelen egentlig en såkalt ”falsk balanse” som i siste ende kan være misledende for leserne (Gyldensted, 2015: 24). Ikke noe sted i artikkelen inngår partene i en dialog med hverandre eller blir klokere på hverandres perspektiver. Hermed er det mangel på en såkalt ”konstruktiv konflikt”, hvis mål ikke er å gi partene rett, men snarere forsøke å komme frem til en løsning som potensielt fungerer for alle partene (ibid.: 65). Selv om det til tider finnes konflikter som er uløselige, kunne en konstruktiv konflikt i dette tilfellet for eksempel være å sette naboene i dialog med hverandre så enkeltes frykt kunne imøtekommes av andres erfaringer. Herutover kunne brukere og de kommende leietakerne av sosialboligene, som ikke inndras i artikkelen, blitt involvert i dialogen. De kunne lyttet til de eksisterende bekymringene og forhåpentlig forsikret om at det i virkeligheten ikke er mye å bekymre seg for.

Denne orienteringen mot løsninger illustrerer en nokså aktiv form for journalistikk, som det er uenigheter mellom praktikere og teoretikere av konstruktiv journalistikk omkring i forhold til hvor aktiv rolle den konstruktive journalistikken skal

påta seg (Weldingh, 2018: 55). Likevel kan det i lys av pressens sosiale ansvar om å bedrive opplysning etter offentlighetens interesse, argumenteres for at det er i overensstemmelse for mediene å utforske potensielle løsninger på konfliktene og problemene de avdekker (McIntyre & Gyldensted, 2018: 29). Herutover påpeker McIntyre (2015: 32) at “the media should, after they confront audiences with information about conflict and controversy, provide individuals with productive ways to channel their outrage”. Dette er i tråd med journalist og grunnlegger av Solutions Journalism Network, David Bornstein, sin definisjon av journalistikk, som Haagerup (2017: 136) i sitt forsvar for konstruktiv journalistikk lener seg på: ”Journalism is a feedback mechanism that helps society self-correct”. Altså er mediene av lite relevans – for både enkeltborgere, institusjoner i samfunnet og demokratiet – hvis de kun avdekker konflikter og ikke forsøker å formidle inspirasjon til eller bud på hvordan disse potensielt kan løses.

Derfor kan det videre argumenteres som positivt når analysen viser at antallet av artikler som er orientert mot løsninger på problemer knyttet til narkotikasituasjonen i Norge, utgjør en større andel enn antallet av artikler som ikke er løsningsorienterte. Sammenlagt er 55 prosent av de totalt 69 artiklene orientert mot løsninger, og herutover oppfyller 14 prosent av artiklene minst ett av de fem kriteriene som kreves for å havne under definisjonen av løsningsorientert journalistikk (Solutions Journalism Network, 2018b). Dette er ytterligere positivt når borgerne ønsker mindre konflikt og mer løsning i dagens journalistikk (Haagerup, 2017: 55). Herutover har McIntyre (2017: 14) funnet at artikler som inneholder løsninger kan slå positivt ut for lesernes følelser og holdninger til artikkelen, noe hun videre spekulerer om kan spre seg til andre områder, som for eksempel at leserne får et bedre forhold til nyhetsmediet. Det skal samtidig understrekes at forskningen på løsningsorientert journalistikk er begrenset og behøver ytterligere arbeid fremover.

Mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge viser altså tendenser til å være orientert mot løsninger, noe som understøtter graveredaktør på Politiken, John Hansen, og den svenske pendant på SVT, Nils Hanson, sin påstand om journalistikkens nåværende tilstand (Bjerre-Bertelsen, 2017). Derfor er mediedekningen heller ikke kun med på å styre samfunnsdebatten i retning av fortiden og vekk fra fremtidig utvikling, muligheter og løsninger, som Haagerup (2012: 44) kritiserer den tradisjonelle journalistikken for. Men selv om en stor del av den norske dagspressens dekning av

narkotikasituasjonen i Norge allerede er løsningsorientert, viser analysen samtidig at 45 prosent av artiklene *ikke* orienterer seg mot noen potensielle løsninger. Derfor burde mediene ikke slutte å videreutvikle kvalitetsmessig, løsningsorientert journalistikk med offentlighetens interesse for øyet. For som et av Eide (2011: 121) sine ti bud for en oppegående journalistikk lyder: ”Du skal ikke bare være kritisk, men også selvkritisk”.

7. Konklusjon

I denne oppgaven har ambisjonen vært å svare på følgende problemformulering:

Hva kjennetegner den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge, og i hvilken grad kan konstruktiv journalistikk bidra til den journalistiske dekningen av dette området?

For å svare på problemformuleringen har jeg analysert 69 artikler, som er publisert i seks regionale aviser i en tidsperiode fra 1. januar 2017 til 31. mars 2018. De 69 artiklene, som utgjør empirien, er analysert med bruk av en kvantitativ innholdsanalyse, og de er kodet i Excel etter følgende ni variabler: utgiver (V1), dato (V2), genre (V3), kilder (V4), vinkel (V5), fokus (V6), nyhetskriterier (V7), løsningsorientert (V8) og fakta (V9). Formålet med oppgaven var å undersøke et tverrsnitt av den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge og gi et aktuelt innblikk i den journalistiske dekningen av dette området. Herutover var formålet å bidra med praktiske råd for hvordan mediene kan dekke narkotikasituasjonen i Norge i lys av en mer konstruktiv journalistisk tilgang. Resultatene fra innholdsanalysen peker mot at den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge er kjennetegnet av spesielt tre tendenser, som i kapittel 6 er blitt diskutert i forhold til konstruktiv journalistikk.

For det første er mediedekningen kjennetegnet av en dominans av statlige aktører som kilder, det vil si at henholdsvis politikere, politi og rettspersoner er de mest siterte kildene. Dette henger sannsynligvis sammen med at flest artikler er vinklet mot narkotikapolitikk eller lov og orden, det vil si narkotikarelatert kriminalitet og strafferettslig respons. Begge disse funnene er i overensstemmelse med en rekke internasjonale og nordiske studier på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter (Becket, 1995, referert i Teece & Makkai, 2000: 3; Blood et al., 2003: 87-91; Hughes et al., 2011: 287; Månsson, 2016: 279 og Skretting et al., 1994: 39). Denne oppgaven argumenterer for at en større variasjon i medienes bruk av kilder, og et brudd med tradisjonelle fremstillinger av kilder som enten ofre eller forbrytere med en anvendelse av konstruktive journalistiske redskaper, som PERMA-modellen og

konstruktive spørreteknikker, vil kunne nyansere informasjonen, tilby flere perspektiver og formidle et mer rettviseende bilde av narkotikasituasjonen i Norge.

For det andre er mediedekningen kjennetegnet av et stort sett tosidig fokus, det vil si at mediene har både et positivt og negativt fokus i dekingen av narkotikasituasjonen i Norge. Dette er med på å utfordre en antagelse fra flere tilhengere av konstruktiv journalistikk om at mediene hovedsakelig har et negativt fokus i dagens nyhetsformidling (Gyldensted, 2015: 57; Haagerup, 2017: 53 og McIntyre, 2015: 1-2). Men til tross for at den norske dagspressen er kjennetegnet av et overveiende tosidig fokus i dekingen av narkotikasituasjonen i Norge, viser innholdsanalysen samtidig at en tredjedel av dekingen har et overordnet negativt fokus. Et negativt fokus vil si "en dårlig nyhet" om økende problemer, kriminalitet, dødsfall, overdoser eller lignende. Disse funnene er i tråd med tidligere studier fra Hartung & Stone (1980: 21) og senere Harcup & O'Neill (2001: 272). I lys av en konstruktiv journalistisk tilgang argumenterer denne oppgaven for at et større tosidig fokus i den norske dagspressens deking av narkotikasituasjonen i Norge vil kunne medvirke til en mer nyansert, balansert og rettviseende deking. Herutover argumenterer oppgaven for at et større tosidig fokus vil kunne frembringe mer positive følelser og engasjement hos mottakerne, som McIntyre (2015: 78) og McIntyre & Gibson (2016: 311-312) sine studier har vist.

For det tredje er mediedekningen kjennetegnet av at konflikt er et dominerende nyhetskriterium i dekingen av narkotikasituasjonen i Norge. For eksempel har avisene en tendens til å vedlikeholde konflikter mellom parter og formidle en falsk balanse i dekingen. Det at konflikt er identifisert i størstedelen av artiklene, henger sannsynligvis sammen med at narkotikasituasjonen generelt er preget av en strid mellom personer og interesser på et privat, politisk og samfunnsmessig plan. Denne oppgaven argumenterer samtidig for at en mer konstruktiv journalistisk tilgang vil være snarere å fokusere på såkalte konstruktive konflikter, hvor målet er å komme frem til potensielle løsninger på konfliktene som avdekkes. I forlengelse herav viser analysen imidlertid at mediedekningen *er* kjennetegnet av å være løsningsorientert. Sammenlagt er over halvparten av artiklene orientert mot løsninger på de problemene som avdekkes, og ti artikler oppfyller minst ett av de fem kriteriene som kreves for å kunne betegnes som løsningsorientert journalistikk. Oppgaven argumenterer for at en ytterligere orientering mot løsninger i mediedekningen vil kunne oppdatere, berike og justere

borgernes bilde av narkotikasituasjonen i Norge. Herutover argumenterer oppgaven at en løsningsorientert dekning vil kunne slå positivt ut for lesernes følelser og holdninger til artiklene, som McIntyre (2017: 14) sitt studie har vist.

De tre tendensene over viser sammenfattende at den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge er kjennetegnet av å ha konflikt som et dominerende nyhetskriterium, i tillegg til å inneholde en liten variasjon i bruken og fremstillingen av kilder. På den annen side er mediedekningen kjennetegnet av å ha både et positivt og negativt fokus i dekningen, og til en viss grad være orientert mot potensielle løsninger på de problemene som avdekkes. Disse funnene peker mot at den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge ikke er så ensidig og unyansert som eksisterende forskning på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter har vist. Herutover peker funnene mot at det til en viss grad allerede praktiseres noen konstruktive journalistiske redskaper i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge.

Det er derfor denne oppgavens endelige argument at den norske dagspressen burde bevare de konstruktive elementene i dekningen av narkotikasituasjonen i Norge, som et tosidig fokus og en orientering mot løsninger, og i det minste overveie en ytterligere praktisering av konstruktive journalistiske redskaper i dekningen. Dette vil potensielt representere et mer nyansert, balansert og rettviseende bilde av virkeligheten, som avisene er forpliktet til å formidle i lys av offentlighetens interesse.

7.1 Perspektivering

Oppgaven har gitt et detaljert innblikk i den norske dagspressens dekning av narkotikasituasjonen i Norge. Herutover er oppgaven et aktuelt og nyanserende bidrag til forskningen på medienes dekning av narkotikarelaterte begivenheter. Det er viktig å understreke at dette innblikket kun skal tolkes som et utsnitt av et langt større bilde. I forlengelse av dette, er det flere områder av medienes dekning av narkotikasituasjonen i Norge som fremtidige studier kan undersøke nærmere.

I forhold til tidsaspektet kan en bredere tidsramme gi tilgang til flere relevante funn. Som det fremgår i analysen, var det politiske klimaet i undersøkelsesperioden en mulig forklaring på hvorfor narkotikapolitikken i stor grad preget mediedekningen (jf. kapittel 5.3). En undersøkelsesperiode over flere år kan derfor være relevant for å undersøke potensielle forskjeller i dekningen av narkotikasituasjonen i Norge før og

etter de politiske endringene fra en restriktiv til en mer liberal narkotikapolitikk. I lys av teorien om agendasetting, og hvorvidt mediene påvirker politiske beslutningsprosesser, kan det ytterligere være relevant å undersøke hva som kjennetegner mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge i årene opp til de narkotikapolitiske endringene i 2017.

Resultatene fra innholdsanalysen viser noen aktuelle tendenser i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge, men sier ingenting om hvordan *leserne* oppfatter og tolker dekningen. Derfor kan det være relevant å undersøke hvordan leserne oppfatter medienes nåværende dekning av narkotikasituasjonen i Norge, og herutover hvordan de vil reagere på mer konstruktive journalistiske tilganger til dekningen. Det eksisterer stadig lite kunnskap om effektene av konstruktiv journalistikk, og som McIntyre & Gyldensted (2018: 21) påpeker, er det nødvendig å undersøke feltet nærmere. I anledning mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge kan man for eksempel undersøke følgende spørsmål: Hvilke følelser sitter mottakerne igjen med etter lesning av en tradisjonell dekning av området vs. en konstruktiv dekning? Er leserne i større grad villige til å dele konstruktive artikler enn tradisjonelle? Er de i større grad villige til å betale for konstruktive artikler enn tradisjonelle?

Innholdsanalysens kanskje mest relevante resultater er de konstruktive funnene, altså at redskaper for praktisering av konstruktiv journalistikk allerede blir anvendt til en viss grad i mediedekningen av narkotikasituasjonen i Norge. Spørsmålet er om dette er tilfellet i mediedekningen av andre aktuelle områder som klima- eller flyktningkrisen, og det kan være relevant å undersøke for en ytterligere diskusjon av konstruktiv journalistikk. Herutover kan en i forlengelse av de konstruktive funnene spørre seg om journalister vil være mer villige til å praktisere flere redskaper for konstruktiv journalistikk når enkelte redskaper allerede er en del av deres journalistiske verktøykasse. Det kan i den anledning være relevant å undersøke hvilke holdninger journalister og redaktører har til konstruktiv journalistikk, og hva som skal til for å tillære seg og praktisere en mer konstruktiv journalistisk tilgang.

8. Litteraturliste

8.1 Litteratur

- Beckett, K. (1994) "Setting the Public Agenda: 'Street Crime' and Drug Use in American Politics". *Social Problems*, 41 (3), s. 425-447. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.2307/3096971> (Hentet: 28. februar 2018).
- Bell, P. (1985) "Drugs and the Media". *Australian Alcohol/Drug Review*, 4, s. 235-242. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/09595238580000401> (Hentet: 2. mai 2018).
- Benesch, S. (1998) "The Rise of Solutions Journalism". *Columbia Journalism Review*, 36 (6), s. 36-39. Tilgjengelig fra: <https://search-proquest-com.ez.statsbiblioteket.dk:12048/docview/230354101?OpenUrlRefId=info:xri/sid:su:mmon&accountid=14468> (Hentet: 1. april 2018).
- Blood, W., Williams, J. & McCallum, K. (2003) "Representation of Public Risk: Illegal Drugs in the Australian Press". *Media International Australia*, 108 (1), s. 82-100. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1177/1329878X0310800110> (Hentet: 1. mars 2018).
- Bro, P. (2004) *Aktionsjournalistik: Holdningen, historien og håndværket*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Bro, P. (2012) "Historien om den nyttige nyhedsformidling". Haagerup, U. (red.) *En konstruktiv nyhed: Et opgør med pressens negative verdenssyn. Og inspiration til en ny journalistik til gavn for samfundet*. Aarhus: Ajour, s. 129-143.
- Bujalski, M., Hellman, M., Moskalewicz, J., Beccaria, F. & Rolando, S. (2018) "Depoliticising addiction: Who gets to speak in European press reporting, 1991-2011". *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 35 (1), s. 52-68. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1177/1455072517753558> (Hentet: 6. april 2018).

Christie, N. & Bruun, K. (2003) *Den gode fiende*. 3. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Demant, J., Ravn, S. & Lyager Kaae, A. M. (2011) "The glamour makes the difference. Discourses on cocaine, amphetamine, and ecstasy in Danish media".

Fountain, J., Asmussen Frank, V. & Korf, J. D. (red.) *Markets, methods and messages. Dynamics in European drug research*. Lengerich: Pabst Science Publishers, s. 136-151.

Eide, M. (2011) *Hva er journalistikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Ekendahl, M. (2012) "Danish heroin prescription in Swedish print media: Exploring the silent agreements of harm reduction and zero tolerance". *Addiction, Research & Theory*, 20 (5), s. 423-434. Tilgjengelig fra:

<https://doi.org/10.3109/16066359.2012.661898> (Hentet: 28. februar 2018).

Elmelund-Præstekær, C. (2014) "Analyse af medieindhold i bredden". Hopmann, D. N. & Skovsgaard, M. (red.) *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*. København: Hans Reitzels, s. 185-202.

Entman, R. M. (1993). "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm". *Journal of Communication*, 43 (4), s. 51–58. Tilgjengelig fra:

<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x> (Hentet: 1. mars 2018).

Elliot, A. J. & Chapman, S. (2000) "'Heroin hell their own making': Construction of heroin users in the Australian press 1992-97". *Drug and Alcohol Review*, 19 (2), 191-201. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/713659328> (Hentet: 1. mars 2018).

EMCDDA (2017). *European Drug Report 2017: Trends and Developments*.

Luxembourg: Publications Office of the European Union. Tilgjengelig fra:

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2017> (Hentet: 1. april 2018).

Fan, D. P. (1996) "News Media Framing Sets Public Opinion That Drugs is the Country's Most Important Problem". *Substance Use & Misuse*, 31 (10), s. 1413-1421. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.3109/10826089609063984> (Hentet: 28. februar 2018).

Gjersing, L. R. (2017a) *Narkotikautløste dødsfall i Norge i 2016*. Oslo: Folkehelseinstituttet. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/hn/statistikk/rusmiddelstatistikk/narkotikautloste-dodsfall-i-norge-i-2016/> (Hentet: 16. februar 2018).

Gjersing, L. R. (2017b) *Narkotikabruk på gateplan i syv norske byer 2017*. Oslo: Folkehelseinstituttet. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/ml/rusmidler-og-avhengighet/narkotikabruk-pa-gateplan-i-syv-norske-byer-2017/> (Hentet: 26. april 2018).

Goode, E. & Ben-Yehuda, N. (2009) *Moral Panics: The Social Construction of Deviance*. 2. utgave. Chichester: Wiley-Blackwell.

Gustafsson, J. & Karlsson, N. (2017) *Misbruk av fakta? Alkohol og narkotika i mediene*. Stockholm: Nordens velferdssenter. Tilgjengelig fra: <https://nordicwelfare.org/publikationer/missbruk-av-fakta-alkohol-och-droger-i-medierna/> (Hentet: 28. februar 2018).

Gyldensted, C. & Bjerre, M. (2014) *Håndbog i konstruktiv journalistik*. Aarhus: Ajour.

Gyldensted, C. (2015) *From Mirrors to Movers: Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism*. Lexington: GGroup Publishers.

Gyldensted, C. (2016) "Stop myten om konstruktiv journalistik". *Journalisten*, 22. februar. Tilgjengelig fra: <https://journalisten.dk/opgoer-med-myten-om-det-konstruktive> (Hentet: 7. mars 2018).

Haagerup, U. (2008) "Konstruktive nyheder". *Politiken*, 6. desember, seksjon 3, s. 3-4.

Haagerup, U. (2012a) "Opgør med nyhedsvanen". Haagerup, U. (red.) *En konstruktiv nyhed: Et opgør med pressens negative verdenssyn. Og inspiration til en ny journalistik til gavn for samfundet*. Aarhus: Ajour, s. 21-45.

Haagerup, U. (2012b) "Vejen frem". Haagerup, U. (red.) *En konstruktiv nyhed: Et opgør med pressens negative verdenssyn. Og inspiration til en ny journalistik til gavn for samfundet*. Aarhus: Ajour, s. 217-236.

Haagerup, U. (2017) *Constructive News*. 2. utgave. Aarhus: Aarhus University Press.

Harcup, T. & O'Neill, D. (2001) "What Is News? Galtung and Ruge revisited". *Journalism Studies*, 2 (2), s. 261-280. Tilgjengelig fra:
<https://doi.org/10.1080/14616700118449> (Hentet: 24. april 2018).

Hartung, B. W. & Stone, G. (1980). "Time to Stop Singing the 'Bad News' Blues". *Newspaper Research Journal*, 1 (2), s. 19-26. Tilgjengelig fra:
<https://doi.org/10.1177%2F073953298000100204> (Hentet: 24. april 2018).

Haugsgjerd, S. (2017) "Opium til folket". *Broen.xyz*, 15. februar. Tilgjengelig fra:
<https://broenxyz.com/2017/02/15/opium-til-folket-2/> (Hentet: 14. mai 2018).

Helljesen, V., Randen, A., Thommessen, L. & Flaarønning, G. (2017) "- Jeg ville tatt imot hjelp hvis jeg hadde blitt stoppet av politiet". *NRK*, 14. desember. Tilgjengelig fra: <https://www.nrk.no/norge/dette-vil-stortingsflertallet-skal-bli-konsekvensen-hvis-du-bruker-narkotika-1.13824511> (Hentet: 25. mai 2018).

Helsedirektoratet. (2014) *Nasjonal overdosestrategi 2014-2017*. Oslo:
Helsedirektoratet. Tilgjengelig fra: <https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonal-overdosestrategi-20142017> (Hentet: 3. april 2018).

Helse- og omsorgsdepartementet. (2018) *Utvalg skal forberede ny rusreform*. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/utvalg-skal-forberede-ny-rusreform/id2594838/> (Hentet: 7. april 2018).

Hughes, C. E., Lancaster, K. & Spicer, B. (2011) "How do Australian news media depict illicit drug issues? An analysis of print media reporting across and between illicit drugs, 2003-2008". *International Journal of Drug Policy*, 22 (4), s. 285-291. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2011.05.008> (Hentet: 28. februar 2018).

Jacobsen, F. (2010) *Konstruktiv journalistik: Præcisering og placering* [masteroppgave]. Odense: Syddansk Universitet. Tilgjengelig fra: <http://www.kommunikationsforum.dk/artikler/Ulrik-Haagerup-konstruktiv-journalistik> (Hentet: 3. mars 2018).

Johnsen, A. B. (2017) "Historisk i Stortinget: Slutt på straff for rusmisbrukere". *VG*, 13. desember. Tilgjengelig fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/rusmidler/historisk-i-stortinget-slutt-paa-straaff-for-rusmisbrukere/a/24209948/> (Hentet: 7. april 2018).

Jørgensen, J. C. (2007) *Journalistik med stil*. Aarhus: Ajour.

Knoop, H. H. (2012) "Mediernes negative fokus påvirker folkestemningen". Haagerup, U. (red.) *En konstruktiv nyhed: Et opgør med pressens negative verdenssyn. Og inspiration til en ny journalistik til gavn for samfundet*. Aarhus: Ajour, s. 59-73.

Krippendorff, K. (2004) "Reliability in Content Analysis: Some Common Misconceptions and Recommendations". *Human Communication Research*, 30 (3), s. 411-433. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.2004.tb00738.x> (Hentet: 18. april 2018).

Körner, H. & Treloar, C. (2004) "Needle and syringe programmes in the local media: 'needle anger' versus 'effective education in the community'". *International Journal of Drug Policy*, 15 (1), s. 46-55. Tilgjengelig fra: [https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(03\)00089-6](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(03)00089-6) (Hentet: 2. april 2018).

Lahav, Y., Kanat-Maymon, Y. & Solomon, Z. (2017) "Posttraumatic Growth and Dyadic Adjustment among War Veterans and their Wives". *Frontiers in Psychology*, 8:1102. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01102> (Hentet: 17. mai 2018).

Lancaster, K., Hughes, C. E., Spicer, B., Matthew-Simmons, F. & Dillon, P. (2011) "Illicit drugs and the media: Models of media effects for use in drug policy research". *Drug and Alcohol Review*, 30 (4), s. 397-402. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1111/j.1465-3362.2010.00239.x> (Hentet: 1. mars 2018).

Matthes, J. & Kohring, M. (2008) "The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity". *Journal of Communication*, 58 (2), s. 258-279. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x> (Hentet: 21. mars 2018).

McCombs, M. (1997). "Building Consensus: The News Media's Agenda-Setting Roles". *Political Communication*, 14 (4), s. 433-443. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/105846097199236> (Hentet: 1. mars 2018).

McIntyre, K. (2015) *Constructive Journalism: The Effects of Positive Emotions and Solution Information in News Stories* [doktoravhandling]. University of North Carolina. Tilgjengelig fra: <https://cdr.lib.unc.edu/record/uuid:83b99a42-951c-4205-a129-44c9bf7ad8f3> (14. mars 2018).

McIntyre, K. & Gibson, R. (2016) "Positive News Makes Readers Feel Good: A 'Silver-Lining' Approach to Negative News Can Attract Audiences". *Southern Communication Journal*, 81 (5), s. 304-315. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/1041794X.2016.1171892> (Hentet: 15. mars 2018).

McIntyre, K. (2017) "Solutions Journalism: The effects of including solution information in news stories about social problems". *Journalism Practice*. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/17512786.2017.1409647> (Hentet: 8. mars 2018).

McIntyre, K. & Gyldensted, C. (2018) "Constructive Journalism: An Introduction and Practical Guide for Applying Positive Psychology Techniques to News Production". *The Journal of Media Innovations*, 4 (2), s. 20-34. Tilgjengelig fra: <https://www.journals.uio.no/index.php/TJMI/article/view/2403> (Hentet: 8. mars 2018).

Mediefridomslova. (2008) *Lov 13. juni 2008 nr. 41 om redaksjonell fridom i media*. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-13-41> (Hentet: 16. februar 2018).

Medietilsynet. (2018) *Stabilt forhold mellom eierskap og opplag i norske aviser*. Fredrikstad: Medietilsynet. Tilgjengelig fra: <https://www.medietilsynet.no/om/aktuelt/eierskap-mediehus-2017/> (Hentet: 5. april 2018).

Mørland, J. (2015) "Opioider". *Store medisinske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://sml.snl.no/opioider> (Hentet: 24. mai 2018).

Månsson, J. & Ekendahl, M. (2013) "Legitimacy through scaremongering: The discursive role of alcohol in online discussions of cannabis use and policy". *Addiction Research & Theory*, 21 (6), s. 469-478. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.3109/16066359.2012.731115> (Hentet: 13. mai 2018).

Månsson, J. (2016) "The same old story? Continuity and change in Swedish print media constructions of cannabis". *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 33 (3), s. 267-286. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1515%2Fnsad-2016-0021> (Hentet: 28. februar 2018).

Narkotikaforskriften. (2013) *Forskrift 14. februar 2013 nr. 199 om narkotika (narkotikaforskriften)*. Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-02-14-199#KAPITTEL_1 (Hentet: 3. april 2018).

Norsk Presseforbund (2015). *Vær Varsom-plakaten*. Oslo: Norsk Presseforbund. Tilgjengelig fra: <http://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/> (Hentet: 17. mai 2018).

Reinarman, C. & Levine, H. G. (1989) "Crack in Context: Politics and Media in the Making of a Drug Scare". *Contemporary Drug Problems*, 16 (4), s. 535-578. Tilgjengelig fra: <http://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/condp16&i=551> (Hentet: 28. februar 2018).

Reuters Institute (2017). *Digital News Report 2017*. Reuters Institute for the Studies of Journalism. University of Oxford. Tilgjengelig fra: <http://www.digitalnewsreport.org/> (Hentet: 5. mai 2018).

Pedersen, B. E. (2018) "Lagde dokumentar om kriminell far". *Dagsavisen*, 2. februar. Tilgjengelig fra: <https://www.dagsavisen.no/kultur/lagde-dokumentar-om-kriminell-far-1.1094256> (Hentet: 10. april 2018).

Schmidt, S. & Mørk, M. (2016) *Journalistikkens grundtrin*. 3. utgave. Aarhus: Ajour.

Skaret, P. M. B. (2017) "Har tatt flere sjåførere for narkotika enn alkohol i Namdal". *Adresseavisen*, 27. desember. Tilgjengelig fra: <https://www.adressa.no/pluss/nyheter/2017/12/27/Har-tatt-flere-sj%C3%A5f%C3%B8rer-for-narkotika-enn-alkohol-i-Namdalen-15812436.ece> (Hentet: 10. april 2018).

Skovsgaard, M. & Svith, F. (2014) "Vailiditet og reliabilitet". Hopmann, D. N. & Skovsgaard, M. (red.) *Forskningsmetoder i journalistik og politisk kommunikation*. København: Hans Reitzels, s. 61-88.

Skretting, A., Hakkarainen, P., Laursen, L. & Olsson, B. (1994) "Reporting on drugs in Nordic newspapers". *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 11 (1), s. 35-42.

Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1177/145507259401101S13> (Hentet: 6. april 2018).

Skretting, A., Vedøy, T. F., Lund, K. E. & Bye, E. K. (2016) *Rusmidler i Norge 2016*. Oslo: Folkehelseinstituttet. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/publ/2017/rusmidler-i-norge-2016/> (Hentet: 11. april 2018).

Solutions Journalism Network. (2018a) *Solutions Journalism Network*. New York: Solutions Journalism Network. Tilgjengelig fra: <https://www.solutionsjournalism.org/> (Hentet: 1. april 2018).

Solutions Journalism Network. (2018b) *Welcome to the learning lab*. New York: Solutions Journalism Network. New York. Tilgjengelig fra: <https://learninglab.solutionsjournalism.org/> (Hentet: 17. mars 2018).

Statistisk Sentralbyrå. (2018) *Norsk mediebarometer*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/medie> (Hentet: 20. april 2018).

Steensen, S. (2016) "Har medieforskningen et metodeproblem?". *Norsk Medietidsskrift*, 23 (3), s. 1-2. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.18261/issn.0805-9535-2016-03-01> (Hentet: 2. mars 2018).

Stefánsson, F., Kampmann, J. P., Tvevad, J. & Køie Poulsen, H. C. (2017) "Narkotika". *Den Store Danske*. Tilgjengelig fra: <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=130000> (Hentet: 2. mars 2018).

Stoltenberg, C. & Bretteville-Jensen, A. L. (2018) "Styrk kunnskapen i narkotikapolitikken". *Aftenposten*, 23. mars. Tilgjengelig fra:

<https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/kay7Xv/Styrk-kunnskapen-i-narkotikapolitikken--Anne-Line-Bretteville-Jensen-og-Camilla-Stoltenberg> (Hentet: 7. april 2018).

Teece, M. & Makkai, T. (2000) "Print media reporting on drugs and crime, 1995-1998". *Trends & issues in crime and criminal justice*, 158. Canberra: Australian Institute of Criminology. Tilgjengelig fra: <https://aic.gov.au/publications/tandi/tandi158> (Hentet: 1. mars 2018).

Tieberghien, J. (2014) "The role of the media in the science-policy nexus. Some critical reflections based on an analysis of the Belgian drug policy debate (1996-2003)". *International Journal of Drug Policy*, 25 (2), s. 276-281. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2013.05.014> (Hentet: 1. mars 2018).

Waal, H. (2015) "Narkotika". *Store norske leksikon*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/narkotika> (Hentet: 2. mars 2018).

Weidner, R. R. (2009) "Methamphetamine in Three Small Midwestern Cities: Evidence of a Moral Panic". *Journal of Psychoactive Drugs*, 41 (3), s. 227-239. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1080/02791072.2009.10400533> (Hentet: 28. februar 2018).

Weldingh, L. (2018) *Nyhedskriterier i konstruktiv journalistik* (masteroppgave). Odense: Syddansk Universitet. Tilgjengelig fra: <https://constructiveinstitute.org/Inspiration/Publications> (Hentet: 2. mars 2018).

Østbye, H. (2000) *Hvem eier norske massemedier?*. Makt- og demokratiutredningens rapportserie. Rapport 25, desember 2000. Tilgjengelig fra: <http://www.sv.uio.no/mutr/publikasjoner/rapporter/rapp2000/Rapport25.html> (Hentet: 16. februar 2018).

8.2 Artikler

(A01) Solberg, P. E. (2017) ”Fant partydop nedgravd i Trondheim”. *Adresseavisen*, 21. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/Afv4Z6Qu>.

(A02) Bjørheim, C. (2017) ”Rektor frykter lettere tilgang på narkotika, naboer forlanger høy hekk”. *Stavanger Aftenblad*, 25. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/uRiWq4Vf>

(A03) Martinsen, J. R. & Sand, E. (2017) ”– Beintøft for jentene i narkomiljøet”. *Fædrelandsvennen*, 27. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/qInH3Gul>

(A04) Martinsen, J. R. & Sand, E. (2017) ”Narkomiljøet i Mandal: - Mer kynisk, voldelig og seksualisert”. *Fædrelandsvennen*, 27. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/BMMzU646>

(A05) Sand, E. & Martinsen, J. R. (2017) ”Torpedo knuste kneskåler og dro ut tenner”. *Fædrelandsvennen*, 29. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/9XtdKwu6>

(A06) Sand, E. & Martinsen, J. R. (2017) ”– Vanskelig å fange opp de store sakene”. *Fædrelandsvennen*, 29. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/EkQXO6f>

(A07) Martinsen, J. R. & Sand, E. (2017) “- LAR gir samfunnet fred”. *Fædrelandsvennen*, 29. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/jqERExz5>

(A08) Birkevold, H. (2017) “Den gode rusen”. *Stavanger Aftenblad*, 4. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/6GohVBOF>

(A09) Natland, J. (2017) ”FpU tapte følelsesladet debatt om legalisering av milde narkotiske stoffer”. *Stavanger Aftenblad*, 5. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/R4Ka59nM>

(A10) Fosse, C. (2017) ”Stortinget stemte nei til forslag om å utrydde dødelig sykdom”. *Bergensavisen* 14. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/NRjBqHu>

(A11) Kristensen, E. (2017) ”Tiltalt for narko-salg”. *Fædrelandsvennen*, 23. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/5xF2Ooc>

(A12) Munkvik, C. (2017) ”50-åring dømt for storstilt narkotikasalg”. *Stavanger Aftenblad*, 11. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/bCqfNsuX>

(A13) Flote, B. (2017) ”Rogaland Ap ber landsstyret vurdere statlig sal av cannabis”. *Stavanger Aftenblad*, 13. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/V0SJ7g>

(A14) Vindsland, S. (2017) ”– Det er på livet laus, ingen tenker på barna!”. *Fædrelandsvennen*, 13. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/sdLJJ6B>

(A15) NTB (2017). ”Thorkildsen vil avkriminalisere narkobruk”. *Adresseavisen*, 18. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/K8xRpNg9>

(A16) NTB (2017). ”Flere partier vil avkriminalisere narkobruk”. *Bergensavisen*, 19. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/J8n6Aj9p>

(A17) Vindsland, S. (2017) ”Vil ha sprøyterom i Agder”. *Fædrelandsvennen*, 19. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/FYre5gkz>

(A18) NTB (2017). ”Høy risiko for overdoser blant tidligere innsatte”. *Dagsavisen*, 22. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/aOMA8Hn>

(A19) Kristensen, E. (2017) ”Kan bli felt av sms-er: Tigger nekter for pille-salg”. *Fædrelandsvennen*, 22. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/w1AdGLGo>

(A20) Prestegård, S. (2017) ”Ny ruspolitikk på trappene”. *Dagsavisen*, 25. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/mDrLySK>

(A21) Tiller, H. (2017) ”Slik vil han endre narkotikapolitikken”. *Adresseavisen*, 25. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/69x6ViuP>

(A22) Prestegård, S. (2017) "Vedtok ny narkotikapolitikk". *Dagsavisen*, 27. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/C0R6IEoG>

(A23) Lindberg, P. (2017) "Stoffet er 20 til 50 ganger sterkere enn heroin. Kripos frykter overdosedødsfall landet rundt". *Stavanger Aftenblad*, 27. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/Rclbwfe3>

(A24) Nilsen, L. & Karlsen, M. S. (2017) "Livsfarlig rusmiddel i omløp - menn i 20-årene pågrepet i Bergen". *Bergensavisen*, 27. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/uKSObY0>

(A25) NTB (2017) "To siktet for omsetning av livsfarlig stoff". *Stavanger Aftenblad*, 28. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/SVOYB7o>

(A26) Kristensen, E. (2017) "Dømt for narkosalg: Tigger (30) ble ikke trodd av retten". *Fædrelandsvennen*, 28. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/K3uwvD>

(A27) Prestegård, S. (2017) "Hjelp foran straff". *Dagsavisen*, 12. april. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/3qaDEWfl>

(A28) Fossen, E. (2017) "Jeanette glemte at hun hadde en bror. Men da Øivind ville ta opp kampen mot dopet, stilte hun opp." *Fædrelandsvennen*, 16. april. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/3bPtAm2L>

(A29) Gran, G. (2017) "Heroin-døden øker igjen". *Stavanger Aftenblad*, 13. mai. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/ibITTY8X>

(A30) Nilsen, L., Karlsen, M. S. & Flatekvål, B. S. (2017) "Tre menn siktet for narkotikasalg til russ og ungdom". *Bergensavisen*, 16. mai. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/koEUXILh>

(A31) Munkvik, C. (2017) “Forherliger narko på sosiale medier: Elleve russegutter siktet i narkotikasak”. *Stavanger Aftenblad*, 31. mai. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/P7HMRvLg>

(A32) Votvik, J. (2017) “Kjellaug og Kjetil kjemper for å slutte med LAR: - Vi skal klare det”. *Nordlys*, 18. juni. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/7o9c4q94>

(A33) Lindberg, P. (2017) “Høyskolelektor tatt med 900 gram amfetamin og flere stjålne våpen”. *Stavanger Aftenblad*, 27. juni. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/CPvoo5WG>

(A34) Svaan, T. & Skjesol, H. (2017) “Armans vei til en hverdag”. *Adresseavisen*, 15. juli. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/t7455dnl>

(A35) Midtbø, M. K., Lein, Ø. & Gundersen, M. (2017) “Advarer mot syntetisk narkotika: - Var livredde og så folk som fløy rundt”. *Adresseavisen*, 04. august. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/3MbRRiz9>

(A36) Lindberg, P. (2017) “Oljetopp våknet med død kvinne, dømt til fengsel”. *Stavanger Aftenblad*, 21. august. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/QgRkt1R>

(A37) Kjeldsberg, E. (2017) “Tar oppgjør med utelivet i Tromsø: - Vi vet at folk bruker og langer narkotika på utestedene”. *Nordlys*, 23. august. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/wAycuNI>

(A38) Dalland, A., Myredal, M. & Karlsen, M. S. (2017) “Fant narkotika på ett av tre utesteder: Alt som kan tas opp i nesen gir status”. *Bergensavisen*, 27. august. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/8ChCXM4Y>

(A39) Espeland, S. (2017) “Fant narkotika på ett av tre utesteder: - Kampen er tapt”. *Bergensavisen*, 27. august. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/6jAyl82>

(A40) Braathen, T. (2017) "Patrick (23) mistet seks år av livet". *Nordlys*, 07. september. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/q813yzg4>

(A41) Østmoe, H. (2017) "Mamma til Jørgen". *Adresseavisen*, 29. september. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/yrqbWjXr>

(A42) Munkvik, C. (2017) "Da legen ikke ville gi ham smertestillende, bygget 42-åringen hasjplantasje i garasjen". *Stavanger Aftenblad*, 20. oktober. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/JkaiN3gU>

(A43) Munkvik, C. (2017) "Slipper fengsel på grunn av lang saksbehandlingstid". *Stavanger Aftenblad*, 12. november. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/lWiXzlUB>

(A44) Baumberger, B. (2017) "Brødre fra Inderøy vil kjempe for fri hasj - og Trøndelag". *Adresseavisen*, 19. november. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/IQILN98i>

(A45) Kristensen, E. (2017) "Siktet for pillesalg til rusmisbruker: Slik ble tiggerekteparet tatt". *Fædrelandsvennen*, 24. november. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/4lutsXUG>

(A46) Hoffengh, S. (2017) "'Dette er Norges kamp mot narkotika. Den har liten preventiv effekt og rammer de svakeste'". *Dagsavisen*, 06. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/chR2oRYF>

(A47) Bjørnå, T. M. E. (2017) "Våpenkopier og narkotika beslaglagt i aksjon mot ungdom mellom 14 til 18 år". *Stavanger Aftenblad*, 06. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/EnfwDy12>

(A48) NTB (2017) "Flertall for rusreform på Stortinget". *Dagsavisen*, 13. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/u43ZUZdB>

(A49) Fosse, C. (2017) “36 omkom av overdose i fjor. Kommunen ønsker de visste mer om de døde”. *Bergensavisen*, 13. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/jMqeXrBG>

(A50) NTB (2017) “Flertall for rusreform: Høyre får med seg opposisjonspartier”. *Bergensavisen*, 14. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/VlbleJ3t>

(A51) Rønning, M. (2017) “Flertall for rusreform på Stortinget”. *Adresseavisen*, 14. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/wVa4FPHj>

(A52) Winge, Å. (2017) “Siste dagers varme”. *Adresseavisen*, 22. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/8reBjHL>

(A53) Ferguson, K. (2017) “Fra marerittshøytider til «hvite» juler”. *Bergensavisen*, 22. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/wktVqRRH>

(A54) Norheim, H. J. (2017) “Han oppdaget at sønnen (17) var narkotikadealer”. *Stavanger Aftenblad*, 28. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/zhWFjXSr>

(A55) Stavanger Aftenblad (2017) “Bekymret over ny narkotikapolitikk”. *Stavanger Aftenblad*, 28. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/R0iqCDPf>

(A56) Sandberg, T. (2017) “Får ikke rene sprøyter og nåler”. *Dagsavisen*, 28. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/jTgkF3Ad>

(A57) Norheim, H. J. (2017) “Bekymrede ungdom i Sandnes: - Hasj har blitt mer normalt”. *Stavanger Aftenblad*, 28. desember. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/oWNX5guQ>

(A58) Midtbø, M. K. (2018) “Følger med på det mørke nettet for å finne narkotika som skal til Trondheim”. *Adresseavisen*, 12. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/HGvc4PzW>

(A59) Langset, K. G. (2018) "Obs, obs, alle foreldre: Narkotika kan komme som vingummi og sjokolade". *Adresseavisen*, 17. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/8JR0KeU2>

(A60) NTB (2018) "Oslo Høyre vil tillate røyking av heroin på sprøyterom". *Adresseavisen*, 27. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/ctXZwI3J>

(A61) NTB (2018) "Lover nye tider for norsk ruspolitikk". *Fædrelandsvennen*, 29. januar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/gkc2RPPq>

(A62) Nilsen, L. (2018) "Vil bruke matfett for å hindre narkobruk på do". *Bergensavisen*, 02. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/imAwocTZ>

(A63) Nilsen, L. (2018) "Politiet er bekymret for russens lek med narkotika". *Bergensavisen*, 08. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/5Zn7W4T>

(A64) Gran, G. (2018) "13 døde av overdoser i Stavanger i 2016". *Stavanger Aftenblad*, 11. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/jX8tTgLf>

(A65) Nilsen, L. (2018) "Oppdaget at datteren ruset seg på skolen". *Bergensavisen*, 22. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/7k6XJRGB>

(A66) Østvik, H. (2018) "Knut Jøran (18) fra Hammerfest begynte med hasj på barneskolen: - Vi er blinde i denne byen, folk skulle bare visst". *Nordlys*, 28. februar. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/Oke3HFqJ>

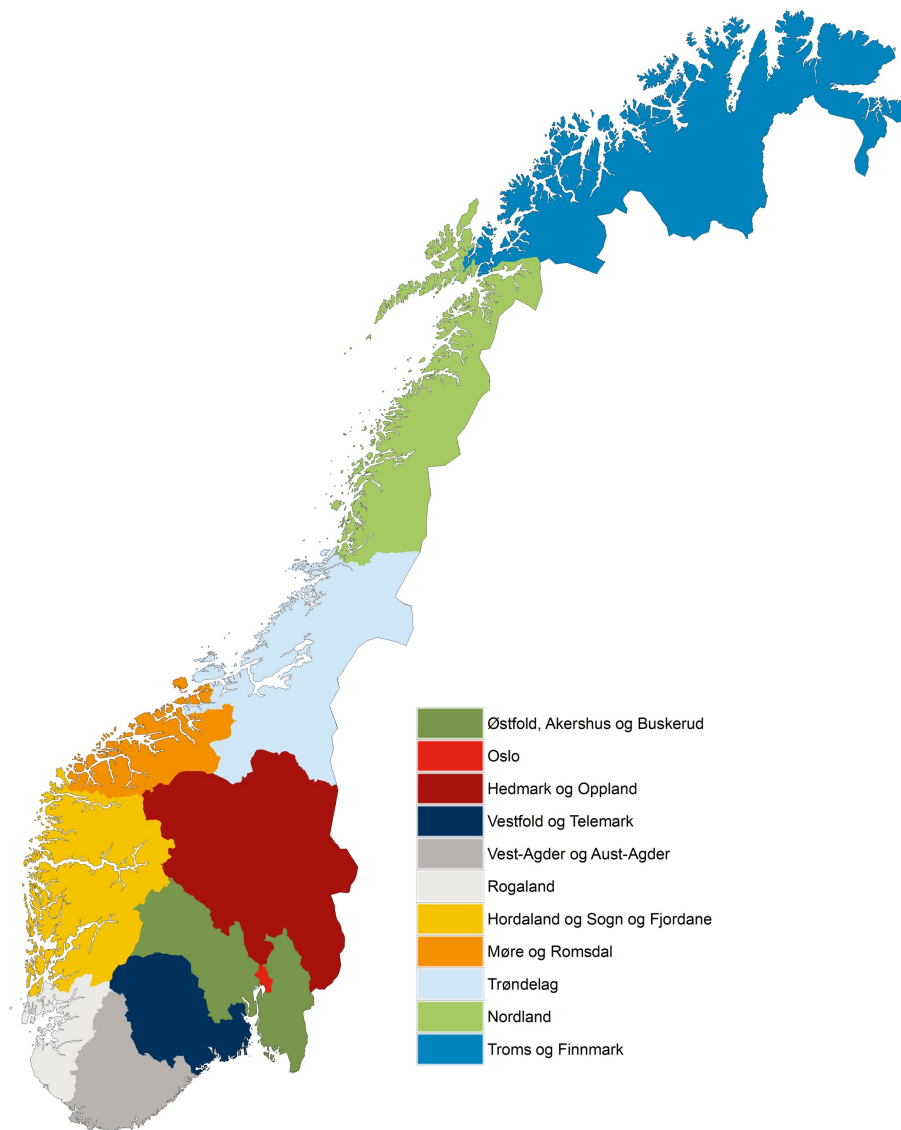
(A67) Gjerde, E. (2018) "– Kan selge morfin verdt ei årslønn på én måned". *Adresseavisen*, 02. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/5I0mPqla>

(A68) Unosen, H. (2018) "– Brugata var det mest kriminelle stedet i landet". *Dagsavisen*, 16. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/HXY5aGP>

(A69) Ergo, T. (2018) “Dødsflaks og sju andre grunner til at Hilde og Christer lever i dag”. *Stavanger Aftenblad*, 24. mars. Tilgjengelig fra: <http://ret.nu/A5A3Nw7l>

9. Bilag

9.1 Bilag 1: Kart over Norges fylker²⁴

²⁴ Stortinget vedtok den 8. juni 2017 sammenslåinger av en rekke fylker i Norge, blant annet Hordaland og Sogn og Fjordane, Aust- og Vest-Agder, og Troms og Finnmark. Nord- og Sør-Trøndelag er tidligere slått sammen til Trøndelag fylke. Kartet er hentet 5. april 2018 fra den norske regjeringens hjemmeside: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/regionreform/nye-fylker/id2548426/>.

9.2 Bilag 2: Kodemanual

Variabel	Beskrivelse	Kategorier
V1: Utgiver	Hvilken avis har utgitt artikkelen? Det kan kun angis ett svar.	1. Adresseavisen 2. Bergensavisen 3. Dagsavisen 4. Fædrelandsvennen 5. Nordlys 6. Stavanger Aftenblad
V2: Dato	Hvilken dato er artikkelen publisert? Det kan kun angis ett svar.	Alle datoer mellom 01.01.2017 og 01.01.2018
V3: Genre	Hvilken journalistisk genre kategoriserer artikkelen? Det kan kun angis ett svar.	1. Nyhet 2. Bakgrunn 3. Reportasje 4. Portrett 5. Feature
V4: Kilder	Hvilke kilder siteres i artikkelen? Kilder kan være både muntlige og skriftlige. Hvis en ekspertkilde uttaler seg på vegne av en organisasjon, virksomhet eller person, skal kilden kategoriseres som en partskilde.	1. Ekspertkilde (stor viten om emnet uavhengig av interesser i saken) a. Helsepersonell (person med lisens, autorisasjon eller spesialistgodkjenning innenfor helse- og omsorgstjenesten) b. Forsker (inkludert studier, rapporter) c. Statistikkbyrå

	Det kan angis flere svar, men en bestemt kilde sorteres kun en gang per artikkel.	d. Rettsperson (dommer, advokat, rettsdokumenter) e. Andre 2. Partskilde (holdning til saken eller viten fra en bestemt gruppes synspunkt) a. Politi (inkludert rapporter, meddelelser) b. Politiker (inkludert representanter for stat eller kommune, meddelelser,) c. Ikke-statlig organisasjons-medlem d. Rettsperson (forsvarer, anklager) e. Andre 3. Erfaringskilde (eksempel på problematikken/historien i artikkelen med utgangspunkt i seg selv) a. Bruker (inkludert tidligere bruker, anklagede) b. Pårørende c. Andre
V5: Vinkel	Hva er artikkelens vinkel på narkotikasituasjonen?	1. Strafferett (strafferettslig respons på narkotika, -bruk, -smugling)

	Det kan kun angis ett svar.	2. Narkotikarelatert kriminalitet (besittelse, salg, smugling, vold, organisert kriminalitet) 3. Narkotikapolitikk (lover, økonomi, behandling, tiltak) 4. Skadevirkninger (dødsfall, overdoser, psykisk/fysisk skade, stigmatisering, marginalisering) 5. Forskning (trender/mønstre/utviklinger i narkotikasituasjonen) 6. Annet
V6: Fokus	Hvordan er artikkelens overordnede fokus på narkotikasituasjonen? Det kan kun angis ett svar.	1. Positivt (en primært ”god nyhet” om forbedrende tendenser, behandlinger, tiltak, lover m.m.) 2. Negativt (en primært ”dårlig nyhet” om økende problemer, kriminalitet, dødsfall, overdoser m.m.) 3. Tosidig (både positive og negative aspekter av narkotikasituasjonen)
V7: Nyhetskriterier	Hvilke nyhetskriterier oppfylles i artikkelen? Det kan angis flere svar.	1. Vesentlighet (historie av stor betydning for samfunnet) 2. Aktualitet (historie om noe som nettopp har skjedd, noe nytt, som opptar mange mottakere) 3. Identifikasjon (historie som vekker gjenkjennelse, samhørighet eller fellesskap)

		med bruk av personifisering og/eller miljømessig eller kulturell nærhet) 4. Sensasjon (historie om noe oppsiktsvekkende, det vil si usedvanlig, uventet eller noe som gjør sterkt, overraskende inntrykk) 5. Konflikt (historie om strid mellom personer eller interesser)
V8: Løsningsorientert	Er artikkelen løsningsorientert? Det kan kun angis ett svar.	0. Ikke løsningsorientert 1. Tar utgangspunkt i problem som fyller mest i artikkelen og presenterer potensiell løsning/løsninger 2. Tar utgangspunkt i potensiell løsning/løsninger som fyller mest i artikkelen
V9: Fakta	Er påstandene eller argumentene i artikkelen faktabasert? Det kan kun angis ett svar.	0. Nei 1. Ja

9.3 Bilag 3: Første analysegjennomgang

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avis	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A01	1	21.01.2017	1	1d						1	2	2	4
A02	6	25.01.2017	1	2e	2b					3	3	1	2
A03	4	27.01.2017	4	3a	2c					4	3	1	3
A04	4	27.01.2017	1	1a						4	2	1	4
A05	4	29.01.2017	4	3a						2	2	1	3
A06	4	29.01.2017	1	2a	3c					3	2	1	2
A07	4	29.01.2017	1	1a	3a					3	3	1	5
A08	6	04.02.2017	4	1b						3	3	1	2
A09	6	05.02.2017	1	2b	2a					3	2	1	2
A10	2	14.02.2017	1	2b	1b					3	3	1	2
A11	4	23.02.2017	1	2d						2	2	2	5
A12	6	11.03.2017	1	1d	2d					1	2	2	4
A13	6	13.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A14	4	13.03.2017	1	2c	1a	2b	2e	2a		3	3	1	2
A15	1	18.03.2017	1	2b						3	1	1	2
A16	2	19.03.2017	1	2b	1b	2c	1d	1c		3	1	1	2
A17	4	19.03.2017	1	2b						3	1	1	2
A18	3	22.03.2017	1	1b						5	2	1	2
A19	4	22.03.2017	1	3a	2d					1	2	2	4
A20	3	25.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A21	1	25.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A22	3	27.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A23	6	27.03.2017	1	2a						2	2	1	2
A24	2	27.03.2017	1	2a						2	2	1	2
A25	6	28.03.2017	1	2a	2e					2	2	1	2
A26	4	28.03.2017	1	3a	1d	2d				1	2	2	5
A27	3	12.04.2017	1	2b						3	3	1	2
A28	4	16.04.2017	4	3b	3a	1b	2c	2e		4	3	1	2

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avis	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A29	6	13.05.2017	3	2b	3a	2c	2e	1c		4	3	1	2
A30	2	16.05.2017	1	2a	2d					2	2	1	2
A31	6	31.05.2017	1	2a	2e					2	3	1	2
A32	5	18.06.2017	4	3a	1a					4	3	1	3
A33	6	27.06.2017	1	2a	1d	2d				2	2	1	2
A34	1	15.07.2017	4	3a	3b					4	1	1	3
A35	1	04.08.2017	1	2e	1a	2a				4	2	1	2
A36	6	21.08.2017	1	2d	3a	1d				1	2	1	2
A37	5	23.08.2017	1	2b	2e	2a	2c			3	1	1	2
A38	2	27.08.2017	1	3c	2e	2a	1b			5	2	1	2
A39	2	27.08.2017	1	3a	1b	2c	2b			5	2	1	2
A40	5	07.09.2017	4	3a	2b					4	3	1	2
A41	1	29.09.2017	4	3b	1a	2c	1b			4	3	1	3
A42	6	20.10.2017	1	1d						1	3	2	4
A43	6	12.11.2017	1	1d	2d					1	2	2	4
A44	1	19.11.2017	1	2b						3	3	1	2
A45	4	24.11.2017	1	2a	2d	1d	2b			2	2	2	4
A46	3	06.12.2017	1	2a	2c					3	3	1	2
A47	6	06.12.2017	1	2a	1b					2	2	1	2
A48	3	13.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A49	2	13.12.2017	1	2b	1b					5	3	1	2
A50	2	14.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A51	1	14.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A52	1	22.12.2017	3	3a	2c					4	3	1	2
A53	2	22.12.2017	4	3a	3b	1b	2c			4	3	1	2
A54	6	28.12.2017	4	3b						2	3	1	3
A55	6	28.12.2017	1	2a						3	2	1	2
A56	3	28.12.2017	1	1b	2c					3	3	1	2

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avs	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A57	6	28.12.2017	1	3c	2b	2a					2	3	1	2
A58	1	12.01.2018	1	2e	1a						2	3	1	4
A59	1	17.01.2018	1	2e							2	2	1	2
A60	1	27.01.2018	1	2b							3	1	1	2
A61	4	29.01.2018	1	2b							3	1	1	2
A62	2	02.02.2018	1	2a	2b	3c					2	2	1	2
A63	2	08.02.2018	1	2a	3c						4	2	1	2
A64	6	11.02.2018	1	2b	1c						5	3	1	2
A65	2	22.02.2018	1	3b	2e	2a	2b				4	2	1	2
A66	5	28.02.2018	4	3a	3b						2	2	1	3
A67	1	02.03.2018	1	2e	3a	2a					2	2	1	4
A68	3	16.03.2018	1	2a	2b						2	3	1	2
A69	6	24.03.2018	3	3c	3a	2b	1e	1c			4	3	1	2

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A01	5			0	0
A02	5			1	0
A03	4	5		0	0
A04	5			0	0
A05	4	5		0	0
A06	5			0	0
A07				0	0
A08	3	5		1	1
A09	5			1	0
A10	5			1	1
A11				0	0
A12	5			0	1
A13	5			1	0
A14	5			0	1
A15	4			2	0
A16	4			2	1
A17	4			2	0
A18	4			1	1
A19	5			0	0
A20	4	5		2	0
A21	4	5		2	0
A22	4			2	0
A23	4	5		0	0
A24	4	5		0	0
A25	4	5		0	1
A26				0	0
A27	5			2	0
A28	3			0	1

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A29	3	4	5		1
A30	4	5		0	0
A31	4	5		1	0
A32	5			1	0
A33	4	5		0	0
A34	4			0	0
A35	4			0	1
A36	4	5		0	0
A37	5			2	0
A38	3	4	5	0	1
A39	4	5		1	1
A40	3	5		1	0
A41	4	5		0	1
A42	5			0	0
A43	5			0	0
A44	4	5		1	0
A45	5			0	0
A46	5			1	0
A47	4	5		1	0
A48	4	5		2	0
A49	4	5		0	1
A50	4	5		2	0
A51	4	5		2	0
A52	3	5		0	1
A53	3	5		1	1
A54	4	5		0	0
A55	5			0	0
A56	4	5		1	1

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A57	5			0	0
A58	5			1	1
A59	4			1	1
A60	4			2	0
A61	4			2	0
A62	4	5		1	0
A63	4	5		1	0
A64	4	5		1	1
A65	4	5		1	0
A66	4	5		0	0
A67	5			0	1
A68	5			1	0
A69	3	4	5	1	1

9.4 Bilag 4: Andre analysegjennomgang

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avis	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A01	1	21.01.2017	1	1d						1	2	2	4
A02	6	25.01.2017	1	2e	2b					3	3	1	2
A03	4	27.01.2017	4	3a	2c					4	2	1	3
A04	4	27.01.2017	1	1a						4	2	1	4
A05	4	29.01.2017	4	3a						2	3	1	3
A06	4	29.01.2017	1	2a	3c					3	2	1	2
A07	4	29.01.2017	1	1a	3a					3	3	1	5
A08	6	04.02.2017	4	1b						3	3	1	2
A09	6	05.02.2017	1	2b	2a					3	2	1	2
A10	2	14.02.2017	1	2b	1b					3	3	1	2
A11	4	23.02.2017	1	2d						2	2	2	5
A12	6	11.03.2017	1	1d	2d					1	2	2	4
A13	6	13.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A14	4	13.03.2017	1	2c	1a	2b	2e	2a		3	2	1	2
A15	1	18.03.2017	1	2b						3	1	1	2
A16	2	19.03.2017	1	2b	1b	2c	1d	1c		3	1	1	2
A17	4	19.03.2017	1	2b						3	1	1	2
A18	3	22.03.2017	1	1b						5	2	1	2
A19	4	22.03.2017	1	3a	2d					2	2	2	4
A20	3	25.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A21	1	25.03.2017	1	2b						3	3	1	2
A22	3	27.03.2017	1	2b						3	1	1	2
A23	6	27.03.2017	1	2a						2	2	1	2
A24	2	27.03.2017	1	2a						2	2	1	2
A25	6	28.03.2017	1	2a	2e					2	2	1	2
A26	4	28.03.2017	1	3a	1d	2d				1	2	2	5
A27	3	12.04.2017	1	2b						3	3	1	2
A28	4	16.04.2017	4	3b	3a	1b	2c	2e		4	3	1	2

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avis	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A29	6	13.05.2017	3	2b	3a	2c	1b	2e	1c	4	3	1	2
A30	2	16.05.2017	1	2a	2d					2	3	1	2
A31	6	31.05.2017	1	2a	2e					2	3	1	2
A32	5	18.06.2017	4	3a	2c					4	3	1	3
A33	6	27.06.2017	1	2a	1d	2d				2	2	1	2
A34	1	15.07.2017	4	3a	3b					4	1	1	2
A35	1	04.08.2017	1	2e	1a	2a				4	2	1	2
A36	6	21.08.2017	1	2d	3a	1d				1	2	2	4
A37	5	23.08.2017	1	2b	2e	2a	2c			3	1	1	2
A38	2	27.08.2017	1	3c	2e	2a	1b			5	2	1	2
A39	2	27.08.2017	1	3a	1b	2c	2b			5	2	1	2
A40	5	07.09.2017	4	3a	2b	2e				3	3	1	2
A41	1	29.09.2017	4	3b	1a	2c	1b			4	3	1	3
A42	6	20.10.2017	1	1d						1	3	2	4
A43	6	12.11.2017	1	1d	2d					1	3	2	4
A44	1	19.11.2017	1	2b						3	3	1	2
A45	4	24.11.2017	1	2a	2d	1d	2b			2	2	2	4
A46	3	06.12.2017	1	2a	2c					3	3	1	2
A47	6	06.12.2017	1	2a	1b					2	2	1	2
A48	3	13.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A49	2	13.12.2017	1	2b	1b					5	3	1	2
A50	2	14.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A51	1	14.12.2017	1	2b						3	1	1	2
A52	1	22.12.2017	3	3a	2c					4	3	1	2
A53	2	22.12.2017	4	3a	3b	1b	2c			4	3	1	2
A54	6	28.12.2017	4	3b						2	3	1	3
A55	6	28.12.2017	1	2a						3	3	1	2
A56	3	28.12.2017	1	1b	2c					5	3	1	2

	V1	V2	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7
Artikkelnr.	Avis	Dato	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A57	6	28.12.2017	1	3c	2b	2a				2	3	1	2
A58	1	12.01.2018	1	2e	1a					2	3	1	2
A59	1	17.01.2018	1	2e						2	2	1	2
A60	1	27.01.2018	1	2b						3	1	1	2
A61	4	29.01.2018	1	2b						3	1	1	2
A62	2	02.02.2018	1	2a	2e	3c				2	2	1	2
A63	2	08.02.2018	1	2a	3c					4	3	1	2
A64	6	11.02.2018	1	2e	1c					5	3	1	2
A65	2	22.02.2018	1	3b	2e	2a	2b			2	2	1	2
A66	5	28.02.2018	4	3a	3b					2	2	1	3
A67	1	02.03.2018	1	2e	3a	2a				2	2	1	4
A68	3	16.03.2018	1	2a	2b					2	3	1	2
A69	6	24.03.2018	3	3c	3a	2b	1e	1c		4	3	1	2

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A01	5			0	0
A02	4	5		1	0
A03	4	5		0	0
A04	5			0	1
A05	4	5		0	0
A06	5			0	1
A07				0	0
A08	3	5		1	1
A09	5			1	0
A10	5			1	1
A11				0	0
A12	5			0	1
A13	4	5		1	0
A14	4	5		0	1
A15	4			2	0
A16	4			2	1
A17	4			2	0
A18	4			1	1
A19	5			0	0
A20	4	5		2	0
A21	4	5		2	0
A22	4			2	0
A23	4	5		0	0
A24	4	5		0	0
A25	4	5		0	1
A26				0	0
A27	5			2	0
A28	3			0	1

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A29	3	4	5	1	1
A30	4	5		0	0
A31	4	5		1	0
A32	5			1	0
A33	4	5		0	0
A34	3			0	0
A35	4			0	1
A36	5			0	0
A37	5			2	0
A38	4	5		0	1
A39	3	5		1	1
A40	3	5		1	0
A41	4	5		0	1
A42	5			0	0
A43	5			0	0
A44	4	5		1	0
A45	5			0	0
A46	5			1	0
A47	4	5		1	0
A48	4	5		2	0
A49	4	5		0	1
A50	4	5		2	0
A51	4	5		2	0
A52	3	5		0	1
A53	3	5		1	1
A54	4	5		1	0
A55	5			0	0
A56	4	5		1	1

	V7	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A57	5			0	0
A58	4	5		1	1
A59	4	5		1	1
A60	4	5		2	0
A61	4			2	0
A62	4	5		1	0
A63	5			1	0
A64	4	5		1	1
A65	3	4	5	1	0
A66	4	5		0	0
A67	5			0	1
A68	5			1	0
A69	3	4	5	1	1

9.5 Bilag 5: Utregninger

<i>Spørsmål</i>	<i>Resultat</i>
V1	
Hvor mange artikler er fra Adresseavisen?	13
Hvor mange artikler er fra Bergensavisen?	12
Hvor mange artikler er fra Dagsavisen?	8
Hvor mange artikler er fra Fædrelandsvennen?	13
Hvor mange artikler er fra Nordlys?	4
Hvor mange artikler er fra Stavanger Aftenblad?	19
V2	
Hvor mange artikler er publisert i første halvdel av undersøkelsesperioden (01.01.2017-31.07.2017)?	34
Hvor mange artikler er publisert i andre halvdel av undersøkelsesperioden (01.08.2017-31.03.2018)?	35
Hvor mange artikler er publisert etter offentliggjørelsen av rusreformen (13.12.2017- 31.03.2018)?	22
V3	
Hvor mange artikler kategoriseres som nyhet?	55
Hvor mange artikler kategoriseres som bakgrunn?	0
Hvor mange artikler kategoriseres som reportasje?	3
Hvor mange artikler kategoriseres som portrett?	11
Hvor mange artikler kategoriseres som feature?	0
V4	
Hvor mange kilder er sitert totalt?	151
Hvor mange av kildene er ekspertkilder?	33
- Hvor mange under helsepersonell?	6
- Hvor mange under forsker?	13
- Hvor mange under statistikkbyrå?	4
- Hvor mange under rettsperson?	9

- Hvor mange under andre?	1
Hvor mange av kildene er partskilder?	88
- Hvor mange under politi?	22
- Hvor mange under politiker?	28
- Hvor mange under ikke-statlig organisasjon?	13
- Hvor mange under rettsperson?	9
- Hvor mange under andre?	16
Hvor mange av kildene er erfaringskilder?	30
- Hvor mange under bruker?	17
- Hvor mange under pårørende?	7
- Hvor mange under andre?	6
V5	
Hvor mange artikler er vinklet mot strafferett?	6
Hvor mange artikler er vinklet mot narkotikarelatert kriminalitet?	20
Hvor mange artikler er vinklet mot narkotikapolitikk?	25
Hvor mange artikler er vinklet mot skadevirkninger?	12
Hvor mange artikler er vinklet mot forskning?	6
Hvor mange artikler er vinklet mot annet?	0
V6	
Hvor mange artikler har et positivt fokus?	11
Hvor mange artikler har et negativt fokus?	26
Hvor mange artikler har et tosidig fokus?	32
V7	
Hvor mange artikler har vesentlighet som nyhetskriterium?	60/69
Hvor mange artikler har aktualitet som nyhetskriterium?	60/69
Hvor mange artikler har identifikasjon som nyhetskriterium?	16/69
Hvor mange artikler har sensasjon som nyhetskriterium?	48/69
Hvor mange artikler har konflikt som nyhetskriterium?	60/69
V8	

Hvor mange artikler var ikke løsningsorientert?	31
Hvor mange artikler tok utgangspunkt i et problem, men presenterte løsning/løsninger?	25
Hvor mange artikler tok utgangspunkt i løsning/løsninger?	13

V9

Hvor mange artikler fremlegger statistikk og/eller data?	24
--	----

9.6 Bilag 6: Intrakoderreliabilitetstest

	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7	V7
Artikkelnr.	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A01	1	1						1	1	1	1	1
A02	1	1	1					1	1	1	1	0
A03	1	1	1					1	0	1	1	1
A04	1	1						1	1	1	1	1
A05	1	1						1	0	1	1	1
A06	1	1	1					1	1	1	1	1
A07	1	1	1					1	1	1	1	
A08	1	1	1					1	1	1	1	1
A09	1	1	1					1	1	1	1	1
A10	1	1	1					1	1	1	1	1
A11	1	1						1	1	1	1	
A12	1	1	1					1	1	1	1	1
A13	1	1						1	1	1	1	0
A14	1	1	1	1	1			1	0	1	1	0
A15	1	1						1	1	1	1	1
A16	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
A17	1	1						1	1	1	1	1
A18	1	1						1	1	1	1	1
A19	1	1	1					0	1	1	1	1
A20	1	1						1	1	1	1	1
A21	1	1						1	1	1	1	1
A22	1	1						1	0	1	1	1
A23	1	1						1	1	1	1	1
A24	1	1						1	1	1	1	1
A25	1	1	1					1	1	1	1	1
A26	1	1	1	1				1	1	1	1	
A27	1	1						1	1	1	1	1
A28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7	V7
Artikkelnr.	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A29	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
A30	1	1	1					1	0	1	1	1
A31	1	1	1					1	1	1	1	1
A32	1	1	0					1	1	1	1	1
A33	1	1	1	1				1	1	1	1	1
A34	1	1	1					1	1	1	0	1
A35	1	1	1	1				1	1	1	1	1
A36	1	1	1	1				1	1	0	1	1
A37	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
A38	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	0
A39	1	1	1	1	1			1	1	1	1	0
A40	1	1	1	0				0	1	1	1	1
A41	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
A42	1	1						1	1	1	1	1
A43	1	1	1					1	0	1	1	1
A44	1	1						1	1	1	1	1
A45	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
A46	1	1	1					1	1	1	1	1
A47	1	1	1					1	1	1	1	1
A48	1	1						1	1	1	1	1
A49	1	1	1					1	1	1	1	1
A50	1	1						1	1	1	1	1
A51	1	1						1	1	1	1	1
A52	1	1	1					1	1	1	1	1
A53	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1
A54	1	1						1	1	1	1	1
A55	1	1						1	0	1	1	1
A56	1	1	1					0	1	1	1	1

	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7	V7
Artikkelnr.	Genre	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Kilder	Vinkel	Fokus	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier
A57	1	1	1	1				1	1	1	1	1
A58	1	1	1					1	1	1	0	1
A59	1	1						1	1	1	1	1
A60	1	1						1	1	1	1	1
A61	1	1						1	1	1	1	1
A62	1	1	0	1				1	1	1	1	1
A63	1	1	1					1	0	1	1	0
A64	1	0	1					1	1	1	1	1
A65	1	1	1	1	1			0	1	1	1	0
A66	1	1	1	1				1	1	1	1	1
A67	1	1	1	1				1	1	1	1	1
A68	1	1	1					1	1	1	1	1
A69	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

	V3	V4	V4	V4	V4	V4	V4	V5	V6	V7	V7	V7
Totalt enige	69	68	43	19	11	3	1	65	61	68	67	59
Totalt mulige	69	69	45	20	12	3	1	69	69	69	69	66
% enige	100	98,6	95,6	95	91,7	100	100	94,2	88,4	98,6	97,1	89,4

	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A01			1	1
A02	1		1	1
A03	1		1	1
A04			1	0
A05	1		1	1
A06			1	0
A07			1	1
A08	1		1	1
A09			1	1
A10			1	1
A11			1	1
A12			1	1
A13	1		1	1
A14	1		1	1
A15			1	1
A16			1	1
A17			1	1
A18			1	1
A19			1	1
A20	1		1	1
A21	1		1	1
A22			1	1
A23	1		1	1
A24	1		1	1
A25	1		1	1
A26			1	1
A27			1	1
A28			1	1

	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A29	1	1	1	1
A30	1		1	1
A31	1		1	1
A32			1	1
A33	1		1	1
A34	0		1	1
A35			1	1
A36	1		1	1
A37			1	1
A38	1	1	1	1
A39	0	1	1	1
A40	1		1	1
A41	1		1	1
A42			1	1
A43			1	1
A44	1		1	1
A45			1	1
A46	1		1	1
A47	1		1	1
A48	1		1	1
A49	1		1	1
A50	1		1	1
A51	1		1	1
A52	1		1	1
A53	1		1	1
A54	1		0	1
A55			1	1
A56	1		1	1

	V7	V7	V8	V9
Artikkelnr.	Nyhetskriterier	Nyhetskriterier	Løsningsorientert	Fakta
A57			1	1
A58	1		1	1
A59	0		1	1
A60	0		1	1
A61			1	1
A62	1		1	1
A63	1		1	1
A64	1		1	1
A65	1	1	1	1
A66	1		1	1
A67			1	1
A68			1	1
A69	1	1	1	1

	V7	V7	V8	V9	Total V3-V9
Totalt enige	37	5	68	67	711
Totalt mulige	41	5	69	69	745
% enige	90	100	98,6	97,1	95,4